

ΦΑΝΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

για την χρήση από
1η Ιανουαρίου 2018 έως την 31η Δεκεμβρίου 2018

σύμφωνα με τα
Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

A. ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	3
B. ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ	11
Γ.Ι Ετήσια Ενοποιημένη και Εταιρική Κατάσταση Οικονομικής Θέσης	15
Γ.ΙΙ Ετήσια Ενοποιημένη και Εταιρική Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος	16
Γ. ΙΙΙ Ετήσια Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων	17
Γ.ΙV Ετήσια Εταιρική Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων	18
Γ. V Ετήσια Εταιρική και Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών	19
1 Γενικές πληροφορίες για τον Όμιλο και την Εταιρεία	20
1.1 Έδρα και διάρκεια της Εταιρείας	20
1.2 Αντικείμενο δραστηριότητας	20
1.3 Ενοποίηση – θυγατρικές εταιρείες	21
2 Βάση σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων	21
2.1 Δήλωση συμμόρφωσης	21
2.2 Δρώσα οικονομική μονάδα (Going concern)	22
2.3 Έγκριση των Οικονομικών Καταστάσεων	22
2.4 Καλυπτόμενη περίοδος	22
2.5 Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων	22
2.6 Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, Αναθεωρήσεις και Τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση	22
2.6.1 Πρότυπα και Διερμηνείες υποχρεωτικά για την τρέχουσα οικονομική χρήση	23
2.6.2 Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις και διερμηνείες σε ήδη υπάρχοντα πρότυπα, που ισχύουν για μεταγενέστερες περιόδους	29
3 Σύνοψη των λογιστικών πολιτικών	32
3.1 Ενοποίηση	32
3.2 Ενοποιήσεις επιχειρήσεων	33
3.3 Μετατροπή ξένου νομίσματος	34
3.4 Συναλλαγματικές μετατροπές	35
3.5 Επενδύσεις σε ακίνητα	35
3.6 Ενσώματες ακινητοποιήσεις	36
3.7 Ασώματες ακινητοποιήσεις	37
3.8 Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	37
3.9 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	37
3.10 Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	40
3.11 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων	41
3.12 Απομείωση αξίας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	41
3.13 Αποθέματα	41
3.14 Εμπορικές απαιτήσεις	42
3.15 Διακανονισμοί πρακτορείας απαιτήσεων (Factoring)	42
3.16 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	42
3.17 Μετοχικό κεφάλαιο	42
3.18 Εμπορικές υποχρεώσεις	43
3.19 Δάνεια	43
3.20 Τρέχουσα και αναβαλλόμενη φορολογία	43
3.21 Παροχές στο προσωπικό	44
3.22 Επιχορηγήσεις	45
3.23 Προβλέψεις	45
3.24 Αναγνώριση εσόδων	45
3.25 Μισθώσεις	47
3.26 Διανομή μερισμάτων	48
4 Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου	49
4.1 Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου	49
4.2 Διαχείριση Κεφαλαίων	51
4.3 Προσδιορισμός των εύλογων αξιών	52
5 Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις	53
5.1 Φόρος εισοδήματος	53
5.2 Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις επί φορολογικών ζημιών	53

5.3	Εκτίμηση της ωφέλιμης ζωής και υπολειμματικής αξίας περιουσιακών στοιχείων	53
5.4	Απομείωση ενσώματων παγίων και επενδυτικών ακινήτων	53
5.5	Διάκριση μεταξύ επενδύσεων σε ακίνητα και ιδιοχρησιμοποιούμενων παγίων	54
5.6	Έλεγχος απομείωσης θυγατρικών και συγγενών	54
5.7	Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις	54
5.8	Πρόβλεψη για αποζημίωση του προσωπικού	54
5.9	Ενδεχόμενες υποχρεώσεις	54
6	Αναλύσεις κονδυλίων των οικονομικών καταστάσεων	55
6.1	Ενσώματες ακινητοποιήσεις	55
6.2	Ασώματες ακινητοποιήσεις	56
6.3	Επενδύσεις σε ακίνητα	57
6.4	Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις	57
6.5	Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	59
6.6	Αποθέματα	63
6.7	Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	63
6.8	Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	64
6.9	Μετοχικό κεφάλαιο	64
6.10	Λοιπά αποθεματικά	65
6.11	Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	66
6.12	Δανεισμός	66
6.13	Επιχορηγήσεις	68
6.14	Αναβαλλόμενη φορολογία	68
6.15	Υποχρεώσεις συνταξιοδοτικών παροχών	69
6.16	Προβλέψεις	71
6.17	Κύκλος εργασιών	71
6.18	Έξοδα ανά κατηγορία	72
6.19	Άλλα λειτουργικά έσοδα / (έξοδα) εκμετάλλευσης - καθαρά	72
6.20	Λοιπά κέρδη / (ζημιές) - καθαρά	73
6.21	Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	73
6.22	Δαπάνες προσωπικού	73
6.23	Φόρος εισοδήματος	74
7	Λοιπές γνωστοποιήσεις	76
7.1	Διανομή κερδών	76
7.1.1	<i>Προτεινόμενη διανομή κερδών</i>	<i>76</i>
7.2	Εγγυήσεις	76
7.3	Υφιστάμενα εμπράγματα βάρη	76
7.4	Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις/απαιτήσεις	76
7.4.1	<i>Ενδεχόμενες υποχρεώσεις</i>	<i>76</i>
7.4.1.1	<i>Επίδικες υποθέσεις</i>	<i>76</i>
7.4.1.2	<i>Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις</i>	<i>76</i>
7.4.1.3	<i>Λοιπές ενδεχόμενες υποχρεώσεις</i>	<i>77</i>
7.4.1.4	<i>Ανειλημμένες υποχρεώσεις</i>	<i>77</i>
7.4.2	<i>Ενδεχόμενες απαιτήσεις</i>	<i>77</i>
7.5	Συναλλαγές και υπόλοιπα συνδεδεμένων μερών	78
7.5.1	<i>Τελικοί Μέτοχοι</i>	<i>78</i>
7.5.2	<i>Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη</i>	<i>78</i>
7.5.3	<i>Υπόλοιπα απαιτήσεων – υποχρεώσεων από και προς τα συνδεδεμένα μέρη</i>	<i>78</i>
7.5.4	<i>Δάνεια σε συνδεδεμένα μέρη</i>	<i>79</i>
7.5.5	<i>Λοιπές συναλλαγές και υπόλοιπα συνδεδεμένων μερών</i>	<i>79</i>
7.6	Διαχείριση Κεφαλαίου	79
7.7	Μεταγενέστερα γεγονότα	80

**A. ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΑΠΟ ΤΗΝ 1η ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2018 ΕΩΣ ΤΗΝ 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018**

Προς την ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Εταιρείας

Κυρίες και Κύριοι Μέτοχοι,

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας «**ΦΑΝΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ**» σας υποβάλλει προς έγκριση τις Ετήσιες Ενοποιημένες και Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) για την χρήση 2018 (1/1 – 31/12/2018), δηλαδή την Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, την Κατάσταση Συνολικών Εσόδων, την Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων, και την Κατάσταση Ταμειακών Ροών, καθώς και τις σχετικές με τις ανωτέρω καταστάσεις Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων.

Οι επιχειρήσεις που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση, πλην της μητρικής εταιρείας **ΦΑΝΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ**, είναι εκείνες που αναφέρονται στη σημείωση 6.4 των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων.

Η παρούσα Έκθεση συντάχθηκε σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν.3556/2007 και συνοδεύει τις ενοποιημένες και ατομικές οικονομικές καταστάσεις της χρήσης 1/1- 31/12/2018.

Το Διοικητικό Συμβούλιο σας γνωρίζει τα παρακάτω:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ: ΕΤΗΣΙΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2018

Ο **κύκλος εργασιών** του Ομίλου αφορά έσοδα από την πώληση προϊόντων που προέρχονται από την επεξεργασία φυσικής ρητίνης και παραγωγή φυσικών και συνθετικών ρητινών, οι οποίες χρησιμοποιούνται σε χρώματα (επιχρίσματα), βερνίκια, συγκολλητικές ουσίες, τυπογραφικές μελάνες, καλλυντικά, κλπ. Επίσης, τις πωλήσεις του Ομίλου συνθέτουν ακόμη η δραστηριοποίηση στον κλάδο των διαλυτών και των γαλακτωμάτων. Οι πωλήσεις του Ομίλου για τη χρήση 2018 ανήλθαν σε € 75.811.140 έναντι € 71.038.132 το 2017.

Τα **καθαρά μετά φόρων κέρδη** του Ομίλου ανήλθαν σε € 3.249.309 έναντι € 3.270.892 το 2017. Η μικρή μείωση των κερδών για τον Όμιλο οφείλεται κυρίως στην αύξηση του κόστους πωληθέντων κατά ποσοστό μεγαλύτερο από την αύξηση των πωλήσεων για τη χρήση 2018.

Το σύνολο των **Ιδίων Κεφαλαίων** του Ομίλου την 31/12/2018 ανέρχεται σε € 28.834.017 έναντι € 26.920.574 την 31/12/2017.

Το σύνολο του **Ενεργητικού** του Ομίλου διαμορφώθηκε την 31/12/2018 σε € 62.022.885 έναντι € 57.774.174 αντίστοιχα την 31/12/2017 παρουσιάζοντας μεταβολή κατά 7,35 % για τον Όμιλο. Η αύξηση στο ενεργητικό του Ομίλου προέρχεται κυρίως από την αύξηση των ταμειακών διαθεσίμων.

Τα **ταμειακά διαθέσιμα** του Ομίλου στις 31/12/2018 ήταν € 12.620.375 έναντι € 9.507.443 στις 31/12/2017.

Ο **συνολικός δανεισμός** του Ομίλου αυξήθηκε το 2018 κατά € 3.113.168 και διαμορφώθηκε σε € 20.022.737 από € 16.909.569 το 2017. Ο καθαρός δανεισμός του Ομίλου αυξήθηκε, επίσης, κατά € 236 και την 31/12/2018 ανερχόταν σε € 7.402.362 έναντι € 7.402.126 το 2017.

Ο καθαρός δανεισμός του Ομίλου στις 31/12/2018 και στις 31/12/2017 παρουσιάζεται αναλυτικά στον ακόλουθο πίνακα:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Βραχυπρόθεσμος τραπεζικός δανεισμός (σημείωση 6.12)	11.406.029	3.854.571	-	-
Μακροπρόθεσμος τραπεζικός δανεισμός (σημείωση 6.12)	8.616.708	13.054.998	-	-
Σύνολο δανείων	20.022.737	16.909.569	-	-
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	(12.620.375)	(9.507.443)	(25.729)	(606)
Καθαρές δανειακές υποχρεώσεις	7.402.362	7.402.126	(25.729)	(606)
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	28.834.017	26.920.574	29.297.555	19.800.405
Συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια	36.236.379	34.322.700	29.271.826	19.799.799
Συντελεστής μόχλευσης	20,43%	21,57%	(0,09%)	0,00%

Κατωτέρω παρατίθενται μερικοί από τους σημαντικότερους χρηματοοικονομικούς δείκτες αναφορικά με την χρηματοοικονομική επίδοση και κατάσταση της Εταιρείας και του Ομίλου μας.

α) Αριθμοδείκτες Αποδοτικότητας		ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων	= $\frac{\text{Καθαρά Αποτελέσματα προ φόρων}}{\text{Ίδια Κεφάλαια}}$	$\frac{4.651.022}{28.834.017}$	$\frac{5.014.537}{26.920.574}$	$\frac{9.489.676}{29.297.555}$	$\frac{(2.497)}{19.800.405}$
		16,13%	18,63%	32,39%	(0,01%)
Αποδοτικότητα Επενδεδυμένων Κεφαλαίων	= $\frac{\text{Καθαρά Αποτελέσματα προ φόρων}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}$	$\frac{4.651.022}{62.022.885}$	$\frac{5.014.537}{57.774.174}$	$\frac{9.489.676}{29.299.177}$	$\frac{(2.497)}{19.809.361}$
		7,50%	8,68%	32,39%	(0,01%)
β) Αριθμοδείκτης Ρευστότητας					
Δείκτης Κυκλοφοριακής Ρευστότητας	= $\frac{\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}$	$\frac{37.938.348}{22.475.746}$	$\frac{34.321.996}{15.533.078}$	$\frac{26.812}{1.622}$	$\frac{962}{8.956}$
		1,69	2,21	16,53	0,11
γ) Αριθμοδείκτες Διάρθρωσης Κεφαλαίων					
Δείκτης Συνολικής Δανειακής Επιβάρυνσης	= $\frac{\text{Σύνολο Δανειακών Υποχρεώσεων}}{\text{Ίδια Κεφάλαια}}$	$\frac{20.022.737}{28.834.017}$	$\frac{16.909.569}{26.920.574}$	-	-
		0,69	0,63	-	-
Ίδια Κεφάλαια προς Συνολικά	= $\frac{\text{Ίδια Κεφάλαια}}{\text{Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων}}$	$\frac{28.834.017}{62.022.885}$	$\frac{26.920.574}{57.774.174}$	$\frac{29.297.555}{29.299.177}$	$\frac{19.800.405}{19.809.361}$
		46,49%	46,60%	99,99%	99,95%
δ) Αριθμοδείκτης Δραστηριότητας					
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Ενεργητικού	= $\frac{\text{Κύκλος εργασιών}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}$	$\frac{75.811.140}{62.022.885}$	$\frac{71.038.132}{57.774.174}$	-	-
		1,22	1,23	-	-

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΜΕ ΣΥΝΔΕΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

(α) Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Οι συναλλαγές της μητρικής εταιρείας με τα συνδεδεμένα μέρη, για τη χρήση 2018, έχουν ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Πωλήσεις αγαθών / υπηρεσιών				
Συγγενείς επιχειρήσεις		-	-	-
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	159.680	435.592	-	-
Σύνολο	159.680	435.592	-	-
Αγορές αγαθών / λήψεις υπηρεσιών				
Συγγενείς επιχειρήσεις		-	-	-
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	12.653.229	10.058.573	-	-
Σύνολο	12.653.229	10.058.573	-	-
Έξοδα ενοικίων				
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	-	-	-	373
Σύνολο	-	-	-	373

Οι πωλήσεις και οι αγορές από και προς τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις γίνονται με τους όρους που ισχύουν στην αγορά, στα πλαίσια των εργασιών.

(β) Υπόλοιπα με συνδεδεμένα μέρη κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2018

Τα υπόλοιπα των απαιτήσεων ή/και υποχρεώσεων μεταξύ της μητρικής Εταιρείας του Ομίλου και των συνδεδεμένων με αυτήν μερών, κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018, έχουν ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Απαιτήσεις				
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	71.020	123.080	-	-
Σύνολο	71.020	123.080	-	-
Υποχρεώσεις				
Μέλη ΔΣ και διευθυντικά στελέχη	-	-	-	8.000
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	7.171.108	7.104.115	-	373
Σύνολο	7.171.108	7.104.115	-	8.373

Κατά την ενοποίηση των οικονομικών τους καταστάσεων τα ανωτέρω υπόλοιπα (ενδοομιλικά) απαλείφονται.

Δεν υπάρχουν άλλες συναλλαγές και δάνεια μεταξύ των συνδεδεμένων μερών κατά τις παρουσιαζόμενες χρήσεις, πέραν των όσων αναφέρονται παραπάνω.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Ο Όμιλος εκτίθεται σε διάφορους χρηματοοικονομικούς κινδύνους όπως, ενδεικτικά, κινδύνους αγοράς (μεταβολές στις τιμές εμπορευμάτων πρώτων υλών, συναλλαγματικό κίνδυνο, κίνδυνο επιτοκίων, κλπ.), πιστωτικό κίνδυνο και κίνδυνο ρευστότητας.

Οι χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι σχετίζονται με τα παρακάτω χρηματοοικονομικά μέσα: εμπορικές απαιτήσεις, ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις και δανεισμός.

Η διαχείριση κινδύνων παρακολουθείται από την διοίκηση της Εταιρείας και διαμορφώνεται στα πλαίσια, οδηγιών, κατευθύνσεων και κανόνων εγκεκριμένων από το Διοικητικό Συμβούλιο που αφορούν τον κίνδυνο επιτοκίου, τον πιστωτικό κίνδυνο, τη χρήση παραγώγων και μη-παραγώγων χρηματοοικονομικών εργαλείων, καθώς και την βραχυπρόθεσμη επένδυση των διαθέσιμων.

(α) Κίνδυνος Αγοράς

i) Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος του Ομίλου κρίνεται σχετικά περιορισμένος διότι, στις περισσότερες περιπτώσεις όπου υπάρχουν απαιτήσεις από συμβάσεις σε ξένο νόμισμα, υπάρχουν αντίστοιχες υποχρεώσεις στο ίδιο νόμισμα. Όσον αφορά την διατήρηση διαθέσιμων σε ξένο νόμισμα, πολιτική του Ομίλου είναι η διατήρηση του ελάχιστου απαραίτητου ποσού για την κάλυψη των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων στο νόμισμα αυτό.

ii) Κίνδυνος τιμών

Ο Όμιλος εκτίθεται σε κίνδυνο από τη μεταβολή στις τιμές των πρώτων υλών και εμπορευμάτων. Οι υπηρεσίες του Ομίλου παρακολουθούν στενά τις τάσεις στις επιμέρους αγορές όπου αναπτύσσεται επιχειρηματική δραστηριότητα και σχεδιάζουν ενέργειες για την άμεση και αποτελεσματική προσαρμογή στα νέα δεδομένα των επιμέρους αγορών. Ο Όμιλος εκτίθεται επίσης και σε περιορισμένο κίνδυνο διακύμανσης της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων που μπορεί να επηρεάσουν τις οικονομικές καταστάσεις.

iii) Κίνδυνος ταμειακών ροών και κίνδυνος μεταβολών εύλογης αξίας λόγω μεταβολής επιτοκίων

Ο Όμιλος έχει στο ενεργητικό του σημαντικά έντοκα στοιχεία που περιλαμβάνουν καταθέσεις όψεως και βραχυπρόθεσμες τραπεζικές καταθέσεις. Η έκθεση του Ομίλου στον κίνδυνο από διακυμάνσεις στα επιτόκια προέρχεται από τραπεζικά δάνεια με κυμαινόμενα επιτόκια. Τραπεζικά δάνεια με σταθερό επιτόκιο εκθέτουν τον Όμιλο σε κίνδυνο μεταβολής της εύλογης αξίας. Ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε διακυμάνσεις των επιτοκίων που επικρατούν στην αγορά και τα οποία επηρεάζουν τη χρηματοοικονομική του θέση καθώς και τις ταμειακές του ροές. Το κόστος δανεισμού δύναται να αυξομειώνεται ως αποτέλεσμα επιτοκιακών μεταβολών. Διευκρινίζεται ότι τα τελευταία χρόνια η διακύμανση των επιτοκίων οφείλεται κυρίως στην αύξηση του περιθωρίου δανεισμού, λόγω της έλλειψης ρευστότητας στην ελληνική τραπεζική αγορά και του εκτιμώμενου κινδύνου ελληνικών εταιρειών και λιγότερο στην αύξηση των επιτοκίων βάσης (π.χ. Euribor).

Αναφορικά με τις μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις, η Διοίκηση του Ομίλου παρακολουθεί συστηματικά και σε συνεχή βάση τις διακυμάνσεις των επιτοκίων και αξιολογεί την ανάγκη λήψης σχετικών θέσεων για την αντιστάθμιση των κινδύνων, όταν και εφόσον αυτοί κρίνονται σημαντικοί.

Το μεγαλύτερο μέρος των δανείων του Ομίλου είναι σε κυμαινόμενα επιτόκια. Επίσης όλα τα δάνεια του Ομίλου είναι σε Ευρώ. Ως εκ τούτου, ο κίνδυνος επιτοκίου προέρχεται από μεταβολές των επιτοκίων του Ευρώ.

Ο Όμιλος παρακολουθεί διαρκώς τις τάσεις των επιτοκίων καθώς και τη διάρκεια και τη φύση των χρηματοδοτικών αναγκών των θυγατρικών εταιρειών. Οι αποφάσεις για τη διάρκεια των δανείων αλλά και τη σχέση μεταξύ κυμαινόμενου και σταθερού επιτοκίου λαμβάνονται σε μεμονωμένη βάση.

(β) Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο Όμιλος έχει αναπτύξει πολιτικές, έτσι ώστε να διασφαλίσει ότι οι συναλλαγές πραγματοποιούνται με πελάτες με επαρκή πιστοληπτική ικανότητα. Λόγω των συνθηκών που επικρατούν στην αγορά, η έγκριση των πιστωτικών ορίων είναι αποτέλεσμα μιας πιο αυστηρής διαδικασίας που εμπλέκει όλα τα επίπεδα της ανώτερης διοίκησης. Ο Όμιλος παρακολουθεί επισταμένα τα υπόλοιπα των χρεωστών του και σε απαιτήσεις όπου εντοπίζεται πιστωτικός κίνδυνος, γίνεται αξιολόγηση σύμφωνα με τις καθιερωμένες πολιτικές και διαδικασίες και γίνεται η κατάλληλη πρόβλεψη για απομείωση.

Δυνητικός πιστωτικός κίνδυνος υπάρχει και στα διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα και στις επενδύσεις. Στις περιπτώσεις αυτές, ο κίνδυνος μπορεί να προκύψει από αδυναμία του αντισυμβαλλόμενου να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του προς τον Όμιλο. Για τη διαχείριση αυτού του πιστωτικού κινδύνου, ο Όμιλος, στο πλαίσιο εγκεκριμένων πολιτικών από το Διοικητικό Συμβούλιο, θέτει όρια στο βαθμό έκθεσης σε κάθε μεμονωμένο χρηματοοικονομικό ίδρυμα.

(γ) Κίνδυνος ρευστότητας

Δεδομένης της τρέχουσας κρίσης του Ελληνικού Δημοσίου και του ελληνικού χρηματοπιστωτικού τομέα, ο κίνδυνος ρευστότητας είναι μεγαλύτερος και η διαχείριση των χρηματοροών έχει γίνει πιο επιτακτική. Για τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας, ο Όμιλος προϋπολογίζει και παρακολουθεί τακτικά τις χρηματοροές του και μεριμνά για την ύπαρξη ρευστών διαθεσίμων, συμπεριλαμβανομένων και των δυνατοτήτων για ενδοεταιρικό δανεισμό καθώς και μη χρησιμοποιούμενων τραπεζικών πιστωτικών ορίων για την κάλυψη των αναγκών του (π.χ. ανάγκες σε χρηματοδότηση, Εγγυητικές Επιστολές κλπ.). Η ρευστότητα του Ομίλου παρακολουθείται από τη Διοίκηση σε τακτά χρονικά διαστήματα.

(δ) Λοιποί κίνδυνοι-πρόσθετες φορολογικές επιβαρύνσεις

Τα προηγούμενα έτη το Ελληνικό Δημόσιο επέβαλλε έκτακτες φορολογικές εισφορές που επηρέασαν σημαντικά τα αποτελέσματα των εταιρειών. Δεδομένης της τρέχουσας δημοσιονομικής θέσης του Ελληνικού Δημοσίου, πρόσθετα φορολογικά μέτρα μπορεί να επιβληθούν, που θα μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά τη χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας.

(ε) Διαχείριση κεφαλαιουχικού κινδύνου

Η διαχείριση των κεφαλαίων στοχεύει στη διασφάλιση της συνεχιζόμενης δραστηριότητας του Ομίλου και την επίτευξη των αναπτυξιακών της σχεδίων σε συνδυασμό με την πιστοληπτική της ικανότητα.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ: ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ 2019

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται ενεργά στον κλάδο παραγωγής συνθετικών ρητινών, όπως πολυεστέρων, αλκυδικών, ακρυλικών, ρητινών κολοφωνίου, τερεβινθελαίου, τα οποία χρησιμοποιούνται σε ένα ευρύ φάσμα βιομηχανιών, όπως χρωματοβιομηχανίες, χαρτοβιομηχανίες, βιομηχανίες παραγωγής χρωμάτων, τυπογραφικών μελανιών, συγκολλητικών ουσιών και ταινιών και καλλυντικών. Μία σημαντική δραστηριότητα του Ομίλου είναι η παραγωγή κορεσμένων πολυεστέρων για χρώματα Powder Coatings ηλεκτροστατικής βαφής. Λόγω του ευρέως φάσματος των

προϊόντων που παράγει ο Όμιλος, η δραστηριότητά του έχει παρουσιάσει σημαντική αύξηση τα τελευταία χρόνια έχοντας σημαντικούς πελάτες τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό.

Στόχος του Ομίλου είναι η περαιτέρω αύξηση των πωλήσεων, καθώς επίσης και η παραγωγή νέων καινοτόμων προϊόντων με υψηλή προστιθέμενη αξία. Ειδικότερα για το 2019 αναμένεται να σημειωθεί αύξηση των εσόδων προερχόμενο από την αύξηση της παραγωγής και τη διεύρυνση του μεριδίου αγοράς Πανευρωπαϊκά.

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ: ΛΟΙΠΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

(α) Διάρθρωση μετοχικού κεφαλαίου - Ίδιες μετοχές

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας αποτελείται από 863.360 κοινές μετοχές ονομαστικής αξίας € 3 η κάθε μία. Όλες οι εκδοθείσες μετοχές παρέχουν τα ίδια δικαιώματα στην λήψη μερισμάτων και στην αποπληρωμή κεφαλαίου και αντιπροσωπεύουν μία ψήφο στην Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας.

Δεν υφίστανται μετοχές της Εταιρείας παρέχουσες ειδικά δικαιώματα ελέγχου. Επιπλέον, δεν προβλέπονται στο Καταστατικό της Εταιρείας περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου.

Οι εταιρείες του Ομίλου δεν κατέχουν ίδιες μετοχές.

(β) Δραστηριότητες στον τομέα έρευνας και ανάπτυξης

Η Εταιρεία έχει επενδύσει σημαντικά κεφάλαια για την επάνδρωση ενός σύγχρονου τμήματος Έρευνας και Ανάπτυξης με τον απαραίτητο εξοπλισμό για σύνθεση και χαρακτηρισμό πολυμερών. Το ερευνητικό προσωπικό της διαθέτει σημαντική εμπειρία στην ανάπτυξη νέων προϊόντων σε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων της. Οι ερευνητικές της δραστηριότητες συμπληρώνονται μέσω ενός μεγάλου διεθνούς δικτύου συνεργασιών με πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα και εταιρίες.

Η Έρευνα και Ανάπτυξη έχει ως αντικείμενο:

- Την ανάπτυξη νέων αλλά και τη βελτίωση των υφιστάμενων προϊόντων που να ικανοποιούν τις Νομοθετικές διατάξεις, και να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των πελατών και στους στόχους της Εταιρείας.
- Την εύρεση των κατάλληλων πρώτων υλών για τα προϊόντα της Εταιρείας - υπάρχοντα και νέα.
- Τις νέες τεχνολογίες, μεθόδους και διαδικασίες με στόχο την βελτίωση της παραγωγικής διαδικασίας σε συνεργασία με τα τμήματα Παραγωγής και Τεχνικής Υποστήριξης.
- Την διαρκή συμμόρφωση με την ισχύουσα Ελληνική και Ευρωπαϊκή νομοθεσία και την εφαρμογή της.

Με στόχο την συνεχή ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας, το τμήμα E&A βρίσκεται σε εγρήγορση και συνεχή αναζήτηση λύσεων για τη βελτίωση υφιστάμενων προϊόντων ώστε να εναρμονίζεται με τις ισχύουσες νομοθεσίες. Η Εταιρεία επενδύει σημαντικά σε νέες τεχνολογίες και αναζητεί συνεργασίες με φορείς συναφούς αντικείμενου ώστε να παραμένει ανταγωνιστική σε σχέση με τις Εταιρείες της Δυτικής Ευρώπης.

(γ) Επίδικες υποθέσεις

Δεν υπάρχουν επίδικες ή υπό διαιτησία διαφορές καθώς και αποφάσεις δικαστικών ή διαιτητικών οργάνων που να έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση ή λειτουργία των εταιριών του Ομίλου.

(δ) Μεταγενέστερα γεγονότα

Δεν υπάρχουν μεταγενέστερα της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2018 γεγονότα, που να αφορούν είτε τον Όμιλο, είτε την Εταιρεία και τα οποία να έχουν σημαντική επίδραση στις ετήσιες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

(ε) Περιβαλλοντικά θέματα

Ο Όμιλος είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με το κοινωνικό σύνολο μέσα στο οποίο δραστηριοποιείται,. Αναγνωρίζει την ευθύνη που του αναλογεί, απέναντι στην κοινωνία και το περιβάλλον. Σέβεται τις αρχές και τις αξίες που χαρακτηρίζουν τον πολιτισμό μας, τον σεβασμό προς τον άνθρωπο, την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και την παροχή ίσων ευκαιριών, τον σεβασμό στο περιβάλλον που κληρονομήσαμε και την βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και της ποιότητας ζωής.

Στο πλαίσιο της Εταιρικής Διακυβέρνησης, ο Όμιλος υλοποιεί δράσεις Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης (ΕΚΕ). Το «αποτύπωμα» της ΕΚΕ του Ομίλου αφορά στους εργαζόμενους και στους καταναλωτές που δείχνουν αυξανόμενο ενδιαφέρον για τα κοινωνικά και περιβαλλοντικά «διαπιστευτήρια» των εταιρειών με τις οποίες συναλλάσσονται, στις τοπικές κοινωνίες, που θέλουν να «μοιράζονται» αρχές κι αξίες με τις τοπικές εταιρείες. Αφορά όμως και στους μετόχους, που επιβραβεύουν την υπεύθυνη εταιρική συμπεριφορά και στάση, όπως και στις ομοειδείς επιχειρήσεις της Ευρώπης, που επιδιώκουν να λειτουργούν σε ένα ενιαίο ευρωπαϊκό και διεθνές πλαίσιο αρχών. Αφορά τέλος και κυρίως στις επόμενες γενιές, που προσδοκούν να παραλάβουν έναν κόσμο με σεβασμό στον άνθρωπο και το περιβάλλον.

(ζ) Εργασιακά θέματα

Η Διοίκηση του Ομίλου, ευθυγραμμιζόμενη με την ευρωπαϊκή πρακτική σε αυτόν τον τομέα, που συνιστά στην ουσία τον «εθελοντισμό» των επιχειρήσεων και συνεισφέρει στους στόχους της βιώσιμης ανάπτυξης, επιδεικνύει έργο στους ακόλουθους τομείς:

- ενθαρρύνει τη συμμετοχή του προσωπικού σε εθελοντικές δράσεις,
- μεριμνά για την ασφάλεια του προσωπικού,
- μεριμνά για τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας,
- εφαρμόζει συστηματικά πρόγραμμα ανακύκλωσης εντός των χώρων εργασίας και χρησιμοποιεί υλικά φιλικά προς το περιβάλλον.

(η) Υποκαταστήματα

Η Εταιρεία δεν διατηρεί υποκαταστήματα.

(θ) Χρηματοπιστωτικά μέσα

Η Εταιρεία δεν κατέχει σημαντικής αξίας χρηματοπιστωτικά μέσα.

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟ: ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας προτείνει προς την Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων, τη διανομή μερίσματος ποσού 435.996,80 ευρώ.

Κυρίες και Κύριοι Μέτοχοι,

Μετά την ανωτέρω αναλυτική και τεκμηριωμένη, πιστεύουμε, παρουσίαση των πεπραγμένων και αφού σας ευχαριστήσουμε για την εμπιστοσύνη σας προς την Εταιρεία, το Διοικητικό Συμβούλιο και εγώ προσωπικά παρακαλούμε όπως εγκρίνετε τις κατά νόμο προβλεπόμενες οικονομικές καταστάσεις που αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2018, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως

που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες επί των ετήσιων εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Ακριβές απόσπασμα από το βιβλίο πρακτικών του Διοικητικού Συμβουλίου

Μετά από τα παραπάνω κ. Μέτοχοι σας παρακαλούμε όπως εγκρίνετε τα παρακάτω θέματα:

1. Υποβολή εκθέσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και των ελεγκτών επί των οικονομικών καταστάσεων της 2ης εταιρικής χρήσεως 01/01/2018-31/12/2018 βάσει ΔΠΧΑ.
2. Υποβολή και έγκριση των ενοποιημένων και ατομικών ετησίων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ (της Οικονομικής Θέσης 31.12.2018, Συνολικού εισοδήματος, Μεταβολών ιδίων κεφαλαίων, Ταμειακών ροών, λοιπών επεξηγηματικών σημειώσεων) της 2ης εταιρικής χρήσεως 01/01/2018 – 31/12/2018.
3. Απαλλαγή μελών Διοικητικού Συμβουλίου και ελεγκτών από κάθε ευθύνη αποζημίωσης για την εταιρική χρήση 01/01/2018-31/12/2018.
4. Εκλογή ενός τακτικού ορκωτού ελεγκτή και ενός αναπληρωματικού ορκωτού ελεγκτή για την εταιρική χρήση 1.1.2019-31.12.2019 και καθορισμός αμοιβής αυτών.
5. Επικύρωση όλων των αποφάσεων που πήρε το Διοικητικό Συμβούλιο για την κλειόμενη χρήση (01/01/2018-31/12/2018).
6. Εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου
7. Έγκριση διανομής μερίσματος ποσού 435.996,80 Ευρώ
8. Λοιπά Θέματα.

Μέγαρο Αττικής, 4 Ιουνίου 2019

Χρήστος Αν. Φάνης
Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος

Κωνσταντίνος Αν. Φάνης
Αντιπρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος

Βεβαιώνεται ότι η ανωτέρω Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, που αποτελείται από 8 σελίδες, είναι αυτή που αναφέρεται στην Έκθεση Ελέγχου που χορήγησα με ημερομηνία 5 Ιουνίου 2019.

MAZARS Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές
Επιχειρηματικοί Σύμβουλοι Α.Ε.
Λ. Αμφιθέας 14, 175 64 Παλαιό Φάληρο
Α.Μ. ΣΟΕΛ: 154

Παλαιό Φάληρο, 5 Ιουνίου 2019
Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Βασίλειος Νιάρχος
Α.Μ. ΣΟΕΛ.: 30521

B. ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας «**ΦΑΝΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ**»

Έκθεση Ελέγχου επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας «**ΦΑΝΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ**» (η Εταιρεία), οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της **31^{ης} Δεκεμβρίου 2018**, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της εταιρείας «**ΦΑΝΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ**» και των θυγατρικών αυτής (ο Όμιλος) κατά την **31^η Δεκεμβρίου 2018**, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και συνάδουν με τις κανονιστικές απαιτήσεις του Κωδ. 2190/1920.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην ενότητα της έκθεσής μας “Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων”. Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της, καθόλη τη διάρκεια του διορισμού μας, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Άλλες πληροφορίες

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην “Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων”, αλλά δεν περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών. Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες της Διοίκησης επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προβεί σ' αυτές τις ενέργειες.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Αποκτούμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και των θυγατρικών της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στη διοίκηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

- α) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107Α του κ.ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την **31/12/2018**.
- β) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την εταιρεία **«ΦΑΝΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ»** και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

MAZARS Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές
Επιχειρηματικοί Σύμβουλοι Α.Ε.

Λεωφόρος Αμφιθέας 14, 175 64 Παλαιό Φάληρο

Α.Μ. ΣΟΕΛ: 154

Π. Φάληρο, 5 Ιουνίου 2019
Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Βασίλειος Νιάρχος
Α.Μ ΣΟΕΛ: 30521

ΦΑΝΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ

ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

για την χρήση
από 1η Ιανουαρίου 2018 έως την 31η Δεκεμβρίου 2018
σύμφωνα με τα
Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ)

Βεβαιώνεται ότι οι συνημμένες Ετήσιες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις είναι εκείνες που εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας **ΦΑΝΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ** την 4^η Ιουνίου 2019.

Διεύθυνση έδρας εταιρείας: Ν.Ε.Ο.Α.Κ, 38^ο χλμ., Τ.Κ :19100, Μέγαρα Αττικής
ΑΡ.Γ.Ε.ΜΗ.: 142811901000

Μέγαρα Αττικής, 4^η Ιουνίου 2019

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ. και
Διευθύνων Σύμβουλος

Ο Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. και
Διευθύνων Σύμβουλος

Ο Οικονομικός Διευθυντής

Χρήστος Αν.
Φάνης
Α.Δ.Τ. ΑΒ 602777

Κωνσταντίνος Αν.
Φάνης
Α.Δ.Τ. ΑΜ 644163

Ιωάννης Κ.
Σακκέτος
ACCOUNTING AND TAX SOLUTIONS
Αρ. Αδ. Εταιρείας Νο. 2568
Αρ. Αδ. Ο.Ε.Ε. 98697 Α΄ τάξης

Γ.Ι Ετήσια Ενοποιημένη και Εταιρική Κατάσταση Οικονομικής Θέσης κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2018

Ποσά σε €	σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό					
Ασώματες ακινητοποιήσεις	6.2	23.377	25.854	-	-
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	6.1	22.419.676	21.749.394	-	-
Επενδυτικά ακίνητα	6.3	1.562.805	1.568.729	-	-
Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις	6.4	-	-	29.265.014	19.800.014
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις		-	-	7.351	8.385
Λοιπες μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	6.5	78.677	108.201	-	-
Σύνολο Μη Κυκλοφορούντος Ενεργητικού		24.084.537	23.452.178	29.272.365	19.808.399
Κυκλοφορούν ενεργητικό					
Αποθέματα	6.6	9.341.084	8.799.375	-	-
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	6.5	15.912.526	15.269.421	1.082	356
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος	-	39.163	745.757	-	-
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	6.7	25.200	-	-	-
Απαιτήσεις από φόρους		-	-	-	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	6.8	12.620.375	9.507.443	25.729	606
Σύνολο Κυκλοφορούντος Ενεργητικού		37.938.348	34.321.996	26.812	962
Σύνολο Ενεργητικού		62.022.885	57.774.174	29.299.177	19.809.361
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Ίδια κεφάλαια					
Μετοχικό κεφάλαιο	6.9	2.590.080	2.581.080	2.590.080	2.581.080
Διαφορά υπέρ το άρτιο	6.10	-	-	17.242.934	17.242.934
Λοιπά αποθεματικά	6.10	1.429.843	1.285.262	-	-
Αποτελέσματα εις νέο	-	19.576.102	15.996.960	9.464.541	(23.609)
Σύνολο		23.596.026	19.863.302	29.297.555	19.800.405
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		5.237.992	7.057.272	-	-
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		28.834.017	26.920.574	29.297.555	19.800.405
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	6.15	146.504	137.955	-	-
Προβλέψεις	6.16	-	9.383	-	-
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	6.12	8.616.708	13.054.998	-	-
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	6.14	1.900.705	2.066.744	-	-
Επιχορηγήσεις παγίων	6.13	49.206	51.442	-	-
Σύνολο Μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων		10.713.122	15.320.522	-	-
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	6.11	11.053.554	11.653.071	1.622	8.956
Βραχυπρόθεσμα δανειακές υποχρεώσεις	6.12	11.406.029	3.854.571	-	-
Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις	-	16.162	25.437	-	-
Σύνολο Βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων		22.475.746	15.533.078	1.622	8.956
Σύνολο Υποχρεώσεων		33.188.868	30.853.600	1.622	8.956
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		62.022.885	57.774.174	29.299.177	19.809.361

Γ.ΙΙ Ετήσια Ενοποιημένη και Εταιρική Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος για τη χρήση που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2018

Ποσά σε €	σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Κύκλος εργασιών	6.17	75.811.140	71.038.132	-	-
Κόστος πωλήσεων	6.18	(63.530.884)	(58.581.262)	-	-
Μικτά κέρδη		12.280.256	12.456.871	-	-
Έξοδα διάθεσης	6.18	(3.723.514)	(3.584.241)	-	-
Έξοδα διοίκησης	6.18	(2.445.316)	(2.265.379)	(5.123)	(2.452)
Έξοδα λειτουργίας ερευνών-αναπτύξεως	6.18	(409.249)	(727.595)	-	-
Λοιπά λειτουργικά έσοδα / (έξοδα) - καθαρά	6.19	563.412	528.405	-	-
Λοιπά κέρδη / (ζημιές) - καθαρά	6.20	(330.590)	4.658	(164)	-
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων		5.934.999	6.412.718	(5.286)	(2.452)
Χρηματοοικονομικά έσοδα	6.21	2.969	5.212	-	-
Χρηματοοικονομικά έξοδα	6.21	(1.286.946)	(1.397.670)	(38)	(45)
Έσοδα από μερίσματα		-	-	9.495.000	-
(Ζημιές) / κέρδη από συγγενείς επιχειρήσεις	-	-	(5.724)	-	-
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρων		4.651.022	5.014.537	9.489.676	(2.497)
Φόρος εισοδήματος	6.23	(1.401.714)	(1.743.645)	(1.157)	(583)
Κέρδη/(ζημιές) χρήσης μετά από φόρους		3.249.309	3.270.892	9.488.519	(3.081)

Τα Λοιπά Συνολικά Έσοδα παρουσιάζονται στην παρακάτω κατάσταση, καθαρά, μετά από φόρους. Ο φόρος που αναλογεί στα στοιχεία που απαρτίζουν τα Λοιπά Συνολικά Έσοδα παρατίθεται στη σημείωση 6.23.

Ποσά σε €	σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Λοιπά συνολικά εισοδήματα/(ζημιές)					
(α) Μετακυλιόμενα στα αποτελέσματα					
Σύνολο (α)		-	-	-	-
(β) Μη μετακυλιόμενα στα αποτελέσματα					
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημιές	6.23	10.512	-	-	-
Αναβαλλόμενος φόρος επί των αναλογιστικών (κερδών)/ζημιών	6.23	(2.628)	-	-	-
Σύνολο (β)		7.884	-	-	-
Λοιπά συνολικά έσοδα για την περίοδο μετά από φόρους		7.884	-	-	-
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα/(ζημιές) μετά από φόρους		3.257.192	3.270.892	9.488.519	(3.081)
Τα καθαρά κέρδη/(ζημιές) αναλογούν σε:					
Μετόχους της εταιρείας		2.876.049	2.583.694	9.488.519	(3.081)
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		373.259	687.198	-	-
		3.249.309	3.270.892	9.488.519	(3.081)
Τα συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα αναλογούν σε:					
Μετόχους της εταιρείας		2.883.959	2.583.694	9.488.519	(3.081)
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		373.234	687.198	-	-
		3.257.192	3.270.892	9.488.519	(3.081)

Γ. III Ετήσια Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων για τη χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018

ΟΜΙΛΟΣ	Μετοχικό κεφάλαιο	Λοιπά αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέο	Ίδια Κεφάλαια που αναλογούν σε μετόχους μητρικής	Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2017	2.841.198	1.427.794	15.291.516	19.560.509	4.431.359	23.991.868
Αλλαγή λογιστικών πολιτικών	-	-	-	-	-	-
Αναμορφωμένο υπόλοιπο κατά την 1η Ιανουαρίου 2017	2.841.198	1.427.794	15.291.516	19.560.509	4.431.359	23.991.868
Κέρδη/(ζημιές) χρήσης μετά από φόρους	-	-	2.583.694	2.583.694	687.198	3.270.892
Συγκεντρωτικά Συνολικά Έσοδα χρήσης	-	-	2.583.694	2.583.694	687.198	3.270.892
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με καταβολή μετρητών	24.000	-	(26.339)	(2.339)	-	(2.339)
Διανομή κερδών	-	-	-	-	(340.002)	(340.002)
Επίδραση από αναδιάρθρωση Ομίλου	(284.118)	(142.532)	(1.851.911)	(2.278.561)	2.278.717	156
Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2017	2.581.080	1.285.262	15.996.960	19.863.302	7.057.272	26.920.574
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2018	2.581.080	1.285.262	15.996.960	19.863.302	7.057.272	26.920.574
Αλλαγή λογιστικών πολιτικών	-	-	-	-	-	-
Αναμορφωμένο υπόλοιπο κατά την 1η Ιανουαρίου 2018	2.581.080	1.285.262	15.996.960	19.863.302	7.057.272	26.920.574
Κέρδη/(ζημιές) χρήσης μετά από φόρους	-	-	2.876.075	2.876.075	373.259	3.249.334
Λοιπά συνολικά έσοδα για την περίοδο μετά από φόρους	-	-	-	-	(26)	(26)
Συγκεντρωτικά Συνολικά Έσοδα χρήσης	-	-	2.876.075	2.876.075	373.234	3.249.309
Αύξηση ποσοστού συμμετοχής σε θυγατρικές	-	-	846.314	846.314	(846.314)	-
Σχηματισμός αποθεματικών	-	144.581	(144.581)	-	-	-
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με καταβολή μετρητών	9.000	-	-	9.000	-	9.000
Έξοδα αυξήσεως μετοχικού κεφαλαίου	-	-	(368)	(368)	-	(368)
Διανομή κερδών	-	-	-	-	(1.346.200)	(1.346.200)
Λοιπές Κινήσεις	-	-	(6.181)	(6.181)	-	(6.181)
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημιές	-	-	7.884	7.884	-	7.884
Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2018	2.590.080	1.429.843	19.576.102	23.596.025	5.237.992	28.834.017

Γ.IV Ετήσια Εταιρική Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων για τη χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Μετοχικό κεφάλαιο	Διαφορά υπέρ το άρτιο	Αποτελέσματα εις νέο	Ίδια Κεφάλαια που αναλογούν σε μετόχους μητρικής	Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2018	2.581.080	17.242.934	(23.609)	19.800.405	-	19.800.405
Κέρδη/(ζημίες) χρήσης μετά από φόρους	-	-	9.488.519	9.488.519	-	9.488.519
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	9.000	-	-	9.000	-	9.000
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου	-	-	(369)	(369)	-	(369)
Συγκεντρωτικά Συνολικά Έσοδα χρήσης	9.000	-	9.488.150	9.497.150	-	9.497.150
Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2018	2.590.080	17.242.934	9.464.542	29.297.555	-	29.297.555

Γ.Ν Ετήσια Εταιρική και Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών για τη χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες				
Αποτελέσματα προ φόρων	4.651.022	5.014.536	9.489.676	(2.497)
Πλέον ή μείον προσαρμογές για:				
Φόρος Εισοδήματος	1.600	1.600	-	-
Αποσβέσεις ενσώματων πάγιων	1.088.884	956.457	-	-
Αποσβέσεις άυλων πάγιων	6.247	5.915	-	-
Αποσβέσεις επενδυτικών πάγιων	5.924	5.604	-	-
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων παγίων	(536.953)	(327.728)	-	-
Αποσβέσεις αναβαλλόμενου κόστους δανεισμού	4.163	4.512	-	-
(Κέρδη)/ζημιές από πώληση ενσώματων πάγιων	2.177	(5.426)	-	-
(Κέρδη) / ζημιές από την πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	100.857	(60.201)	-	-
Προβλέψεις για απομείωση εμπορικών απαιτήσεων	30.175	11.276	-	-
Έσοδα συμμετοχών και επενδύσεων	-	5.724	-	-
Έσοδα από αχρησιμοποίητες προβλέψεις	(43.485)	(123.112)	-	-
Διαγραφές απαιτήσεων	142	62	-	-
Διαγραφές υποχρεώσεων	(3.058)	(2.915)	-	-
Απαξίωση και καταστροφές αποθεμάτων	6.180	4.862	-	-
Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα	(2.967)	(5.211)	-	-
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	1.174.006	1.223.855	38	-
Προβλέψεις συνταξιοδοτικών παροχών στο προσωπικό	11.256	-	-	-
Προβλέψεις για διαφορές φορολογικού ελέγχου (ανελεγκτων χρήσεων)	(9.383)	-	-	-
	1.835.765	1.695.274	38	-
Σύνολο προσαρμογών στα αποτελέσματα	6.486.787	6.709.810	9.489.714	(2.497)
Μεταβολές Κεφαλαίου κίνησης				
(Αύξηση) / μείωση αποθεμάτων	(547.888)	(808.244)	-	-
(Αύξηση) / μείωση απαιτήσεων	(473.866)	(4.148.623)	(726)	(356)
Αύξηση/ (μείωση) υποχρεώσεων	(1.308.163)	(373.900)	(7.335)	8.373
(Αύξηση) / μείωση υποχρεώσεων παροχών προσωπικού	(813)	36.584	-	-
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	4.156.057	1.415.626	9.481.653	5.519
Πληρωμές για χρεωστικούς τόκους	(1.158.436)	(1.269.229)	-	-
Πληρωμές για φόρο εισοδήματος	(422.605)	(451.052)	-	-
Καθαρές ταμειακές (εκροές)/ εισροές από λειτουργικές δραστηριότητες (α)	2.575.016	(304.655)	9.481.653	5.519
Είσπραξη από ρευστοποίηση συμμετοχών σε συγγενείς	-	29.439	-	-
Πληρωμές για αγορές ενσώματων παγίων στοιχείων	(1.789.973)	(2.371.276)	-	-
Πληρωμές για αγορές ασυμμάτων παγίων στοιχείων	(3.820)	(30.335)	-	-
Επενδύσεις σε ακίνητα	-	130.000	-	-
Εισπράξεις από πωλήσεις ενσώματων παγίων στοιχείων	24.610	40.659	-	-
Πληρωμές για συμμετοχή στο κεφάλαιο θυγατρικών εταιρειών	-	-	(9.465.000)	-
Πληρωμές χρηματοοικονομικών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	1.735.272	3.953.057	-	-
Αγορές χρηματοοικονομικών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	(1.765.482)	(3.750.157)	-	-
Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις	-	15.000	-	-
Τόκοι εισπραχθέντες	2.967	4.459	-	-
Καθαρές ταμειακές εκροές από επενδυτικές δραστηριότητες (β)	(1.796.426)	(1.979.155)	(9.465.000)	-
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες				
Εισπράξεις από αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	9.000	24.000	9.000	24.000
Πληρωμές εξόδων αύξησης μετοχικού κεφαλαίου	28.234	(34.916)	(492)	(28.913)
Δάνεια αναληφθέντα / (καταβληθέντα)	3.506.540	3.242.796	-	-
Εξοφλήσεις δανείων	(397.950)	-	-	-
Ληφθείσες επιχορηγήσεις	534.717	249.183	-	-
Μερίσματα πληρωθέντα	(1.346.199)	(560.002)	-	-
Τόκοι πληρωθέντες	-	-	(38)	-
Καθαρές ταμειακές εισροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)	2.334.341	2.921.062	8.470	(4.913)
Καθαρή μεταβολή στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα της χρήσης	3.112.931	637.252	25.123	606
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στην αρχή της χρήσης	9.507.443	8.870.191	606	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα συμμετοχών που εκκαθαρίστηκαν	-	-	-	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στο τέλος της χρήσης	12.620.375	9.507.443	25.729	606

Οι συνημμένες σημειώσεις που παρατίθενται στις σελίδες 20 έως 80 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

1 Γενικές πληροφορίες για τον Όμιλο και την Εταιρεία

Η Εταιρεία «**ΦΑΝΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ**» (εφεξής η «Εταιρεία»), με διακριτικό τίτλο «**FANIS HOLDING SA**» αποτελεί ανώνυμη εταιρεία η οποία είναι εγγεγραμμένη στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθηνών με αριθμό 142811901000, ιδρύθηκε και ξεκίνησε την λειτουργία της το έτος 2017.

Η Εταιρεία «**ΦΑΝΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ**» ιδρύθηκε το 2017 από τους Χρήστο και Κωνσταντίνο Φάνη με σκοπό την περαιτέρω ανάπτυξη του Ομίλου και τη δημιουργία επενδύσεων.

Η Εταιρεία έχει συσταθεί και είναι εγκατεστημένη στην Ελλάδα. Η διεύθυνση της έδρας της και τα κεντρικά γραφεία της είναι στο 38ο χλμ. Ε.Ο. Αθηνών – Κορίνθου, Θέση Άγιος Δημήτριος, 19100, Δήμος Μεγάρων Αττικής.

Οι παρούσες οικονομικές καταστάσεις εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 4 Ιουνίου 2019 και τελούν υπό την έγκριση την Γενικής Συνέλευσης των μετόχων.

Πληροφορίες σχετικά με τη δομή του Ομίλου παρέχονται στη σημείωση 6.4, ενώ πληροφορίες σχετικά με τις συναλλαγές του Ομίλου και της Εταιρείας με τα συνδεδεμένα μέρη παρέχονται στη σημείωση 7.5.

Συνοπτικά οι βασικές πληροφορίες για την εταιρεία έχουν ως εξής:

Αρμόδια εποπτική αρχή:	Υπουργείο Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού Διεύθυνση Εταιρειών & Γ.Ε.ΜΗ.
Αριθμός Γενικού Εμπορικού Μητρώου:	142811901000
Αριθμός Φορολογικού Μητρώου:	800845510, ΔΟΥ ΦΑΕ ΑΘΗΝΩΝ
Διεύθυνση έδρας εταιρείας:	38ο χλμ. Ε.Ο. Αθηνών – Κορίνθου, Θέση Άγιος Δημήτριος., Τ.Κ :19100, Μέναρα Αττικής
Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου (*): <i>* Με βάση το από 8 Ιουνίου 2017 Πρακτικό του Δ.Σ. Η θητεία του ανωτέρω Διοικητικού Συμβουλίου λήγει την 01/06/2022</i>	Χρήστος Αν. Φάνης, Πρόεδρος του Δ.Σ. και Διευθύνων Σύμβουλος Κωνσταντίνος Αν. Φάνης, Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. και Διευθύνων Σύμβουλος Χρήστος Γ. Γκιόκας, Μέλος του Δ.Σ.
Ελεγκτική εταιρεία:	MAZARS Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές Επιχειρηματικοί Σύμβουλοι Ανώνυμος Εταιρεία Λεωφόρος Αμφιθέας 14, 175 64 Παλαιό Φάληρο, Ελλάδα

1.1 Έδρα και διάρκεια της Εταιρείας

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του καταστατικού ως έδρα της Εταιρείας έχει ορισθεί ο Δήμος Μεγάρων Αττικής.

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του καταστατικού η διάρκεια της Εταιρείας ορίζεται σε εκατό (100) έτη, αρχίζει από τη νόμιμη σύσταση της και μπορεί να παραταθεί με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που θα τροποποιεί το άρθρο αυτό.

1.2 Αντικείμενο δραστηριότητας

Όπως περιγράφεται από το άρθρο 2 του καταστατικού της Εταιρείας, σκοπός της είναι:

- Η συμμετοχή της στο κεφάλαιο ή και στη Διοίκηση υφισταμένων ή νεοϊδρυόμενων εταιρειών, Ελληνικών ή αλλοδαπών, οποιασδήποτε μορφής και σκοπού, οι οποίες είναι εισηγμένες ή όχι στο χρηματιστήριο, είτε με εξαγορά μετοχών ή εταιρικών μεριδίων ή ποσοστών είτε με συμμετοχή στην ίδρυση ή σε αυξήσεις του κεφαλαίου αυτών είτε

με οποιονδήποτε άλλο τρόπο.

- Η απόκτηση μειοψηφικών ή πλειοψηφικών συμμετοχών σε ελληνικές ή αλλοδαπές επιχειρήσεις οποιασδήποτε νομικής μορφής, εισηγμένες στο Χρηματιστήριο ή μη, στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό, οι οποίες δραστηριοποιούνται σε οποιοδήποτε τομέα, η συνεργασία με οποιοδήποτε τρόπο με αυτές καθώς και η άσκηση οποιασδήποτε δραστηριότητας συναφούς με τις παραπάνω και η διαχείριση ελεγχουσών εταιρειών.
- Η παροχή πάσης φύσεως εγγυήσεων (χρηματικών ή μη) υπέρ τρίτων εταιριών και επιχειρήσεων, θυγατρικών ή συνδεδεμένων με την Εταιρία, με την έννοια της διατήρησης από την Εταιρία σε αυτές οποιοδήποτε ποσοστού μετοχικής/εταιρικής συμμετοχής ή της ιδιότητας της Εταιρίας από κοινού με τις εν λόγω εταιρίες ως «συνδεδεμένων επιχειρήσεων» υπό την έννοια των άρθρων 42^ε και 96 Κ.Ν. 2190/1920, όπως ισχύουν.

Για την επίτευξη του σκοπού της η Εταιρεία μπορεί:

- Να ιδρύει ή και να συμμετέχει σε άλλες επιχειρήσεις ή εταιρείες κάθε τύπου και μορφής ή κοινοπραξίες, ελληνικές ή αλλοδαπές, με όμοιο ή παρεμφερή σκοπό ή να αποκτά τον έλεγχο μέρους ή όλων των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού αυτών ή να συγχωνεύεται με αυτές.
- Να συνεργάζεται με οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο του ιδιωτικού ή δημοσίου τομέα, του εσωτερικού ή εξωτερικού, με οποιοδήποτε τρόπο.
- Να ιδρύει υποκαταστήματα ή πρακτορεία ή γραφεία οπουδήποτε στην Ελλάδα ή το εξωτερικό.
- Να αντιπροσωπεύει οποιαδήποτε επιχείρηση, ημεδαπή ή αλλοδαπή, οποιοδήποτε εταιρικού τύπου με όμοιο ή παρεμφερή σκοπό.
- Να συμμετέχει, να προωθεί και να παρέχει εγγυήσεις για τη συμμετοχή της εταιρείας ή των θυγατρικών αυτής ή άλλων συνδεδεμένων επιχειρήσεων σε οποιοδήποτε είδους αναπτυξιακό πρόγραμμα, εθνικό, κοινοτικό ή άλλου είδους.
- Να παρέχει πάσης φύσεως εγγυήσεις (χρηματικές ή μη) υπέρ τρίτων εταιριών και υπέρ «συνδεδεμένων επιχειρήσεων» υπό την έννοια των άρθρων 42 ευρώ και 96 Κ.Ν. 2190/1920, όπως ισχύουν.

1.3 Ενοποίηση – Θυγατρικές εταιρείες

Τον Ιούνιο του 2017 συστάθηκε η εταιρεία «ΦΑΝΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ», με διακριτικό τίτλο FANIS HOLDING SA, και έδρα τα Μέγαρα Αττικής.

Μέχρι και τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2016, η θυγατρική εταιρεία «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΡΗΤΙΝΩΝ ΜΕΓΑΡΩΝ – ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΦΑΝΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» ενοποιούσε τις θυγατρικές εταιρείες του υπάρχοντος Ομίλου με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης.

Για τον υφιστάμενο όμιλο εταιρειών, ο οποίος περιλαμβάνει την ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΡΗΤΙΝΩΝ ΜΕΓΑΡΩΝ – ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΦΑΝΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και τις θυγατρικές αυτής, η εταιρεία που καταρτίζει ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις στη χρήση 2017 και 2018 είναι η «ΦΑΝΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ».

2 Βάση σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

2.1 Δήλωση συμμόρφωσης

Οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της «**ΦΑΝΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ**» για τη χρήση που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2018 έχουν καταρτιστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς («ΔΠΧΑ»), που έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων («IASB»), καθώς και των Διερμηνειών τους που έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διερμηνειών («IFRIC») της IASB, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση (εφεξής «ΕΕ»). Δεν υπάρχουν πρότυπα και διερμηνείες προτύπων που να έχουν εφαρμοστεί πριν από την υποχρεωτική ημερομηνία έναρξης εφαρμογής τους.

2.2 Δρώσα οικονομική μονάδα (Going concern)

Η Διοίκηση λαμβάνοντας υπόψιν: α) την οικονομική κατάσταση της Εταιρείας, β) τους κινδύνους που αντιμετωπίζει η Εταιρεία που θα μπορούσαν να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στο επιχειρηματικό μοντέλο της Εταιρείας και στην κεφαλαιακή της επάρκεια και γ) το γεγονός ότι δεν εντοπίζονται σημαντικές αβεβαιότητες σε σχέση με την ικανότητα της Εταιρείας να συνεχίσει να λειτουργεί ως «δρώσα οικονομική μονάδα» για το προβλεπτό μέλλον και σε κάθε περίπτωση για διάστημα τουλάχιστον 12 μηνών από την ημερομηνία έγκρισης των Οικονομικών Καταστάσεων, δηλώνει ότι εξακολουθεί να θεωρεί ως κατάλληλη βάση για τη σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων την αρχή της «δρώσας οικονομικής μονάδας» και ότι δεν υφίστανται σημαντικές αβεβαιότητες σε σχέση με την ικανότητα της Εταιρείας να συνεχίσει να εφαρμόζει ως κατάλληλη βάση για τη σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων την αρχή της «δρώσας οικονομικής μονάδας» για το προβλεπτό μέλλον και σε κάθε περίπτωση για διάστημα τουλάχιστον 12 μηνών από την ημερομηνία έγκρισης των οικονομικών καταστάσεων.

2.3 Έγκριση των Οικονομικών Καταστάσεων

Οι παρούσες ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας την 4^η Ιουνίου 2019 και τελούν υπό την οριστική έγκριση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων που εκτιμάται ότι θα συγκληθεί εντός του μηνός Ιουνίου του τρέχοντος έτους.

2.4 Καλυπτόμενη περίοδος

Οι παρούσες οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις της «**ΦΑΝΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ**» και των θυγατρικών της, που μαζί αναφέρονται ως Όμιλος και καλύπτουν την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2018 έως και την 31η Δεκεμβρίου 2018, με παρουσίαση συγκριτικών στοιχείων της 31ης Δεκεμβρίου 2017 για την κατάσταση οικονομικής θέσης, τις καταστάσεις συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών.

Πιο συγκεκριμένα, οι ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις καλύπτουν δωδεκάμηνη περίοδο από την 1η Ιανουαρίου έως και την 31η Δεκεμβρίου 2018 και την υποδωδεκάμηνη περίοδο από την 7η Ιουνίου έως και την 31η Δεκεμβρίου 2017 και οι ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις καλύπτουν ετήσια περίοδο με παρουσίαση συγκριτικών της χρήσης 2017.

2.5 Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων

Οι παρούσες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε ευρώ (€), το οποίο είναι το λειτουργικό νόμισμα του Ομίλου, δηλαδή το νόμισμα του πρωτεύοντος οικονομικού περιβάλλοντος, στο οποίο λειτουργεί η μητρική Εταιρεία.

Όλα τα ποσά παρουσιάζονται σε ευρώ (€) εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά.

2.6 Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, Αναθεωρήσεις και Τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Στην σημείωση 2.6.1 παρατίθενται τα νέα ή αναθεωρημένα πρότυπα και διερμηνείες σε υφιστάμενα πρότυπα που τέθηκαν σε ισχύ στην τρέχουσα περίοδο και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Στην σημείωση 2.6.2 παρατίθενται τα νέα ή αναθεωρημένα πρότυπα και διερμηνείες σε υφιστάμενα πρότυπα που δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ και δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

2.6.1 Πρότυπα και Διερμηνείες υποχρεωτικά για την τρέχουσα οικονομική χρήση

Συγκεκριμένα νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες έχουν εκδοθεί, τα οποία είναι υποχρεωτικά για λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την 1^η Ιανουαρίου 2018. Η επίδραση από την εφαρμογή αυτών των νέων προτύπων, τροποποιήσεων και διερμηνειών παρατίθεται στη συνέχεια.

ΔΠΧΑ 2 (Τροποποιήσεις) «Ταξινόμηση και επιμέτρηση συναλλαγών που αφορούν παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών»

Η τροποποίηση παρέχει διευκρινήσεις σχετικά με τη βάση επιμέτρησης όσον αφορά παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και διακανονίζονται σε μετρητά και το λογιστικό χειρισμό σχετικά με τροποποιήσεις σε όρους που μεταβάλλουν μία παροχή που διακανονίζεται σε μετρητά σε παροχή που διακανονίζεται σε συμμετοχικούς τίτλους.

Επιπλέον εισάγουν μία εξαίρεση όσον αφορά τις αρχές του ΔΠΧΑ 2 με βάση την οποία μία παροχή θα πρέπει να αντιμετωπίζεται σαν να επρόκειτο να διακανονιστεί εξ ολοκλήρου σε συμμετοχικούς τίτλους, στις περιπτώσεις όπου ο εργοδότης υποχρεούται να παρακρατά ένα ποσό προς κάλυψη των φορολογικών υποχρεώσεων των εργαζομένων που προκύπτουν από παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και να το αποδίδει στις φορολογικές αρχές.

Η εφαρμογή του ανωτέρω προτύπου δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

ΔΠΧΠ 4 «Ασφαλιστήρια Συμβόλαια», Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα» με το ΔΠΧΑ 4 «Ασφαλιστήρια συμβόλαια»

Οι τροποποιήσεις παρέχουν δύο επιλογές για τις οντότητες που εκδίδουν ασφαλιστήρια συμβόλαια στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΠ 4:

- μια επιλογή που επιτρέπει στις οντότητες να επαναταξινομήσουν από το κέρδος ή τη ζημία στα λοιπά συνολικά έσοδα ορισμένα από τα έσοδα ή τις δαπάνες που προκύπτουν από τα καθορισμένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία. Αυτή είναι η λεγόμενη προσέγγιση overlay.
- μια προαιρετική προσωρινή απαλλαγή από την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Α. 9 για οντότητες των οποίων η κυρίαρχη δραστηριότητα είναι η έκδοση συμβάσεων στο πλαίσιο του ΔΠΧΑ 4. αυτή είναι η αποκαλούμενη προσέγγιση αναβολής.

Η εφαρμογή και των δύο προσεγγίσεων είναι προαιρετική και επιτρέπεται σε μια οικονομική οντότητα να σταματήσει να τις εφαρμόζει πριν εφαρμοστεί το νέο πρότυπο ασφαλιστικών συμβολαίων.

Η προσέγγιση επικάλυψης πρέπει να εφαρμόζεται κατά την πρώτη εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9. Η μέθοδος αναβολής ισχύει για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018 και είναι διαθέσιμη μόνο για τρία έτη μετά την ημερομηνία αυτή.

Η εφαρμογή του ανωτέρω προτύπου δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα»

Αυτή η σημείωση εξηγεί την επίδραση της υιοθέτησης του ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας και περιγράφει τις νέες λογιστικές πολιτικές που εφαρμόζονται από 1η Ιανουαρίου 2018, όπου αυτές διαφοροποιούνται από αυτές που εφαρμόζονταν στις προηγούμενες περιόδους.

α. Αλλαγές σε λογιστικές πολιτικές

Το ΔΠΧΑ 9 αντικαθιστά τις προβλέψεις του ΔΛΠ 39 σχετικά με την αναγνώριση, ταξινόμηση και επιμέτρηση των

χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων. Συγκεκριμένα το ΔΠΧΑ 9 προβλέπει τα παρακάτω για την ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού:

Ταξινόμηση Χρηματοοικονομικών Στοιχείων Ενεργητικού

Το ΔΠΧΑ 9 εισάγει ένα μοντέλο συνολικής ταξινόμησης βάσει του οποίου τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού κατατάσσονται σε 3 κατηγορίες:

- Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού σε Αποσβεσμένο Κόστος
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού σε Εύλογη Αξία μέσω Λοιπών Συνολικών Εισοδημάτων (ΕΑΜΛΣΕ)
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού σε Εύλογη Αξία μέσω Κατάστασης Αποτελεσμάτων (ΕΑΜΚΑ)

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που έχουν σαν αποτέλεσμα ταμιακές ροές που αποτελούνται μόνο από πληρωμές κεφαλαίου και τόκων ταξινομούνται λαμβάνοντας υπόψη το επιχειρηματικό μοντέλο για την διακράτηση αυτών των χρηματοοικονομικών εργαλείων. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που διακρατούνται στα πλαίσια ενός επιχειρηματικού μοντέλου με σκοπό την διακράτησή τους μέχρι τη λήξη τους και την είσπραξη των συμβατικών ταμιακών ρών τους, επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος. Αν το επιχειρηματικό μοντέλο περιλαμβάνει την πρόθεση της διακράτησης των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού για την είσπραξη των συμβατικών ταμιακών ρών τους αλλά προσδοκά να πωλήσει αυτά τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού όταν χρειάζεται (πχ. για την κάλυψη συγκεκριμένων αναγκών ρευστότητας) τότε αυτά τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων (ΕΑΜΛΣΕ).

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που περιλαμβάνουν ταμιακές ροές διαφορετικές από κεφάλαιο και τόκους, όπως επενδύσεις σε κεφάλαια της χρηματαγοράς ή παράγωγα, περιλαμβανομένων και διαχωρισμένων ενσωματωμένων παραγώγων, επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων (ΕΑΜΚΑ). Πάντως ειδικά για μετοχές το ΔΠΧΑ 9 επιτρέπει εναλλακτικά την επιμέτρησή τους στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων (ΕΑΜΛΣΕ).

Επιμέτρηση της Απομείωσης των Χρηματοοικονομικών Στοιχείων Ενεργητικού

Το ΔΠΧΑ 9 εισάγει την εφαρμογή της μεθόδου της Αναμενόμενης Πιστωτικής Ζημιάς (ΑΠΖ) σε όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που επιμετρώνται σε Αποσβεσμένο Κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων (ΕΑΜΛΣΕ) (με εξαίρεση τις μετοχές). Όπου με το ΔΛΠ 39, μόνο πραγματοποιηθείσες ζημιές έπρεπε να αναγνωρισθούν ως απομείωση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού, με την μέθοδο Αναμενόμενων Πιστωτικών Ζημιών πρέπει να γίνεται εκτίμηση των μελλοντικών πιστωτικών ζημιών χρησιμοποιώντας τα 3 παρακάτω στάδια:

Στάδιο 1: Επιμέτρηση των ΑΠΖ για τους επόμενους 12 μήνες.

Περιλαμβάνει όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού με ασήμαντη αύξηση πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση και συνήθως αφορά χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που δεν έχουν ξεπεράσει την ημερομηνία οφειλής για περισσότερο από 30 ημέρες. Αναγνωρίζεται η αναλογία των ΑΠΖ για τη συνολική ζωή των στοιχείων που θα προέλθει από πιστωτικά γεγονότα (default events) που είναι πιθανό να συμβούν στη διάρκεια των επομένων 12 μηνών.

Στάδιο 2: Επιμέτρηση των ΑΠΖ για την συνολική ζωή – χωρίς πιστωτική απομείωση.

Αν ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού έχει σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση αλλά δεν έχει ακόμη απομειωθεί, κατατάσσεται στο Στάδιο 2 και επιμετράται στις ΑΠΖ της συνολικής ζωής του που ορίζεται ως αναμενόμενη πιστωτική ζημιά ως αποτέλεσμα όλων των πιθανών πιστωτικών γεγονότων όλης της αναμενόμενης ζωής του.

Στάδιο 3: Επιμέτρηση των ΑΠΖ για την συνολική ζωή – με πιστωτική απομείωση.

Αν ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού ορίζεται ως πιστωτικά απομειωμένο, μεταφέρεται στο Στάδιο 3 και επιμετράται με την ΑΠΖ για την συνολική ζωή του. Αντικειμενικό τεκμήριο για ένα πιστωτικά απομειωμένο χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού είναι η άνω των 90 ημερών καθυστέρηση από την ημερομηνία οφειλής και

άλλες πληροφορίες για σημαντικές οικονομικές δυσκολίες των χρεωστών.

β. Επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις

Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Εργαλεία» από 1 Ιανουαρίου 2018 είχε ως αποτέλεσμα αλλαγές σε λογιστικές πολιτικές και προσαρμογές στα κονδύλια που αναγνωρίστηκαν στις οικονομικές καταστάσεις. Οι νέες λογιστικές πολιτικές περιγράφονται στη σημείωση 4.

Σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις του ΔΠΧΑ 9, η συγκριτική πληροφόρηση δεν αναμορφώθηκε. Συνεπώς:

- Οποιαδήποτε προσαρμογή στα υπόλοιπα των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού ή υποχρεώσεων αναγνωρίζονται στη λήξη της τρέχουσας περιόδου αναφοράς, με την διαφορά να αναγνωρίζεται στο υπόλοιπο έναρξης του λογ/μού “κέρδη εις νέον”
- Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης της συγκριτικής περιόδου
- Προβλέψεις για απομειώσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού δεν αναμορφώνονται στην συγκριτική περίοδο.

Κατά την διάρκεια της τρέχουσας χρήσης οι επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους ταξινομήθηκαν ως χρηματοοικονομικά στοιχεία που επιμετρούνται μεταγενέστερα της αρχικής αναγνώρισης στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων (ΕΑΜΚΑ).

Όπως επιτρέπεται από το ΔΠΧΑ 9, ο Όμιλος επέλεξε να μην αναμορφώσει τις πληροφορίες της προηγούμενης χρήσης.

Ο Όμιλος εφάρμοσε το πρότυπο από την 1η Ιανουαρίου 2018 αναδρομικά, χωρίς να αναθεωρήσει τις συγκριτικές πληροφορίες των προηγούμενων ετών.

Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 πραγματοποιήθηκε χωρίς την αναθεώρηση των συγκριτικών πληροφοριών και συνεπώς οι προσαρμογές που προέκυψαν από τη νέα ταξινόμηση και τους νέους κανόνες απομείωσης δεν εμφανίζονται στην χρηματοοικονομική θέση της 31ης Δεκεμβρίου 2017, αλλά αναγνωρίστηκαν στην χρηματοοικονομική θέση έναρξης της 1ης Ιανουαρίου 2018.

Ο Όμιλος εφάρμοσε την απλοποιημένη προσέγγιση της παραγράφου 5.5.15 του Δ.Π.Χ.Α. 9 για την απομείωση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών στα υπόλοιπα των εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής. Το αποτέλεσμα των απαιτήσεων του καινούριου προτύπου ήταν η αύξηση των προβλέψεων για απομείωση του Ομίλου κατά € 5.241, η αύξηση των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων κατά € 1.310 με αντίστοιχη επίδραση στην έναρξη του λογαριασμού «Υπόλοιπο κερδών εις νέο».

Κατηγορία Α (Μεγάλες Εταιρείες)			
Πόσα σε Ευρώ	31/12/2017		
Ημέρες		Ποσοστό Απωλειών	Ποσό Απωλειών
0-90	4.913.738	0,00%	-
90-180	563.429	0,10%	(563)
180-360	49.777	0,20%	(100)
360-540	5.058	10,00%	(506)
540-720	21.053	15,00%	(3.158)
>720	1.142	20,00%	(228)
Σύνολο Κατηγορίας Α	5.554.197		(4.555)

Κατηγορία Β (Μικρές Εταιρείες)			
Πόσα σε Ευρώ	31/12/2017		
Ημέρες		Ποσοστό Απωλειών	Ποσό Απωλειών
0-90	189.530	0,00%	-
90-180	36.981	0,10%	(37)
180-360	1.277	0,20%	(3)
360-540	97	10,00%	(10)
540-720	123	15,00%	(18)
>720	584	20,00%	(117)
Σύνολο Κατηγορίας Β	228.593		(184)

Κατηγορία Γ (Συνεταιρισμοί)			
Πόσα σε Ευρώ	31/12/2017		
Ημέρες		Ποσοστό Απωλειών	Ποσό Απωλειών
0-90	-	0,00%	-
90-180	4.783	0,10%	(5)
180-360	30	0,20%	(0)
360-540	-	10,00%	-
540-720	-	15,00%	-
>720	-	20,00%	-
Σύνολο Κατηγορίας Γ	4.813		(5)

Κατηγορία Δ (ΝΠΔΔ)			
Πόσα σε Ευρώ	31/12/2017		
Ημέρες		Ποσοστό Απωλειών	Ποσό Απωλειών
0-90	-	0,00%	-
90-180	-	0,10%	-
180-360	25.790	0,20%	(52)
360-540	-	10,00%	-
540-720	-	15,00%	-
>720	-	20,00%	-
Σύνολο Κατηγορίας Δ	25.790		(52)

Κατηγορία Ε (Φυσικά πρόσωπα)			
Πόσα σε Ευρώ	31/12/2017		
Ημέρες		Ποσοστό Απωλειών	Ποσό Απωλειών
0-90	72.977	0,00%	-
90-180	3.694	0,10%	(4)
180-360	1.297	0,20%	(3)
360-540	-	10,00%	-
540-720	657	15,00%	(99)
>720	1.701	20,00%	(340)
Σύνολο Κατηγορίας Ε	80.326		(445)

Γενικό Σύνολο	5.888.905		(5.241)

Επίδραση στην πρόβλεψη
απωλειών: (5.241)

Αναβαλλόμενη φορολογία
με 25% : 1.310

Επίδραση στο υπόλοιπο
κερδών εις νέο της
1/1/2018 από την αλλαγή
λογιστικής πολιτικής : (3.931)

Κατηγορία Α (Μεγάλες Εταιρείες)				
Πόσα σε Ευρώ		31/12/2018		
Ημέρες		Ποσοστό Απωλειών	Ποσό Απωλειών	
0-90	5.052.373	0,00%	-	
90-180	754.943	0,10%	(755)	
180-360	76.984	0,20%	(154)	
360-540	-	10,00%	-	
540-720	5.060	15,00%	(759)	
>720	14.389	20,00%	(2.878)	
Σύνολο Κατηγορίας Α	5.903.749		(4.546)	

Κατηγορία Β (Μικρές Εταιρείες)				
Πόσα σε Ευρώ		31/12/2018		
Ημέρες		Ποσοστό Απωλειών	Ποσό Απωλειών	
0-90	129.959	0,00%	-	
90-180	61.390	0,10%	(61)	
180-360	54	0,20%	(0)	
360-540	16	10,00%	(2)	
540-720	-	15,00%	-	
>720	249	20,00%	(50)	
Σύνολο Κατηγορίας Β	191.667		(113)	

Κατηγορία Γ (Συνεταιρισμοί)				
Πόσα σε Ευρώ		31/12/2018		
Ημέρες		Ποσοστό Απωλειών	Ποσό Απωλειών	
0-90	-	0,00%	-	
90-180	5.593	0,10%	(6)	
180-360	1.190	0,20%	(2)	
360-540	1.907	10,00%	(191)	
540-720	-	15,00%	-	
>720	-	20,00%	-	
Σύνολο Κατηγορίας Γ	8.690		(199)	

Κατηγορία Δ (ΝΠΔΔ)				
Πόσα σε Ευρώ		31/12/2018		
Ημέρες		Ποσοστό Απωλειών	Ποσό Απωλειών	
0-90	-	0,00%	-	
90-180	-	0,10%	-	
180-360	-	0,20%	-	
360-540	-	10,00%	-	
540-720	-	15,00%	-	
>720	-	20,00%	-	
Σύνολο Κατηγορίας Δ	-		-	

Κατηγορία Ε (Φυσικά πρόσωπα)				
Πόσα σε Ευρώ		31/12/2018		
Ημέρες		Ποσοστό Απωλειών	Ποσό Απωλειών	
0-90	85.235	0,00%	-	
90-180	3.912	0,10%	(4)	
180-360	372	0,20%	(1)	
360-540	1.829	10,00%	(183)	
540-720	800	15,00%	(120)	
>720	9	20,00%	(2)	
Σύνολο Κατηγορίας Ε	92.157		(309)	

Γενικό Σύνολο	6.187.573		(5.166)	

Επίδραση στην πρόβλεψη απωλειών:	(5.166)
Αναβαλλόμενη φορολογία με 25% :	1.292
Πρόβλεψη απωλειών εις αποτελέσματα περιόδου 01/01-31/12/2018	(3.875)

Όλες οι παραδοχές, λογιστικές πολιτικές και τεχνικές υπολογισμού που έχουν εφαρμοστεί από 1/1/2018 για την εκτίμηση της επίπτωσης της αρχικής εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 θα συνεχίσουν να αποτελούν αντικείμενο επανεξέτασης και βελτιώσεων

ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβόλαια με Πελάτες»

Το ΔΠΧΑ 15 αντικαθιστά το ΔΛΠ 11 «Συμβάσεις κατασκευής», ΔΛΠ 18 «Έσοδα» και όλες τις σχετικές διερμηνείες για έσοδα από συμβόλαια με πελάτες, εκτός αν αυτά τα συμβόλαια εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής άλλων προτύπων.

Το νέο πρότυπο καθιερώνει ένα μοντέλο πέντε βημάτων για τον προσδιορισμό των εσόδων από συμβάσεις με πελάτες. Σύμφωνα με το ΔΧΠΑ 15, τα έσοδα αναγνωρίζονται στο ποσό, το οποίο μία οικονομική οντότητα αναμένει

να δικαιούται ως αντάλλαγμα για τη μεταβίβαση των αγαθών ή των υπηρεσιών σε έναν πελάτη. Επίσης, το πρότυπο ορίζει τη λογιστική παρακολούθηση των επιπρόσθετων εξόδων για την ανάληψη μιας σύμβασης και των άμεσων εξόδων που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της σύμβασης αυτής.

Έσοδο ορίζεται το ποσό το οποίο μία οικονομική οντότητα αναμένει να δικαιούται ως αντάλλαγμα για τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που μεταβίβασε σε έναν πελάτη, εκτός από τα ποσά που εισπράττονται για λογαριασμό τρίτων (φόρος προστιθέμενης αξίας, λοιποί φόροι επί των πωλήσεων). Τα μεταβλητά ποσά περιλαμβάνονται στο τίμημα και υπολογίζονται είτε με τη μέθοδο της «αναμενόμενης αξίας», είτε με τη μέθοδο του «πιο πιθανού ποσού».

Μια οικονομική οντότητα αναγνωρίζει έσοδα όταν (ή καθώς) ικανοποιεί την υποχρέωση εκτέλεσης μιας σύμβασης, μεταβιβάζοντας τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που έχει υποσχεθεί στον πελάτη. Ο πελάτης αποκτά τον έλεγχο του αγαθού ή της υπηρεσίας, εάν έχει τη δυνατότητα να κατευθύνει τη χρήση και να αντλεί ουσιαστικά όλα τα οικονομικά οφέλη από αυτό το αγαθό ή την υπηρεσία. Ο έλεγχος μεταβιβάζεται κατά τη διάρκεια μιας περιόδου ή σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή.

Τα έσοδα από την πώληση αγαθών αναγνωρίζονται όταν ο έλεγχος του αγαθού μεταφέρεται στον πελάτη, συνήθως με την παράδοσή του, και δεν υπάρχει καμία ανεκπλήρωτη υποχρέωση που θα μπορούσε να επηρεάσει την αποδοχή του αγαθού από τον πελάτη.

Τα έσοδα από την παροχή υπηρεσιών αναγνωρίζονται την λογιστική περίοδο την οποία οι υπηρεσίες παρέχονται και επιμετρώνται σύμφωνα με τη φύση των υπηρεσιών που παρέχονται, χρησιμοποιώντας είτε μεθόδους εκροών (output methods), είτε μεθόδους εισροών (input methods).

Η απαίτηση από τον πελάτη αναγνωρίζεται όταν υπάρχει ένα άνευ προϋποθέσεων δικαίωμα να λάβει η οικονομική οντότητα το τίμημα για τις εκτελεσμένες υποχρεώσεις της σύμβασης προς τον πελάτη.

Το συμβατικό περιουσιακό στοιχείο αναγνωρίζεται όταν η Εταιρεία έχει ικανοποιήσει τις υποχρεώσεις της προς τον πελάτη, πριν ο πελάτης πληρώσει ή πριν καταστεί απαιτητή η πληρωμή, για παράδειγμα όταν τα αγαθά ή οι υπηρεσίες μεταβιβάζονται στον πελάτη πριν από το δικαίωμα της Εταιρείας για την έκδοση τιμολογίου.

Η συμβατική υποχρέωση αναγνωρίζεται όταν η εταιρεία λαμβάνει τίμημα από τον πελάτη (προπληρωμή) ή όταν διατηρεί δικαίωμα επί ενός τιμήματος το οποίο είναι ανεπιφύλακτο (αναβαλλόμενο έσοδο) πριν την εκτέλεση των υποχρεώσεων της σύμβασης και τη μεταφορά των αγαθών ή των υπηρεσιών. Η συμβατική υποχρέωση από-αναγνωρίζεται όταν εκτελεστούν οι υποχρεώσεις της σύμβασης και το έσοδο καταγραφεί στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Τα έσοδα της μίσθωσης από λειτουργικές μισθώσεις αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Την 1η Ιανουαρίου 2018, ο Όμιλος υιοθέτησε το ΔΧΠΑ 15, επιλέγοντας την τροποποιημένη αναδρομική μέθοδο, δηλαδή η επίδραση από τη μετάβαση θα αναγνωρίζονταν συσσωρευτικά στο «Αποτελέσματα εις νέο», ενώ τα συγκριτικά ποσά δεν θα επαναδιατυπώνονταν.

Ωστόσο, δεν υπήρχε καμία επίδραση στην κερδοφορία, ή την χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου κατά την πρώτη εφαρμογή του ΔΧΠΑ 15. Επομένως, δεν έγινε καμία προσαρμογή στο «Αποτελέσματα εις νέο» την 1η Ιανουαρίου 2018.

ΔΛΠ 40 (Τροποποιήσεις) «Μεταφορές επενδυτικών ακινήτων»

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι προκειμένου να μπορεί να πραγματοποιηθεί μεταφορά προς ή από τα επενδυτικά ακίνητα θα πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί αλλαγή στη χρήση. Προκειμένου να θεωρηθεί ότι έχει επέλθει αλλαγή στη χρήση ενός ακινήτου, θα πρέπει να αξιολογηθεί κατά πόσο το ακίνητο πληροί τον ορισμό και η αλλαγή στη χρήση να μπορεί να τεκμηριωθεί.

Η εφαρμογή του ανωτέρω προτύπου δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2014 (Κύκλος 2014 – 2016)

ΔΛΠ 28 «Συμμετοχές σε συγγενείς και κοινοπραξίες»

Οι τροποποιήσεις παρέχουν διευκρινήσεις ως προς το ότι όταν οι οργανισμοί διαχείρισης επενδύσεων κεφαλαίων, τα αμοιβαία κεφάλαια, και οντότητες με παρόμοιες δραστηριότητες εφαρμόζουν την επιλογή να επιμετρούν τις συμμετοχές σε συγγενείς ή κοινοπραξίες σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, αυτή η επιλογή θα πρέπει να γίνει ξεχωριστά για κάθε συγγενή ή κοινοπραξία κατά την αρχική αναγνώριση.

Η εφαρμογή των ανωτέρω δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α 22 «Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και προκαταβολές»

Η Διερμηνεία παρέχει καθοδήγηση σχετικά με πώς προσδιορίζεται η ημερομηνία της συναλλαγής όταν εφαρμόζεται το πρότυπο που αφορά τις συναλλαγές σε ξένο νόμισμα, ΔΛΠ 21. Η Διερμηνεία έχει εφαρμογή όταν μία οντότητα είτε καταβάλει, είτε εισπράττει προκαταβολικά τίμημα για συμβάσεις που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα.

Η εφαρμογή της ανωτέρω διερμηνείας δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

2.6.2 Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις και διερμηνείες σε ήδη υπάρχοντα πρότυπα, που ισχύουν για μεταγενέστερες περιόδους

Τα ακόλουθα νέα Πρότυπα και τροποποιήσεις Προτύπων έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), αλλά είτε δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ είτε δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΛΠ 1 και ΔΛΠ 8 (Τροποποιήσεις) «Ορισμός του ουσιώδους» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2020)

Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν τον ορισμό του ουσιώδους και πώς πρέπει να χρησιμοποιείται, συμπληρώνοντας τον ορισμό με οδηγίες οι οποίες παρέχονταν έως τώρα σε άλλα σημεία των ΔΠΧΑ. Επιπλέον, έχουν βελτιωθεί οι διευκρινίσεις που συνοδεύουν τον ορισμό. Τέλος, οι τροποποιήσεις διασφαλίζουν ότι ο ορισμός του ουσιώδους εφαρμόζεται με συνέπεια σε όλα τα ΔΠΧΑ.

Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΛΠ 19 (Τροποποιήσεις) «Τροποποίηση προγράμματος, περικοπή ή διακανονισμός» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Οι τροποποιήσεις καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο οι οντότητες πρέπει να προσδιορίζουν τα συνταξιοδοτικά έξοδα όταν λαμβάνουν χώρα αλλαγές σε συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών.

Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΛΠ 28 (Τροποποιήσεις) «Μακροπρόθεσμες συμμετοχές σε συγγενείς και κοινοπραξίες» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι οι οντότητες πρέπει να λογιστικοποιούν τις μακροπρόθεσμες συμμετοχές τους σε μία συγγενή εταιρεία ή κοινοπραξία - στις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης - με βάση το ΔΠΧΑ 9.

Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΠΧΑ 3 (Τροποποιήσεις) «Ορισμός συνένωσης επιχειρήσεων» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2020)

Ο νέος ορισμός εστιάζει στην έννοια της απόδοσης μιας επιχείρησης με τη μορφή παροχής αγαθών και υπηρεσιών στους πελάτες σε αντίθεση με τον προηγούμενο ορισμό ο οποίος εστίαζε στις αποδόσεις με τη μορφή μερισμάτων, χαμηλότερου κόστους ή άλλου οικονομικού οφέλους σε επενδυτές και λοιπά μέρη.

Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΠΧΑ 9 (Τροποποιήσεις) «Δικαιώματα πρόωρης αποπληρωμής με καταβολή αρνητικής ποινής εξόφλησης» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Οι τροποποιήσεις παρέχουν στις εταιρείες την δυνατότητα, εφόσον πληρούν μία συγκεκριμένη συνθήκη, να επιμετρούν χρηματοοικονομικά στοιχεία με δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής και καταβολή αρνητικής ποινής εξόφλησης (negative compensation) στο αναπόσβεστο κόστος η στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων αντί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.

Ο Όμιλος επί του παρόντος εξετάζει την επίπτωση των εν λόγω τροποποιήσεων.

ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Το ΔΠΧΑ 16 εκδόθηκε τον Ιανουάριο του 2016 και αντικαθιστά το ΔΛΠ 17. Σκοπός του προτύπου είναι να εξασφαλίσει ότι οι μισθωτές και οι εκμισθωτές παρέχουν χρήσιμη πληροφόρηση που παρουσιάζει εύλογα την ουσία των συναλλαγών που αφορούν μισθώσεις. Το ΔΠΧΑ 16 εισάγει ένα ενιαίο μοντέλο για το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του μισθωτή, το οποίο απαιτεί ο μισθωτής να αναγνωρίζει περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις για όλες τις συμβάσεις μισθώσεων με διάρκεια άνω των 12 μηνών, εκτός εάν το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο είναι μη σημαντικής αξίας. Σχετικά με το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του εκμισθωτή, το ΔΠΧΑ 16 ενσωματώνει ουσιαστικά τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 17. Επομένως, ο εκμισθωτής συνεχίζει να κατηγοριοποιεί τις συμβάσεις μισθώσεων σε λειτουργικές και χρηματοδοτικές μισθώσεις, και να ακολουθεί διαφορετικό λογιστικό χειρισμό για κάθε τύπο σύμβασης.

Η Διοίκηση αποφάσισε ότι θα εφαρμόσει την τροποποιημένη μέθοδο αναδρομικής υιοθέτησης στο ΔΠΧΑ 16 και, ως εκ τούτου, θα αναγνωρίσει μόνο μισθώσεις στην κατάσταση οικονομικής θέσης την 1η Ιανουαρίου 2019. Επιπλέον, αποφάσισε να προβεί σε μέτρηση των περιουσιακών στοιχείων με δικαίωμα χρήσης κατά παραπομπή στην αποτίμηση της υποχρέωσης μίσθωσης κατά την ημερομηνία αυτή. Αυτό θα διασφαλίσει ότι δεν θα υπάρξει άμεσος αντίκτυπος στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία κατά την ημερομηνία αυτή.

ΔΠΧΑ 17 «Ασφαλιστήρια Συμβόλαια» (εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2021)

Το ΔΠΧΠ 17 απαιτεί την αποτίμηση των ασφαλιστικών υποχρεώσεων με τρέχουσα αξία πληρότητας και παρέχει μια πιο ομοιόμορφη προσέγγιση μέτρησης και παρουσίασης για όλα τα ασφαλιστήρια συμβόλαια. Οι απαιτήσεις αυτές έχουν σχεδιαστεί για να επιτευχθεί ο στόχος της συνεπούς λογιστικής των ασφαλιστηρίων συμβολαίων με βάση την αρχή. Το ΔΠΧΑ 17 αντικαθιστά το ΔΠΧΠ 4 Ασφαλιστήρια Συμβόλαια από την 1η Ιανουαρίου 2021.

Το νέο πρότυπο δεν έχει ακόμη εγκριθεί από την ΕΕ.

Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Π 23 «Αβεβαιότητα σχετικά με τον χειρισμό θεμάτων φορολογίας εισοδήματος» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Η Διερμηνεία παρέχει επεξηγήσεις ως προς την αναγνώριση και επιμέτρηση του τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου εισοδήματος όταν υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με τη φορολογική αντιμετώπιση κάποιων στοιχείων. Το Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Π 23 έχει εφαρμογή σε όλες τις πτυχές της λογιστικοποίησης του φόρου εισοδήματος όταν υπάρχει τέτοια αβεβαιότητα, συμπεριλαμβανομένου του φορολογητέου κέρδους/ζημιάς, της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, τα φορολογικά κέρδη και φορολογικές ζημιές και τους φορολογικούς συντελεστές.

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ (Κύκλος 2015 – 2017) (εφαρμόζονται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Οι τροποποιήσεις που παρατίθενται παρακάτω περιλαμβάνουν αλλαγές σε τέσσερα ΔΠΧΑ.

Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΛΠ 12 «Φόροι εισοδήματος»

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πώς μία οντότητα λογιστικοποιεί όλες τις επιπτώσεις στο φόρο εισοδήματος από πληρωμές μερισμάτων με τον ίδιο τρόπο.

ΔΛΠ 23 «Κόστος δανεισμού»

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πώς μία οντότητα χειρίζεται ως μέρος του γενικού δανεισμού οποιοδήποτε δάνειο αναλήφθηκε ειδικά για την ανάπτυξη ενός περιουσιακού στοιχείου όταν το στοιχείο αυτό είναι έτοιμο για τη χρήση την οποία προορίζεται ή την πώλησή του.

ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων»

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πώς μία οντότητα επαναμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα όταν αποκτά τον έλεγχο της επιχείρησης αυτής.

ΔΠΧΑ 11 «Από κοινού συμφωνίες»

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πώς μία οντότητα δεν επαναμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα όταν αποκτά από κοινού έλεγχο στην επιχείρηση αυτή.

3 Σύνοψη των λογιστικών πολιτικών

Οι σημαντικές λογιστικές πολιτικές οι οποίες έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο για την σύνταξη των οικονομικών του καταστάσεων συνοψίζονται παρακάτω.

3.1 Ενοποίηση

(α) Θυγατρικές Εταιρείες

Θυγατρικές είναι οι οικονομικές οντότητες στις οποίες ο Όμιλος ασκεί έλεγχο επί της λειτουργίας τους. Ο Όμιλος ελέγχει μια εταιρεία όταν εκτίθεται ή έχει δικαιώματα σε μεταβλητές αποδόσεις από τη συμμετοχή του στην οικονομική οντότητα και έχει την ικανότητα να επηρεάσει αυτές τις αποδόσεις μέσω του ελέγχου που ασκεί. Η ύπαρξη και η επίδραση των δικαιωμάτων ψήφου που μπορούν να εξασκηθούν ή να μετατραπούν συνεκτιμούνται, εφόσον αυτά είναι ουσιαστικά, για να τεκμηριωθεί αν ο Όμιλος ελέγχει την οικονομική οντότητα. Έλεγχος μπορεί να υπάρχει και σε περιπτώσεις όπου η συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο με δικαίωμα ψήφου είναι μικρότερη του 50%, αλλά ο Όμιλος είναι σε θέση να εξασκήσει έλεγχο στις χρηματοοικονομικές και επιχειρηματικές πολιτικές, de facto. De facto έλεγχος υφίσταται όταν ο αριθμός των δικαιωμάτων ψήφου του Ομίλου, σε σχέση με τον αριθμό αλλά και την κατανομή των δικαιωμάτων των άλλων μετόχων, δίνουν τη δυνατότητα ελέγχου από τον Όμιλο των χρηματοοικονομικών και επιχειρηματικών πολιτικών.

Οι θυγατρικές ενοποιούνται με ολική ενοποίηση από την ημερομηνία που αποκτάται ο έλεγχος επ' αυτών και παύουν να ενοποιούνται κατά την ημερομηνία που τέτοιος έλεγχος δεν υφίσταται.

Η εξαγορά θυγατρικής από τον Όμιλο λογιστικοποιείται βάσει της μεθόδου απόκτησης. Το κόστος εξαγοράς υπολογίζεται ως η εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων που εκχωρούνται, των υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί ή υφίστανται, και των χρηματοοικονομικών προϊόντων που έχουν εκδοθεί κατά την ημερομηνία της συναλλαγής. Τα έξοδα που σχετίζονται με την εξαγορά καταχωρούνται στα αποτελέσματα. Τα εξατομικευμένα περιουσιακά στοιχεία, υποχρεώσεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις που αποκτώνται σε μία επιχειρηματική συνένωση επιμετρώνται στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία της εξαγοράς.

Εάν η εξαγορά θυγατρικής επιτυγχάνεται σταδιακά, η εύλογη αξία της συμμετοχής που κατείχε ο Όμιλος στην αποκτηθείσα εταιρεία επαναμετράται στην εύλογη αξία της κατά την ημερομηνία της εξαγοράς.

Η διαφορά μεταξύ του κόστους εξαγοράς και της εύλογης αξίας του μεριδίου της καθαρής θέσης της θυγατρικής που αποκτήθηκε κατά την ημερομηνία της εξαγοράς, αναγνωρίζεται ως υπεραξία. Αν το συνολικό κόστος της εξαγοράς είναι μικρότερο από την αναλογία του Ομίλου στην εύλογη αξία των επί μέρους στοιχείων που αποκτήθηκαν, η διαφορά αναγνωρίζεται άμεσα στα αποτελέσματα.

Η Εταιρεία καταχωρεί τις επενδύσεις σε θυγατρικές στις ατομικές της οικονομικές καταστάσεις στο κόστος κτήσης μείον απομείωση. Επιπλέον, το κόστος κτήσης προσαρμόζεται ώστε να αντανakλά τις μεταβολές στο τίμημα που προκύπτουν από τυχόν τροποποιήσεις του ενδεχόμενου τιμήματος.

Διεταιρικές συναλλαγές, υπόλοιπα και μη πραγματοποιημένα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ των εταιρειών του Ομίλου απαλείφονται. Οι μη πραγματοποιημένες ζημίες, επίσης απαλείφονται εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου. Οι λογιστικές αρχές των θυγατρικών είναι ομοιόμορφες με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο. Στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης της Μητρικής οι θυγατρικές αποτιμώνται στο κόστος μείον τυχόν απομείωση.

(β) Μεταβολές σε ποσοστά συμμετοχής σε θυγατρικές χωρίς απώλεια ελέγχου

Συναλλαγές με τους μετόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών οι οποίες δεν επηρεάζουν τον έλεγχο που ασκεί ο Όμιλος στη θυγατρική, επιμετρώνται και καταχωρούνται ως συναλλαγές κεφαλαίου (equity transactions) – δηλαδή ο χειρισμός είναι ο ίδιος με αυτόν που ακολουθείται στις συναλλαγές με τους κύριους μετόχους του Ομίλου. Η διαφορά μεταξύ του τιμήματος που καταβλήθηκε και του αποκτηθέντος σχετικού μεριδίου της λογιστικής αξίας των ιδίων

κεφαλαίων της θυγατρικής, αφαιρείται από τα ίδια κεφάλαια. Κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από την πώληση στους μετόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών καταχωρούνται επίσης στα ίδια κεφάλαια.

(γ) Πώληση / παύση ελέγχου θυγατρικής

Μόλις ο Όμιλος παύσει να έχει έλεγχο στη θυγατρική, το εναπομένον ποσοστό συμμετοχής επιμετράται εκ νέου στην εύλογη αξία του, ενώ τυχόν διαφορές καταχωρούνται στα αποτελέσματα. Κατόπιν, το περιουσιακό αυτό στοιχείο κατηγοριοποιείται ως συγγενής επιχείρηση, κοινοπραξία ή χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού με αξία κτήσης την εύλογη αυτή αξία. Επιπροσθέτως, ποσά που είχαν προηγουμένως καταχωρηθεί στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα, θα λογιστικοποιηθούν όπως στην περίπτωση της πώλησης θυγατρικής κι επομένως ενδέχεται να λογιστικοποιηθούν στα αποτελέσματα.

(δ) Συγγενείς επιχειρήσεις

Συγγενείς είναι οι οικονομικές οντότητες, στις οποίες ο Όμιλος έχει ουσιώδη επιρροή, αλλά όχι έλεγχο, το οποίο γενικά ισχύει όταν τα ποσοστά συμμετοχής κυμαίνονται μεταξύ 20% και 50% των δικαιωμάτων ψήφου. Οι επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, η επένδυση σε μία συγγενή επιχείρηση αναγνωρίζεται αρχικά στο κόστος κτήσης και η λογιστική αξία αυξάνεται ή μειώνεται για να αναγνωρίσει το μερίδιο του επενδυτή στα κέρδη ή τις ζημιές της συγγενούς μετά την ημερομηνία της απόκτησης. Ο λογαριασμός των επενδύσεων σε συγγενείς επιχειρήσεις περιλαμβάνει και την υπεραξία που προέκυψε κατά την εξαγορά (μειωμένη με τυχόν ζημιές απομείωσης).

Σε περίπτωση πώλησης ποσοστού συμμετοχής σε συγγενή επιχείρηση, όπου όμως ο Όμιλος συνεχίζει να ασκεί σημαντική επιρροή, μόνο η αναλογία στα ποσά που είχαν προηγουμένως καταχωρηθεί απευθείας στην καθαρή θέση θα καταχωρηθεί στα αποτελέσματα.

Το μερίδιο του Ομίλου στα κέρδη ή τις ζημιές των συγγενών επιχειρήσεων μετά την εξαγορά αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων, ενώ το μερίδιο των μεταβολών στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα μετά την εξαγορά, αναγνωρίζεται στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα. Οι συσσωρευμένες μεταβολές επηρεάζουν τη λογιστική αξία των επενδύσεων σε συγγενείς επιχειρήσεις. Στην περίπτωση που το μερίδιο του Ομίλου επί των ζημιών μιας συγγενούς υπερβεί την αξία της επένδυσης στη συγγενή, δεν αναγνωρίζονται επιπλέον ζημιές, εκτός εάν έχουν γίνει πληρωμές ή έχουν αναληφθεί περαιτέρω δεσμεύσεις για λογαριασμό της συγγενούς.

Ο Όμιλος εξετάζει σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, εάν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης των επενδύσεων σε συγγενείς επιχειρήσεις. Εάν κάποια επένδυση πρέπει να απομειωθεί ο Όμιλος υπολογίζει το ποσό της απομείωσης ως τη διαφορά μεταξύ του ανακτήσιμου ποσού της επένδυσης και της λογιστικής της αξίας.

Μη πραγματοποιημένα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των συγγενών επιχειρήσεων απαλείφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στις συγγενείς επιχειρήσεις. Μη πραγματοποιημένες ζημιές απαλείφονται επίσης κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου σε αυτές, εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου. Οι λογιστικές αρχές των συγγενών επιχειρήσεων έχουν τροποποιηθεί ώστε να είναι ομοιόμορφες με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο. Στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης της μητρικής Εταιρείας οι συγγενείς αποτιμώνται στο κόστος μείον την απομείωση.

3.2 Ενοποιήσεις επιχειρήσεων

Η λογιστική μέθοδος της απόκτησης εφαρμόζεται για την λογιστικοποίηση της ενοποίησης θυγατρικών από τον Όμιλο.

Το κόστος εξαγοράς υπολογίζεται ως η εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων που εκχωρούνται, των υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί ή υφίστανται και των χρηματοοικονομικών προϊόντων που έχουν εκδοθεί κατά την ημερομηνία της συναλλαγής. Το κόστος εξαγοράς περιλαμβάνει την εύλογη αξία ενδεχομένων απαιτήσεων ή υποχρεώσεων που προκύπτουν από τη συναλλαγή. Τα περιουσιακά στοιχεία που έχουν αποκτηθεί, οι υποχρεώσεις και οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις που έχουν αναληφθεί σε ένα επιχειρησιακό συνδυασμό αρχικά αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Κατά περίπτωση ο Όμιλος αναγνωρίζει την αξία του ποσοστού

δικαιωμάτων μειοψηφίας είτε στην εύλογη αξία του ή ως ποσοστό των μειοψηφούντων μετόχων επί των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν. Τα έξοδα που σχετίζονται με την εξαγορά καταχωρούνται στα αποτελέσματα.

Στη περίπτωση όπου η αποπληρωμή ολόκληρου ή μέρους του τιμήματος πραγματοποιηθεί με μετρητά, θα γίνει μακροπρόθεσμα, το πληρωτέο ποσό θα πρέπει να προεξοφληθεί στη παρούσα αξία της μέρας συναλλαγής. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που θα χρησιμοποιηθεί είναι το επιτόκιο στο οποίο θα μπορούσε η εταιρεία να δανειστεί από ανεξάρτητη πηγή κάτω από αντίστοιχους όρους και προϋποθέσεις.

Τυχόν ενδεχόμενο τίμημα πληρωτέο από τον Όμιλο αναγνωρίζεται αρχικά στην εύλογη αξία του κατά την ημερομηνία εξαγοράς και κατηγοριοποιείται είτε στη καθαρή θέση είτε ως χρηματοοικονομική υποχρέωση. Ποσά που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως χρηματοοικονομική υποχρέωση επαναξιολογούνται όσον αφορά την εύλογη αξία τους και τυχόν μεταβολές αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα.

Η διαφορά μεταξύ του συνολικού κόστους απόκτησης, πλέον της εύλογης αξίας του ποσοστού δικαιωμάτων μειοψηφίας και της εύλογης αξίας κατά την ημερομηνία εξαγοράς του μεριδίου του Ομίλου στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν καταγράφεται σαν υπεραξία. Εάν αυτή είναι μικρότερη από την εύλογη αξία των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν, η διαφορά καταχωρείται απ' ευθείας στα αποτελέσματα.

3.3 Μετατροπή ξένου νομίσματος

(α) Λειτουργικό νόμισμα και νόμισμα παρουσίασης

Οι οικονομικές καταστάσεις των θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου απεικονίζονται στο τοπικό νόμισμα που ισχύει στη χώρα όπου δραστηριοποιούνται, το οποίο αποτελεί και το λειτουργικό τους νόμισμα. Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις απεικονίζονται σε ευρώ (€), το οποίο αποτελεί το λειτουργικό νόμισμα της Εταιρείας και το νόμισμα παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου.

(β) Συναλλαγές και υπόλοιπα λογαριασμών

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με βάση τις ισοτιμίες που ισχύουν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών. Κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές οι οποίες προκύπτουν από την εκκαθάριση τέτοιων συναλλαγών ή κατά τη μετατροπή των χρηματικών στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία Ισολογισμού, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα. Στην περίπτωση που αναφέρονται σε πράξεις αντιστάθμισης κινδύνων χρηματοροών ή σε πράξεις αντιστάθμισης κινδύνων καθαρών επενδύσεων μεταφέρονται απ' ευθείας στην καθαρή θέση.

Τα κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές συμπεριλαμβάνονται στην ίδια γραμμή των αποτελεσμάτων, στην οποία εμφανίζεται και η συναλλαγή από την οποία προήλθαν, εκτός των συναλλαγματικών διαφορών που προέρχονται από δάνεια, καταθέσεις και ταμειακά διαθέσιμα, τα οποία εμφανίζονται σε ξεχωριστή γραμμή (Κέρδη/(Ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές).

Μη χρηματικά χρηματοοικονομικά στοιχεία τα οποία επιμετρούνται σε εύλογη αξία σε ξένο νόμισμα, μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα βάσει της ισοτιμίας που ισχύει την ημερομηνία που καθορίστηκε η εύλογη αξία. Συναλλαγματικές διαφορές στοιχείων ενεργητικού και παθητικού τα οποία επιμετρούνται σε εύλογη αξία, συμπεριλαμβάνονται στα κέρδη ή ζημιές από μεταβολές στην εύλογη αξία. Για παράδειγμα, συναλλαγματικές διαφορές μη χρηματικών στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού όπως μετοχές σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα σαν μέρος του κέρδους ή της ζημίας από μεταβολή στην εύλογη αξία ενώ συναλλαγματικές διαφορές σε μη χρηματικά, στοιχεία του ενεργητικού, όπως μετοχές που κατηγοριοποιούνται ως διαθέσιμες προς πώληση, περιλαμβάνονται στα λοιπά συνολικά έσοδα.

(γ) Εταιρείες του Ομίλου

Τα αποτελέσματα και η χρηματοοικονομική θέση όλων των θυγατρικών του Ομίλου που έχουν λειτουργικό νόμισμα διαφορετικό από το νόμισμα αναφοράς μετατρέπονται στο νόμισμα αναφοράς ως ακολούθως:

- Στοιχεία ενεργητικού και παθητικού του κάθε ισολογισμού που παρουσιάζεται μετατρέπονται με την ισοτιμία της ημερομηνίας του ισολογισμού.
- Έσοδα και έξοδα για κάθε λογαριασμό αποτελεσμάτων μετατρέπονται με μέσες ισοτιμίες (εκτός αν οι μέσες τιμές δεν αποτελούν καλή προσέγγιση της συσσωρευτικής επίδρασης που προέρχεται από τις ισοτιμίες της ημέρας που γίνονται οι συναλλαγές στην οποία περίπτωση χρησιμοποιούνται οι συναλλαγές της ημερομηνίας που γίνεται η συναλλαγή).
- Όλες οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν αναγνωρίζονται σαν ξεχωριστή κίνηση στην καθαρή θέση.

Στην ενοποίηση όλες οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από την μετατροπή του κόστους των επενδύσεων σε δραστηριότητες του εξωτερικού καθώς επίσης και από δανεισμό αναγνωρίζονται στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα/Έξοδα. Όταν μια δραστηριότητα του εξωτερικού πωληθεί συναλλαγματικές διαφορές που είχαν καταχωρηθεί στην καθαρή θέση μεταφέρονται στα αποτελέσματα σαν μέρος του κέρδους ή της ζημίας από την πώληση.

Υπεραξίες και τροποποιήσεις της εύλογης αξίας που προέρχονται από την απόκτηση ξένων εταιρειών θεωρούνται σαν στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού της ξένης εταιρείας και αποτιμούνται με την ισοτιμία της ημερομηνίας του ισολογισμού. Οι προκύπτουσες συναλλαγματικές διαφορές αναγνωρίζονται στη καθαρή θέση.

3.4 Συναλλαγματικές μετατροπές

(α) Λειτουργικό νόμισμα και νόμισμα παρουσίασης

Τα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων των εταιρειών του Ομίλου επιμετρώνται βάσει του νομίσματος του πρωτεύοντος οικονομικού περιβάλλοντος, στο οποίο κάθε εταιρεία λειτουργεί («λειτουργικό νόμισμα»). Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ, που είναι το λειτουργικό νόμισμα και το νόμισμα παρουσίασης της μητρικής Εταιρείας.

(β) Συναλλαγές και υπόλοιπα

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με τη χρήση των ισοτιμιών που ισχύουν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών. Κέρδη και ζημίες από συναλλαγματικές διαφορές οι οποίες προκύπτουν από την εκκαθάριση τέτοιων συναλλαγών κατά την διάρκεια της χρήσης και από την μετατροπή των νομισματικών στοιχείων σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία του ισολογισμού, καταχωρούνται στα αποτελέσματα. Κέρδη και ζημίες από συναλλαγματικές διαφορές που σχετίζονται με ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα παρουσιάζονται στην κατάσταση συνολικών εσόδων στα «Χρηματοοικονομικά έσοδα / (έξοδα) – καθαρά». Όλα τα άλλα κέρδη και ζημίες από συναλλαγματικές διαφορές παρουσιάζονται στην κατάσταση συνολικών εσόδων στα «Λοιπά κέρδη / (ζημίες) – καθαρά».

3.5 Επενδύσεις σε ακίνητα

Ακίνητα τα οποία κατέχονται για μακροχρόνιες εκμισθώσεις ή για κεφαλαιουχικά κέρδη ή και τα δύο, και δεν χρησιμοποιούνται από τις εταιρείες του Ομίλου, κατηγοριοποιούνται ως επενδύσεις σε ακίνητα. Οι επενδύσεις σε ακίνητα περιλαμβάνουν ιδιόκτητα κτίρια και οικοπέδα.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών άμεσων εξόδων κτήσης και των εξόδων δανεισμού. Τα κόστη δανεισμού που αφορούν την απόκτηση ή την κατασκευή επενδυτικών ακινήτων κεφαλαιοποιούνται στο κόστος της επένδυσης για όσο διάστημα διαρκεί η απόκτηση ή η κατασκευή και παύουν να κεφαλαιοποιούνται όταν το πάγιο ολοκληρωθεί ή σταματήσει η κατασκευή του. Μετά την αρχική αναγνώριση, οι επενδύσεις σε ακίνητα επιμετρώνται σε κόστος μείον αποσβέσεις και τυχόν απομείωση (σημείωση 6.3). Τα επενδυτικά οικοπέδα δεν αποσβένονται. Η ωφέλιμη ζωή των επενδυτικών ακινήτων, πλην των οικοπέδων, είναι 25 έτη.

Μεταγενέστερες δαπάνες λογίζονται προσθετικά στην λογιστική αξία του ακινήτου, μόνο όταν είναι πιθανόν ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη που σχετίζονται με το εν λόγω ακίνητο, θα εισρεύσουν στον Όμιλο και ότι το κόστος αυτού μπορεί να μετρηθεί αξιόπιστα. Όλα τα άλλα κόστη από επιδιορθώσεις και συντήρηση βαρύνουν τα αποτελέσματα της χρήσης την οποία αφορούν.

Εάν μια επένδυση σε ακίνητο μεταβληθεί σε ιδιοχρησιμοποιούμενο πάγιο, τότε κατηγοριοποιείται στις ενσώματες ακινητοποιήσεις. Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017 μεταβλήθηκε η χρήση οικοπέδου που πλέον αναγνωρίζεται στις ενσώματες ακινητοποιήσεις.

3.6 Ενσώματες ακινητοποιήσεις

Τα ενσώματα πάγια επιμετρώνται στο κόστος κτήσεως μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και τυχόν απομείωση (σημείωση 6.1). Το κόστος κτήσεως περιλαμβάνει όλες τις άμεσα επιρριπτές δαπάνες για την απόκτηση των στοιχείων.

Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε επαύξηση της λογιστικής αξίας των ενσωμάτων παγίων ή ως ξεχωριστό πάγιο μόνον εάν είναι πιθανό ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη θα εισρεύσουν στον Όμιλο και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων καταχωρείται στα αποτελέσματα όταν πραγματοποιείται.

Τα οικοπέδα δεν αποσβένονται γιατί θεωρείται ότι έχουν απεριόριστη ωφέλιμη ζωή. Οι αποσβέσεις των άλλων στοιχείων των ενσωμάτων παγίων υπολογίζονται με την σταθερή μέθοδο μέσα στην ωφέλιμη ζωή τους που έχει ως εξής :

Κτίρια	40 έτη
Μηχανήματα και μηχανολογικός εξοπλισμός	20 έως 40 έτη
Μεταφορικά μέσα	5 έτη
Λοιπός εξοπλισμός	5έτη

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των ενσωμάτων παγίων υπόκεινται σε επανεξέταση τουλάχιστον κάθε τέλος χρήσης.

Οι ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση περιλαμβάνονται στα ενσώματα πάγια και η απόσβεση τους ξεκινάει όταν ολοκληρωθούν και είναι έτοιμα για τη χρήση που προορίζονται από την Διοίκηση.

Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσωμάτων παγίων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στα αποτελέσματα (σημείωση 6.18).

Κατά την πώληση ενσωμάτων παγίων, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αναπόσβεστης αξίας καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημιές στα αποτελέσματα.

Χρηματοοικονομικά έξοδα που αφορούν στην κατασκευή περιουσιακών στοιχείων κεφαλαιοποιούνται για το χρονικό διάστημα που απαιτείται μέχρι την ολοκλήρωση της κατασκευής. Περιουσιακό στοιχείο που πληροί τις προϋποθέσεις είναι ένα περιουσιακό στοιχείο που κατ' ανάγκη χρειάζεται μια σημαντική χρονική περίοδο προετοιμασίας για τη χρήση για την οποία προορίζεται ή για την πώλησή του. Όλα τα άλλα χρηματοοικονομικά έξοδα αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσεως.

3.7 Ασώματες ακινητοποιήσεις

Ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο ενεργητικού αναγνωρίζεται όταν αναμένεται να προκύψουν μελλοντικές οικονομικές ωφέλειες από την χρήση του. Στο κόστος του άυλου περιουσιακού στοιχείου συμπεριλαμβάνεται και κάθε άμεσο κόστος που απαιτείται για τη δημιουργία, την παραγωγή και την προετοιμασία για την σωστή λειτουργία του.

Η δαπάνη για αγορά λογισμικού, το οποίο θα επιφέρει μελλοντικά οικονομικά οφέλη στον Όμιλο, καταχωρείται ως άυλο στοιχείο του ενεργητικού. Η συντήρηση των προγραμμάτων λογισμικού αναγνωρίζεται ως έξοδο όταν πραγματοποιείται η δαπάνη. Αντίθετα, οι δαπάνες που βελτιώνουν ή επιμηκύνουν την απόδοση των προγραμμάτων λογισμικού πέραν των αρχικών τεχνικών προδιαγραφών, ή αντίστοιχα τα έξοδα μετατροπής λογισμικού ενσωματώνονται στο κόστος κτήσεως του άυλου παγίου με απαραίτητη προϋπόθεση να μπορούν να μετρηθούν με αξιοπιστία. Το λογισμικό αποσβένεται στις περισσότερες περιπτώσεις σε 5 χρόνια.

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία εξετάζονται για τυχόν απομείωση όταν τα γεγονότα ή οι μεταβολές των συνθηκών υποδεικνύουν ότι η λογιστική τους αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Όπου η ανακτήσιμη αξία είναι μικρότερη της λογιστικής αξίας του, τα άυλα περιουσιακά στοιχεία απομειώνονται στο ανακτήσιμο ποσό.

Σε κάθε ημερομηνία του ισολογισμού εξετάζονται και γίνονται τυχόν προσαρμογές στην ωφέλιμη ζωή των άυλων παγίων.

3.8 Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Οι ενσώματες και ασώματες ακινητοποιήσεις και άλλα μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού εξετάζονται για πιθανή ζημιά απομείωσης, όποτε γεγονότα ή αλλαγές στις περιστάσεις δείχνουν ότι η λογιστική αξία τους μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Οποτεδήποτε η λογιστική αξία κάποιου περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό του, η αντίστοιχη ζημιά απομείωσης του, καταχωρείται στα αποτελέσματα χρήσης.

Η ανακτήσιμη αξία ενός περιουσιακού στοιχείου είναι το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ της εκτιμώμενης καθαρής τιμής πώλησης και της αξίας χρήσεως αυτού. Καθαρή αξία πώλησης θεωρείται η εφικτή πρόσοδος από την πώληση ενός περιουσιακού στοιχείου στα πλαίσια μίας αμφοτεροβαρούς συναλλαγής στην οποία τα μέρη έχουν πλήρη γνώση και ενεργούν οικιοθελώς, μετά από την αφαίρεση κάθε πρόσθετου άμεσου κόστους διάθεσης του περιουσιακού στοιχείου.

Αξία χρήσεως είναι η παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να πραγματοποιηθούν από τη συνεχή χρήση ενός περιουσιακού στοιχείου και από τη διάθεσή του στο τέλος της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής του. Εάν δεν υπάρχει δυνατότητα να εκτιμηθεί το ανακτήσιμο ποσό ενός περιουσιακού στοιχείου για το οποίο υπάρχει ένδειξη απομείωσης της αξίας του, τότε προσδιορίζεται το ανακτήσιμο ποσό της μονάδας που δημιουργεί ταμειακές ροές στην οποία ανήκει το περιουσιακό στοιχείο.

Αντιλογισμός ζημιάς απομείωσης της αξίας περιουσιακών στοιχείων που λογίσθηκε σε προηγούμενα έτη, γίνεται μόνο όταν υπάρχουν ικανές ενδείξεις ότι η απομείωση αυτή δεν υπάρχει πλέον ή έχει μειωθεί. Στις περιπτώσεις αυτές ο ανωτέρω αντιλογισμός αναγνωρίζεται ως έσοδο.

3.9 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Αρχική Αναγνώριση

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό ενεργητικό αναγνωρίζεται στην κατάσταση οικονομικής θέσης της εταιρείας, όταν η εταιρεία καθίσταται μέρος των συμβατικών όρων του μέσου.

Αρχική Επιμέτρηση

Ο Όμιλος επιμετρά τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού κατά την αρχική αναγνώριση στην εύλογη αξία

πλέον/μείον τα κόστη συναλλαγής που συνδέονται με την απόκτηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού, αντίστοιχα (άλλα από τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων (ΕΑΜΚΑ)).

Ο Όμιλος αναγνωρίζει αρχικά τις εμπορικές απαιτήσεις όπου δεν περιλαμβάνεται σημαντικό σκέλος χρηματοδότησης στη τιμή συναλλαγής τους.

Κατάταξη και μεταγενέστερη επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Εμπορικές Απαιτήσεις και Χρεωστικοί τίτλοι

Όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά ενεργητικού που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9, επιμετρούνται μετά την αρχική τους αναγνώριση στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία.

Η βάση για την επιμέτρησή τους εξαρτάται τόσο από το επιχειρηματικό μοντέλο της εταιρείας για την διαχείριση των χρηματοοικονομικών του στοιχείων ενεργητικού, όσο από τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών τους. Η αξιολόγηση της εταιρείας σχετικά με το επιχειρηματικό του μοντέλο καθορίζεται σε επίπεδο χαρτοφυλακίου, ο οποίος να αντανakλά πως ομάδες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού που διακρατούνται μέσα στο ίδιο χαρτοφυλάκιο διαχειρίζονται μαζί για να επιτευχθεί ο επιχειρηματικός στόχος της εταιρείας, αντί κάθε μέσο χωριστά.

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που δημιουργούν ταμειακές ροές, που αποτελούνται αποκλειστικά από πληρωμές κεφαλαίου και τόκων, ταξινομούνται λαμβάνοντας υπόψη το επιχειρηματικό μοντέλο διακράτησης αυτών των μέσων. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού τα οποία διακρατούνται υπό επιχειρηματικό μοντέλο με στόχο την κατοχή τους μέχρι την λήξη και την συλλογή των συμβατικών ταμειακών ροών, επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος.

Εάν στο επιχειρηματικό μοντέλο υπάρχει πρόθεση κατοχής των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού ώστε να εισπράττονται οι συμβατικές ταμειακές ροές, αλλά αναμένεται η πώληση τους όταν είναι απαραίτητο (π.χ. ώστε να εκπληρωθεί μια ειδική ανάγκη ρευστότητας), τότε αυτά τα μέσα επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων (ΕΑΜΛΣΕ).

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που διακρατούνται εντός επιχειρηματικού μοντέλου διαφορετικού από τα ανωτέρω, επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων (ΕΑΜΚΑ).

Ο Όμιλος έχει ένα επιχειρηματικό μοντέλο εντός του οποίου διαχειρίζεται τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, το οποίο αντανakλά τον τρόπο που η εταιρεία τα διαχειρίζεται προκειμένου να παράγει ταμειακές ροές.

Συγκεκριμένα, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού του Ομίλου διακρατούνται εντός ενός επιχειρηματικού μοντέλου στόχος του οποίου είναι η διακράτηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού για την είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών. Σύμφωνα με αυτό τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού του Ομίλου διακρατούνται μέχρι τη λήξη τους και εισπράττονται οι συμβατικές ταμειακές ροές τους.

Ο Όμιλος για την διενέργεια της αξιολόγησης του αν οι ταμειακές ροές θα πραγματοποιηθούν εισπράττοντας τις αντίστοιχες πληρωμές κατά την διάρκεια της ζωής του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού, εξετάζει την συχνότητα, την αξία και το χρόνο των πωλήσεων των προηγούμενων περιόδων, τον λόγο αυτών των πωλήσεων και τις προσδοκίες της εταιρείας αναφορικά με μελλοντικές πωλήσεις.

Εκτός από τα ανωτέρω, ο Όμιλος εξετάζει όλες τις σχετικές πληροφορίες για να αξιολογήσει το επιχειρηματικό μοντέλο.

Κατά την αρχική αναγνώριση ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού, ο Όμιλος καθορίζει εάν αποτελεί μέρος του υπάρχοντος επιχειρηματικού μοντέλου ή εάν αντιπροσωπεύει ένα νέο επιχειρηματικό μοντέλο.

Ο Όμιλος επαναξιολογεί το επιχειρηματικό μοντέλο σε κάθε περίοδο αναφοράς ώστε να προσδιορίσει εάν το επιχειρηματικό μοντέλο άλλαξε σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο αναφοράς. Για τις τρέχουσες περιόδους αναφοράς της τρέχουσας χρήσης, ο Όμιλος δεν εντόπισε κάποια αλλαγή στο επιχειρηματικό της μοντέλο.

Μετοχές

Τα χρηματοοικονομικά μέσα που ανταποκρίνονται στον ορισμό των μετοχών, όπως προβλέπεται από το ΔΛΠ 32, επιμετρούνται μεταγενέστερα της αρχικής αναγνώρισης στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων (ΕΑΜΚΑ). Ο Όμιλος μπορεί να επιλέξει αμετάκλητα να παρουσιάζει στα λοιπά συνολικά έσοδα τις μεταβολές της εύλογης αξίας των μετοχών, με την προϋπόθεση ότι οι μετοχές δεν διακρατούνται για διαπραγμάτευση και δεν αποτελούν ενδεχόμενο αντάλλαγμα αναγνωριζόμενο από την εταιρεία σε συνένωση επιχειρήσεων στην οποία εφαρμόζεται το ΔΠΧΑ 3.

Ο Όμιλος κάνει την ανωτέρω αμετάκλητη επιλογή μεμονωμένα για κάθε περιουσιακό στοιχείο που πληροί τον ορισμό της μετοχής κατά το ΔΛΠ 32.

Αναταξινόμησης

Εάν το επιχειρηματικό μοντέλο, υπό το οποίο ο Όμιλος διακρατά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά του στοιχεία, αλλάξει εξαιτίας εξωτερικών ή εσωτερικών αλλαγών οι οποίες θεωρούνται σημαντικές για την δραστηριότητα του Ομίλου και είναι ευαπόδεικτες επέρχεται αναταξινόμηση όλων των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που έχουν επηρεαστεί. Η αναταξινόμηση εφαρμόζεται μελλοντικά της ημερομηνίας αναταξινόμησης η οποία είναι η πρώτη μέρα της πρώτης τριμηνιαίας περιόδου αναφοράς μετά την αλλαγή του επιχειρηματικού μοντέλου. Οι αναταξινόμησης αναμένονται να είναι πολύ σπάνιες. Οι επενδύσεις σε μετοχές για τις οποίες ο Όμιλος έχει επιλέξει αμετάκλητα την επιμέτρησή τους στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων (ΕΑΜΛΣΕ) και κάθε χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο το οποίο έχει προσδιοριστεί στην ως επιμετρούμενο εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων (ΕΑΜΚΑ) κατά την αρχική αναγνώριση, δεν μπορούν να αναταξινομηθούν, καθώς ο προσδιορισμός τους κατά την αρχική αναγνώριση είναι αμετάκλητος.

Επιμέτρηση της Απομείωσης των Χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Ο Όμιλος επιμετρά την πρόβλεψη ζημίας των απαιτήσεων από πελάτες ως εκτίμηση της παρούσας αξίας των υστερήσεων ταμειακών ροών κατά την διάρκεια ζωής των απαιτήσεων από πελάτες. Ως υστέρηση ταμειακών ροών νοείται η διαφορά μεταξύ των ταμειακών ροών που οφείλονται στον Όμιλο όπως προβλέπεται συμβατικά και των ταμειακών ροών που ο Όμιλος αναμένει να εισπράξει.

Ο Όμιλος υιοθέτησε την απλοποιημένη προσέγγιση όσον αφορά την εκτίμηση των Αναμενόμενων Πιστωτικών Ζημιών (ΑΠΖ) για τις απαιτήσεις από πελάτες. Ο Όμιλος σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, επιμετρά την πρόβλεψη ζημίας των απαιτήσεων από πελάτες σε ποσό που ισούται με τις πιστωτικές ζημίες καθ' όλη τη διάρκεια ζωής. Συνεπώς, όλες οι απαιτήσεις από πελάτες του Ομίλου κατατάσσονται στις δυο ακόλουθες κατηγορίες:

Στάδιο 2: Επιμέτρηση των ΑΠΖ καθ' όλη τη διάρκεια ζωής - χωρίς πιστωτική απομείωση.

Εάν το χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού έχει σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση, αλλά δεν έχει ακόμη απομειωθεί, κατατάσσεται στο Στάδιο 2 και επιμετράται στις ΑΠΖ της συνολικής ζωής, που ορίζεται ως αναμενόμενη πιστωτική ζημία που οφείλεται σε όλα τα πιθανά πιστωτικά γεγονότα κατά την διάρκεια της αναμενόμενης ζωής του.

Στάδιο 3: Επιμέτρηση των ΑΠΖ για την συνολική ζωή των στοιχείων – με πιστωτική απομείωση.

Εάν το χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού ορίζεται ως πιστωτικά απομειωμένο, μεταφέρεται στο Στάδιο 3 και επιμετράται στις ΑΠΖ για την συνολική ζωή του. Αντικειμενικό τεκμήριο για ένα πιστωτικά απομειωμένο

χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού αποτελεί η καθυστέρηση άνω των 180 ημερών, καθώς και άλλες πληροφορίες σχετικά με σημαντικές οικονομικές δυσκολίες του χρεώστη.

Τα βασικά δεδομένα που λαμβάνονται υπόψη για την εφαρμογή της λογιστικής πολιτικής του Ομίλου, όσον αφορά τις εκτιμήσεις των ΑΠΖ είναι τα ακόλουθα:

- Άνοιγμα σε Αθέτηση ("EAD"): αντιπροσωπεύει το ποσό του ανοίγματος κατά την ημερομηνία αναφοράς.
- Πιθανότητα Αθέτησης ("PD"): Η πιθανότητα αθέτησης είναι μια εκτίμηση της πιθανότητας εντός του συγκεκριμένου χρονικού ορίζοντα.

Την 31η Δεκεμβρίου 2018 ο Όμιλος δεν κατείχε κάποια απαίτηση από πελάτες για την οποία να μην έχει αναγνωρισθεί ΑΠΖ, λόγω της επίδρασης οποιασδήποτε τυχόν εξασφάλισης.

Ο Όμιλος επιμετρά τα ΑΠΖ ανά πελάτη και όπου αυτό δεν είναι εφικτό σε συλλογική βάση για χαρτοφυλάκια απαιτήσεων από πελάτες με παρόμοια πιστωτικά χαρακτηριστικά. Ειδικότερα, ο Όμιλος εκτιμά τις ΑΠΖ ομαδοποιώντας τις απαιτήσεις βάσει των κοινών χαρακτηριστικών κινδύνου και των ημερών καθυστέρησης.

Ο Όμιλος αναγνωρίζει την σχετιζόμενη πρόβλεψη ζημίας σε κάθε ημερομηνία αναφοράς.

3.10 Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις κατατάσσονται είτε ως χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στην ΕΑΜΚΑ είτε ως λοιπές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (ήτοι στο αποσβεσμένο κόστος). Ο Όμιλος δεν έχει κατατάξει καμία από τις χρηματοοικονομικές του υποχρεώσεις στην ΕΑΜΚΑ.

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (εκτός δανείων)

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις του Ομίλου (εκτός των δανείων) απεικονίζονται στον Ισολογισμό, στο κονδύλι «Υποχρεώσεις σε προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις».

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος συμμετέχει σε μία συμβατική συμφωνία του χρηματοοικονομικού μέσου και διαγράφονται όταν η εταιρεία απαλλάσσεται από την υποχρέωση ή αυτή ακυρώνεται ή λήγει.

Οι εμπορικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται αρχικώς στην εύλογη αξία τους και ακολούθως αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος.

Τα κέρδη και οι ζημιές αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων όταν οι υποχρεώσεις διαγράφονται καθώς και κατά την εφαρμογή της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Δάνεια

Τα τραπεζικά δάνεια παρέχουν μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση των λειτουργιών του Ομίλου. Όλα τα δάνεια αρχικώς αναγνωρίζονται στο κόστος, που είναι η εύλογη αξία του ανταλλάγματος που λαμβάνεται, εκτός των άμεσων εξόδων έκδοσης τους.

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα δάνεια αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου και κάθε διαφορά αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά την περίοδο του δανεισμού.

Κοινές μετοχές

Το μετοχικό κεφάλαιο που εκδίδεται από την μητρική εταιρεία αναγνωρίζεται με το προϊόν της είσπραξης μειωμένο με τα άμεσα κόστη της έκδοσης, μετά τον υπολογισμό του φόρου εισοδήματος που αναλογεί σε αυτά.

Όταν η μητρική εταιρεία αποκτά δικούς της συμμετοχικούς τίτλους, οι τίτλοι αυτοί (οι «ίδιες μετοχές») αφαιρούνται από τα ίδια κεφάλαια. Κατά την αγορά, πώληση, έκδοση, ή ακύρωση ιδίων συμμετοχικών τίτλων της οικονομικής οντότητας δεν αναγνωρίζεται κανένα κέρδος ή ζημία στα αποτελέσματα.

Τα μερίσματα στους μετόχους αναγνωρίζονται στο κονδύλι «Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις», όταν τα μερίσματα εγκρίνονται από την Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

3.11 Συμφηφισμός χρηματοοικονομικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων

Οι χρηματοοικονομικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμφηφίζονται και το καθαρό ποσό απεικονίζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης μόνο όταν ο Όμιλος ή η Εταιρεία έχει νομικά το δικαίωμα και προτίθεται να τα διακανονήσει σε καθαρή βάση μεταξύ τους ή να εισπράξει το περιουσιακό στοιχείο και να διακανονήσει την υποχρέωση ταυτόχρονα.

3.12 Απομείωση αξίας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Σε κάθε ημερομηνία του ισολογισμού ο Όμιλος εκτιμά αν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις που να οδηγούν στο συμπέρασμα ότι τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά του στοιχεία έχουν υποστεί απομείωση.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης (εφόσον υφίστανται σχετικές ενδείξεις) είναι περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στο κόστος κτήσεως ή με βάση τη μέθοδο της καθαρής θέσης (συμμετοχές σε θυγατρικές και συγγενείς επιχειρήσεις), περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος (μακροπρόθεσμες απαιτήσεις) και διαθέσιμες προς πώληση επενδύσεις.

Η ανακτήσιμη αξία των συμμετοχών σε θυγατρικές και συγγενείς επιχειρήσεις προσδιορίζεται με τον ίδιο τρόπο όπως για τα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία.

Η ανακτήσιμη/εισπράξιμη αξία των λοιπών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων προκειμένου να διενεργηθούν οι σχετικοί έλεγχοι απομείωσης, προσδιορίζεται βάσει της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών χρηματοροών, προεξοφλημένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο προεξόφλησης του εκάστοτε στοιχείου ή ομάδας στοιχείων. Οι προκύπτουσες ζημίες απομείωσης αναγνωρίζονται στην κατάσταση συνολικών εσόδων.

Η ζημία απομείωσης για τις εμπορικές απαιτήσεις δημιουργείται όταν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη ότι ο Όμιλος δεν είναι σε θέση να εισπράξει όλα τα ποσά των απαιτήσεων με βάση τους συμβατικούς όρους.

Σοβαρά προβλήματα του πελάτη, όπως η πιθανότητα χρεοκοπίας ή οικονομική αναδιοργάνωση και η αδυναμία τακτικών πληρωμών θεωρούνται ενδείξεις ότι η απαίτηση έχει απομειωθεί. Το ποσό της πρόβλεψης απομείωσης είναι η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας των απαιτήσεων και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, προεξοφλημένη με το πραγματικό επιτόκιο, και καταχωρείται ως έξοδο στην κατάσταση συνολικών εσόδων.

3.13 Αποθέματα

Στα αποθέματα περιλαμβάνονται τα στοιχεία του ενεργητικού τα οποία:

- κατέχονται προς πώληση κατά τη συνήθη πορεία των δραστηριοτήτων των εταιρειών του Ομίλου,
- βρίσκονται στη διαδικασία της παραγωγής μέχρι να πάρουν την τελική τους μορφή για πώληση ή
- είναι υλικά ή εφόδια, τα οποία θα αναλωθούν στην παραγωγική διαδικασία ή στην παροχή υπηρεσιών.

Τα αποθέματα αποτιμώνται στην χαμηλότερη αξία μεταξύ κόστους κτήσης και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας.

Το κόστος των αποθεμάτων περιλαμβάνει όλα τα κόστη που πραγματοποιούνται για την αγορά των αποθεμάτων. Στην περίπτωση που τα αποθέματα διατίθενται σε διαφορετική μορφή ή χρησιμοποιούνται στην παραγωγή άλλων

προϊόντων, τότε προστίθεται στο κόστος αγοράς και το κόστος μετατροπής, καθώς και τα λοιπά έξοδα που πραγματοποιούνται προκειμένου τα αποθέματα να πάρουν την τελική τους μορφή και να καταστούν έτοιμα προς πώληση. Χρηματοοικονομικά έξοδα δεν περιλαμβάνονται στο κόστος κτήσεως των αποθεμάτων.

Το κόστος προσδιορίζεται με τη μέθοδο του Μέσου Σταθμικού Κόστους, σύμφωνα με την οποία, το κόστος του αποθέματος προσδιορίζεται από το μέσο σταθμικό κόστος των ομοίων ειδών που αγοράστηκαν ή παρήχθησαν κατά τη διάρκεια της χρήσης και το μέσο σταθμικό κόστος των ομοίων ειδών στην αρχή της εκάστοτε περιόδου.

Η καθαρή ρευστοποιήσιμη ορίζεται ως η εκτιμώμενη τιμή πώλησης των αποθεμάτων, στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητας, μειωμένη κατά το εκτιμώμενο κόστος ολοκλήρωσης της παραγωγής και το εκτιμώμενο κόστος που είναι αναγκαίο για να πραγματοποιηθεί η πώληση.

Κατάλληλες προβλέψεις σχηματίζονται για απαξιωμένα, άχρηστα και αποθέματα με πολύ χαμηλή κίνηση στην αγορά. Τα ποσά κάθε μείωσης της αξίας των αποθεμάτων στην καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία και όλες οι ζημιές των αποθεμάτων, αναγνωρίζονται ως έξοδα της περιόδου στην οποία προέκυψε η μείωση της αξίας ή η ζημία

3.14 Εμπορικές απαιτήσεις

Οι εμπορικές απαιτήσεις είναι υπόλοιπα προερχόμενα από την πώληση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών σε πελάτες. Εάν η είσπραξη των υπολοίπων αυτών αναμένεται να πραγματοποιηθεί εντός ενός έτους (ή και περισσότερο εάν αποτελεί το γεγονός αυτό μέρος του κανονικού λειτουργικού κύκλου της επιχειρηματικής δραστηριότητας), τότε οι απαιτήσεις ταξινομούνται ως κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία. Εάν όχι, τότε ταξινομούνται ως μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία.

Οι εμπορικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία και μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, αφαιρουμένων των ζημιών απομείωσης.

Οι ζημιές απομείωσης αναγνωρίζονται όταν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη ότι ο Όμιλος δεν είναι σε θέση να εισπράξει όλα τα ποσά που οφείλονται με βάση τους αρχικούς συμβατικούς όρους. Το ποσό της ζημιάς απομείωσης είναι η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας των απαιτήσεων και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, προεξοφλούμενων με το πραγματικό επιτόκιο. Το ποσό της ζημιάς απομείωσης καταχωρείται ως έξοδο στα αποτελέσματα..

3.15 Διακανονισμοί πρακτορείας απαιτήσεων (Factoring)

Τα ποσά που έχουν προεισπραχθεί από εταιρείες πρακτόρευσης εμπορικών απαιτήσεων, χωρίς δικαίωμα αναγωγής, μειώνουν τις εκχωρημένες απαιτήσεις και παρουσιάζονται στους «Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις» στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης.

Τα ποσά που έχουν προεισπραχθεί από εταιρείες πρακτόρευσης εμπορικών απαιτήσεων, με δικαίωμα αναγωγής, παρουσιάζονται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις στα «Δάνεια» στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης.

3.16 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Για σκοπούς σύνταξης της κατάστασης ταμειακών ροών τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα περιλαμβάνουν τα μετρητά, τις καταθέσεις όψεως.

3.17 Μετοχικό κεφάλαιο

(α) Οι κοινές μετοχές εμφανίζονται στο μετοχικό κεφάλαιο στα ίδια κεφάλαια. Το μετοχικό κεφάλαιο απεικονίζει την αξία των μετοχών της Εταιρείας που έχουν εκδοθεί και είναι σε κυκλοφορία. Το τυχόν τίμημα που καταβάλλεται πλέον της ονομαστικής αξίας ανά μετοχή καταχωρείται στο λογαριασμό «Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο» στα

ίδια κεφάλαια.

(β) Πρόσθετες δαπάνες που έχουν άμεση σχέση με την έκδοση νέων μετοχών καταχωρούνται στα ίδια κεφάλαια αφαιρετικά από τα έσοδα της έκδοσης, καθαρά από φόρους.

(γ) Όταν η Εταιρεία ή οι θυγατρικές της αγοράσουν μέρος του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας (ίδιες μετοχές), το ποσό που καταβλήθηκε συμπεριλαμβανόμενης οποιασδήποτε δαπάνης, καθαρό από φόρους, εμφανίζεται αφαιρετικά στα ίδια κεφάλαια, μέχρι ακυρώσεως των μετοχών. Όταν οι ίδιες μετοχές στη συνέχεια πωληθούν ή επανεκδοθούν, η αξία οποιασδήποτε τέτοιας συναλλαγής, καθαρή από οποιαδήποτε άμεση επιπρόσθετη δαπάνη και σχετική επίδραση του φόρου εισοδήματος, καταχωρείται απευθείας στα ίδια κεφάλαια.

3.18 Εμπορικές υποχρεώσεις

Οι εμπορικές υποχρεώσεις αποτελούν υποχρεώσεις προς πληρωμή για προϊόντα ή υπηρεσίες που έχουν αποκτηθεί κατά την άσκηση της συνήθους εμπορικής δραστηριότητας του Ομίλου από προμηθευτές. Οι πληρωτέοι λογαριασμοί κατατάσσονται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, εάν η πληρωμή οφείλεται εντός ενός έτους ή λιγότερο. Αν όχι, παρουσιάζονται ως μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.

Οι εμπορικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους και αποτιμώνται μεταγενέστερα στο αναπόσβεστο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου..

3.19 Δάνεια

Τα δάνεια καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους, μειωμένα με τα τυχόν άμεσα έξοδα για την πραγματοποίηση της συναλλαγής. Μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Τυχόν διαφορά μεταξύ του εισπραχθέντος ποσού (καθαρό από σχετικά έξοδα) και της αξίας εξόφλησης αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά την διάρκεια του δανεισμού βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Έξοδα δανείων που καταβάλλονται κατά την υπογραφή των νέων πιστώσεων αναγνωρίζονται ως έξοδα του δανείου εφόσον γίνει ανάληψη μέρους ή και του συνόλου της νέας πιστωτικής γραμμής. Σε αυτή την περίπτωση καταχωρούνται ως μελλοντικά έξοδα δανείων μέχρι να γίνει η ανάληψη. Εφόσον δεν χρησιμοποιηθούν τα νέα δάνεια, μερικώς ή ολικώς, τότε αυτά τα έξοδα περιλαμβάνονται στα προπληρωθέντα έξοδα και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της σχετικής πιστωτικής γραμμής.

Τα δάνεια ταξινομούνται ως βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις εκτός εάν ο Όμιλος έχει το ανεπιφύλακτο δικαίωμα να αναβάλλει την εξόφληση της υποχρέωσης για τουλάχιστον 12 μήνες από την ημερομηνία του ισολογισμού.

3.20 Τρέχουσα και αναβαλλόμενη φορολογία

Ο φόρος εισοδήματος της χρήσης αποτελείται από την τρέχουσα και την αναβαλλόμενη φορολογία. Ο φόρος αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων εκτός και αν σχετίζεται με ποσά που έχουν αναγνωριστεί στα λοιπά συνολικά έσοδα ή απευθείας στα ίδια κεφάλαια. Σε αυτήν την περίπτωση ο φόρος αναγνωρίζεται επίσης στα λοιπά συνολικά έσοδα ή στα ίδια κεφάλαια αντίστοιχα.

Ο τρέχων φόρος υπολογίζεται βάσει των φορολογικών ισολογισμών κάθε μιας εκ των εταιρειών που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, σύμφωνα με τους φορολογικούς νόμους που ισχύουν στην Ελλάδα. Η δαπάνη για τρέχοντα φόρο εισοδήματος περιλαμβάνει τον φόρο εισοδήματος που προκύπτει βάσει των κερδών της κάθε εταιρείας όπως αναμορφώνονται στις φορολογικές τους δηλώσεις και προβλέψεις για πρόσθετους φόρους και προσαυξήσεις για ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις, και υπολογίζεται σύμφωνα με τις θεσμοθετημένους ή ουσιαστικά θεσμοθετημένους φορολογικούς συντελεστές.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με την μέθοδο της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και των

υποχρεώσεων που εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δεν λογίζεται εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου ενεργητικού ή παθητικού σε συναλλαγή, εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία όταν έγινε δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος ή ζημία. Ο αναβαλλόμενος φόρος προσδιορίζεται με τους φορολογικούς συντελεστές και νόμους που ισχύουν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού και αναμένεται να είναι σε ισχύ όταν οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις θα πραγματοποιηθούν ή οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις θα τακτοποιηθούν.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται στο βαθμό για τον οποίο ενδέχεται να υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για την χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται μόνο εάν επιτρέπεται νομικά ο συμψηφισμός φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων και εφόσον οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις προκύπτουν από την ίδια φορολογούσα αρχή επί της οντότητας που φορολογείται ή και επί διαφορετικών οντοτήτων και υπάρχει η πρόθεση η τακτοποίηση να γίνει με συμψηφισμό..

3.21 Παροχές στο προσωπικό

(α) Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία

Οι παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία περιλαμβάνουν τόσο προγράμματα καθορισμένων εισφορών όσο και προγράμματα καθορισμένων παροχών. Το πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών είναι ένα συνταξιοδοτικό πρόγραμμα σύμφωνα με το οποίο ο Όμιλος καταβάλλει σταθερές εισφορές σε μία ξεχωριστή οντότητα. Ο Όμιλος δεν έχει καμία νομική ή άλλη τεκμαιρόμενη υποχρέωση να πληρώσει επιπλέον συνεισφορές εάν το ταμείο δεν κατέχει επαρκή περιουσιακά στοιχεία για να πληρώσει σε όλους τους υπαλλήλους τα ωφελήματα που αναλογούν στην τρέχουσα και τις προηγούμενες περιόδους.

Το δεδουλευμένο κόστος των προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών καταχωρείται ως έξοδο στην περίοδο που αφορά.

Συνήθως τα προγράμματα καθορισμένων παροχών καθορίζουν το ποσό της σύνταξης που ένας εργαζόμενος θα λάβει, συνήθως σε συνάρτηση με έναν ή περισσότερους παράγοντες όπως η ηλικία, τα χρόνια προϋπηρεσίας και η αποζημίωση.

Η υποχρέωση που καταχωρείται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών είναι η παρούσα αξία της δέσμευσης για την καθορισμένη παροχή κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Η δέσμευση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με την χρήση της μεθόδου της προβλεπόμενης πιστωτικής μονάδος (projected unit credit method). Για την προεξόφληση χρησιμοποιείται το επιτόκιο των μακροπρόθεσμων ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου. Λόγω των τρεχουσών οικονομικών συγκυριών χρησιμοποιήθηκε η καμπύλη των ομολόγων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας αντί των ελληνικών κυβερνητικών ομολόγων.

Τα αναλογιστικά κέρδη και οι ζημίες που προκύπτουν από εμπειρικές αναπροσαρμογές και μεταβολές στις αναλογιστικές παραδοχές αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα κατά τη περίοδο την οποία προκύπτουν.

Το κόστος προϋπηρεσίας καταχωρείται άμεσα στα αποτελέσματα.

(β) Παροχές τερματισμού της απασχόλησης

Οι παροχές τερματισμού της απασχόλησης πληρώνονται όταν οι εργαζόμενοι αποχωρούν πριν την ημερομηνία συνταξιοδότησεως. Ο Όμιλος καταχωρεί αυτές τις παροχές όταν δεσμεύεται, είτε όταν τερματίζει την απασχόληση υπαρχόντων εργαζομένων σύμφωνα με ένα λεπτομερές πρόγραμμα για το οποίο δεν υπάρχει πιθανότητα απόσυρσης, είτε όταν προσφέρει αυτές τις παροχές ως κίνητρο για εθελουσία αποχώρηση. Παροχές τερματισμού της απασχόλησης που οφείλονται 12 μήνες μετά την ημερομηνία του ισολογισμού προεξοφλούνται.

Στην περίπτωση τερματισμού απασχόλησης που υπάρχει αδυναμία προσδιορισμού των εργαζομένων που θα κάνουν χρήση αυτών των παροχών, δεν γίνεται λογιστικοποίηση αλλά γνωστοποίηση αυτών ως ενδεχόμενη υποχρέωση.

3.22 Επιχορηγήσεις

Οι κρατικές επιχορηγήσεις αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους όταν αναμένεται με βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και ο Όμιλος θα συμμορφωθεί με όλους τους προβλεπόμενους όρους.

Κρατικές επιχορηγήσεις που αφορούν έξοδα, αναβάλλονται και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα έτσι ώστε να αντιστοιχίζονται με τα έξοδα που προορίζονται να αποζημιώσουν.

Οι κρατικές επιχορηγήσεις που σχετίζονται με την αγορά ενσώματων παγίων, περιλαμβάνονται στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις και μεταφέρονται ως έσοδα στην κατάσταση συνολικών εσόδων με την σταθερή μέθοδο κατά την αναμενόμενη ωφέλιμη ζωή των σχετικών περιουσιακών στοιχείων.

3.23 Προβλέψεις

Οι προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος έχει μια παρούσα δέσμευση (νομική ή τεκμαιρόμενη) ως αποτέλεσμα προγενέστερων γεγονότων και είναι πιθανό ότι μια εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη θα απαιτηθεί για το διακανονισμό της, εφόσον είναι δυνατή η αξιόπιστη εκτίμηση του ποσού της δέσμευσης.

Οι προβλέψεις αναγνωρίζονται σε προεξοφλημένη βάση, όταν είναι σημαντική η επίδραση της διαχρονικής αξίας του χρήματος, με τη χρήση ενός προ φόρου επιτοκίου που αντανάκλα τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για τη διαχρονική αξία του χρήματος και του σχετικού κινδύνου της υποχρέωσης. Όταν γίνεται προεξόφληση των προβλέψεων η αύξηση της πρόβλεψης που οφείλεται στην πάροδο του χρόνου αναγνωρίζεται ως χρηματοοικονομικό έξοδο. Οι προβλέψεις επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων και εάν δεν είναι πλέον πιθανόν ότι θα υπάρξει εκροή πόρων για το διακανονισμό της δέσμευσης αντιστρέφονται στην κατάσταση συνολικών εσόδων.

Όταν ο Όμιλος αναμένει την είσπραξη μιας αποζημίωσης για το διακανονισμό της πρόβλεψης, για παράδειγμα στα πλαίσια ενός ασφαλιστηρίου συμβολαίου, η αποζημίωση αναγνωρίζεται σαν ξεχωριστό περιουσιακό στοιχείο μόνο όταν είναι σχεδόν βέβαιη.

3.24 Αναγνώριση εσόδων

Σύμφωνα με το ΔΧΠΑ 15, καθιερώνεται ένα μοντέλο πέντε βημάτων για τον προσδιορισμό των εσόδων από συμβόλαια με πελάτες:

1. Προσδιορισμός της (των) σύμβασης (συμβάσεων) με τον πελάτη.
2. Προσδιορισμός των υποχρεώσεων εκτέλεσης.
3. Προσδιορισμός της τιμής συναλλαγής
4. Επιμερισμός της τιμής συναλλαγής στις υποχρεώσεις εκτέλεσης της σύμβασης.
5. Αναγνώριση εσόδου όταν (ή καθώς) η εταιρεία ικανοποιεί τις υποχρεώσεις εκτέλεσης.

Η αναγνώριση των εσόδων γίνεται στο ποσό κατά το οποίο ο Όμιλος προσδοκά να έχει ως αντάλλαγμα για τη μεταβίβαση των αγαθών ή των υπηρεσιών σε έναν αντισυμβαλλόμενο. Κατά την ανάθεση μιας σύμβασης καθορίζεται και η λογιστική παρακολούθηση των επιπρόσθετων εξόδων καθώς και των άμεσων εξόδων που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της σύμβασης αυτής.

Ως έσοδο ορίζεται το ποσό το οποίο ο Όμιλος αναμένει να δικαιούται ως αντάλλαγμα για τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που μεταβίβασε σε έναν πελάτη. Εάν το υποσχόμενο αντάλλαγμα σε μια σύμβαση περιλαμβάνει μεταβλητό ποσό, η οικονομική οντότητα εκτιμά το ποσό του ανταλλάγματος που θα δικαιούται έναντι της μεταβίβασης των υποσχόμενων

αγαθών ή υπηρεσιών στον πελάτη. Το ποσό ανταλλάγματος μπορεί να μεταβάλλεται λόγω εκπτώσεων, επιδοτήσεων τιμής, επιστροφών χρημάτων, πιστώσεων, μειώσεων τιμής, κινήτρων, πρόσθετων παροχών απόδοσης, κυρώσεων ή άλλων παρόμοιων στοιχείων. Το υποσχόμενο ανταλλάγμα μπορεί επίσης να μεταβάλλεται, εάν το δικαίωμα μιας οικονομικής οντότητας επί του ανταλλάγματος εξαρτάται από την επέλευση ή μη επέλευση μελλοντικού γεγονότος. Για παράδειγμα, ένα ποσό ανταλλάγματος θα είναι μεταβλητό, εάν το προϊόν έχει πωληθεί με δικαίωμα επιστροφής ή εάν έχει δοθεί υπόσχεση σταθερού ποσού ως πρόσθετη παροχή απόδοσης για την επίτευξη συγκεκριμένου ορόσημου.

Η μεταβλητότητα που σχετίζεται με το ανάλλαγμα που υπόσχεται ένας πελάτης δύναται να αναφέρεται ρητά στη σύμβαση. Ο Όμιλος εκτιμά το ποσό του μεταβλητού ανταλλάγματος χρησιμοποιώντας μία από τις ακόλουθες μεθόδους, αναλόγως ποια μέθοδος θεωρεί ότι προβλέπει καλύτερα το ποσό του ανταλλάγματος που θα δικαιούται:

α) **Εκτιμώμενη αξία** —η εκτιμώμενη αξία ισούται με το άθροισμα των σταθμισμένων βάσει πιθανοτήτων ποσών σε ένα εύρος πιθανών ποσών ανταλλάγματος. Η εκτιμώμενη αξία αποτελεί κατάλληλη εκτίμηση του ποσού μεταβλητού ανταλλάγματος, εάν η οικονομική οντότητα έχει μεγάλο αριθμό συμβάσεων με παρεμφερή χαρακτηριστικά.

β) **Το πιθανότερο ποσό** —το πιθανότερο ποσό είναι το μοναδικό πιθανότερο ποσό σε ένα εύρος πιθανών ποσών ανταλλάγματος (ήτοι, η μοναδική πιθανότερη έκβαση της σύμβασης). Το πιθανότερο ποσό αποτελεί κατάλληλη εκτίμηση του ποσού μεταβλητού ανταλλάγματος, εάν η σύμβαση έχει μόνο δύο πιθανές εκβάσεις (για παράδειγμα, η οικονομική οντότητα εξασφαλίζει πρόσθετη παροχή απόδοσης ή όχι).

Ο Όμιλος αναγνωρίζει έσοδα όταν ικανοποιούν την εκτέλεση της συμβατικής υποχρέωσης, μεταβιβάζοντας τα αγαθά ή τις υπηρεσίες βάσει της υποχρέωσης αυτής. Η απόκτηση του ελέγχου από τον πελάτη γίνεται όταν έχει τη δυνατότητα να κατευθύνει τη χρήση και να αντλεί ουσιαστικά όλα τα οικονομικά οφέλη από αυτό το αγαθό ή την υπηρεσία. Ο έλεγχος μεταβιβάζεται κατά τη διάρκεια μιας περιόδου ή σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Τα έσοδα από την πώληση αγαθών αναγνωρίζονται όταν ο έλεγχος του αγαθού μεταφέρεται στον πελάτη, συνήθως κατά την παράδοσή σε αυτόν, και δεν υπάρχει καμία υποχρέωση που θα μπορούσε να επηρεάσει την αποδοχή του αγαθού από τον πελάτη.

Δεσμεύσεις εκτέλεσης που εκπληρώνονται με την πάροδο του χρόνου

Ο Όμιλος αναγνωρίζει έσοδο για μία δέσμευση εκτέλεσης που εκπληρώνεται με την πάροδο του χρόνου, μόνο εάν μπορεί εύλογα να επιμετρήσει την πρόοδό της ως προς την πλήρη εκπλήρωση της εν λόγω δέσμευσης. Ο Όμιλος δεν είναι σε θέση να επιμετρήσει εύλογα την πρόοδο ως προς την πλήρη εκπλήρωση μίας δέσμευσης εκτέλεσης, όταν δεν διαθέτει τις αξιόπιστες πληροφορίες που απαιτούνται προκειμένου να εφαρμόσει την κατάλληλη μέθοδο επιμέτρησης της προόδου. Σε ορισμένες περιπτώσεις (π.χ. κατά τη διάρκεια των αρχικών σταδίων μίας σύμβασης), η εταιρεία μπορεί να μην είναι σε θέση να επιμετρήσει εύλογα το αποτέλεσμα μίας δέσμευσης εκτέλεσης, ωστόσο αναμένει τουλάχιστον να ανακτήσει τα κόστη που επωμίστηκε για την εκπλήρωσή της.

Στις περιπτώσεις αυτές, ο Όμιλος θα πρέπει να αναγνωρίσει έσοδα μόνο στην έκταση του κόστους που πραγματοποιήθηκε, μέχρι να είναι σε θέση να επιμετρήσει εύλογα το αποτέλεσμα της δέσμευσης εκτέλεσης.

Το συμβατικό περιουσιακό στοιχείο αναγνωρίζεται όταν η εταιρεία έχει ικανοποιήσει τις υποχρεώσεις της προς τον αντισυμβαλλόμενο, πριν αυτός πληρώσει ή πριν καταστεί απαιτητή η πληρωμή, για παράδειγμα όταν τα αγαθά ή οι υπηρεσίες μεταβιβάζονται στον πελάτη πριν από το δικαίωμα της εταιρείας για την έκδοση τιμολογίου.

Η συμβατική υποχρέωση αναγνωρίζεται όταν ο Όμιλος λαμβάνει τίμημα από τον αντισυμβαλλόμενο ως προκαταβολή ή όταν διατηρεί δικαίωμα επί ενός τιμήματος το οποίο είναι αναβάλλετε πριν την εκτέλεση των υποχρεώσεων της σύμβασης και τη μεταφορά των αγαθών ή των υπηρεσιών. Η συμβατική υποχρέωση από αναγνωρίζεται όταν εκτελεστούν οι υποχρεώσεις της σύμβασης και το έσοδο καταγραφεί στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Δεσμεύσεις εκτέλεσης που εκπληρώνονται σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή

Όταν μία δέσμευση εκτέλεσης δεν εκπληρώνεται με την πάροδο του χρόνου (σύμφωνα με τα όσα αναφέρθηκαν

ανωτέρω), τότε ο Όμιλος εκπληρώνει τη δέσμευση εκτέλεσης σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Για τον προσδιορισμό της χρονικής στιγμής κατά την οποία ο πελάτης αποκτά τον έλεγχο ενός υποσχόμενου στοιχείου του ενεργητικού και η οικονομική οντότητα εκπληρώνει μία δέσμευση εκτέλεσης, ο Όμιλος εξετάζει τις απαιτήσεις για την απόκτηση ελέγχου, σύμφωνα με τα όσα αναλυτικά αναφέρονται στις διατάξεις του ΔΠΧΑ 15.

Οι βασικές κατηγορίες εσόδων της Εταιρείας, είναι οι εξής:

Πώληση αγαθών

Τα έσοδα από την πώληση αγαθών, μετά την αφαίρεση των εκπτώσεων τζίρου, κινήτρων πωλήσεων και του αναλογούντος ΦΠΑ, αναγνωρίζονται όταν μεταφέρονται στον αγοραστή οι σημαντικοί κίνδυνοι και τα οφέλη που απορρέουν από την ιδιοκτησία των αγαθών.

Έσοδα από την παροχή υπηρεσιών

Τα έσοδα από την παροχή υπηρεσιών αναγνωρίζονται την λογιστική περίοδο την οποία οι υπηρεσίες παρέχονται και επιμετρώνται σύμφωνα με τη φύση των υπηρεσιών που θα παρασχεθούν. Η απαίτηση από τον πελάτη αναγνωρίζεται όταν υπάρχει ένα άνευ προϋποθέσεων δικαίωμα να λάβει η οικονομική οντότητα το τίμημα για τις εκτελεσμένες υποχρεώσεις της σύμβασης προς τον πελάτη.

Τόκοι

Τα έσοδα τόκων αναγνωρίζονται με βάση την λογιστική αρχή του δεδουλευμένου.

Έσοδα από μερίσματα

Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων όταν το δικαίωμα είσπραξης τους έχει κατοχυρωθεί.

3.25 Μισθώσεις

(α) Όταν εταιρεία του Ομίλου είναι ο μισθωτής

Οι μισθώσεις, στις οποίες ουσιαστικά όλοι οι κίνδυνοι και οι ωφέλειες του μισθωμένου στοιχείου παραμένουν στον εκμισθωτή χαρακτηρίζονται ως λειτουργικές μισθώσεις. Τα ποσά που καταβάλλονται για την εξόφληση των δόσεων των ανωτέρω μισθώσεων (καθαρά από τυχόν επιδοτήσεις που λαμβάνει ο μισθωτής) καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, με σταθερό ρυθμό, καθ' όλη τη διάρκεια της μίσθωσης.

Οι μισθώσεις που αφορούν ενσώματες ακινητοποιήσεις για τις οποίες ο Όμιλος έχει ουσιαστικά όλες τις ωφέλειες και όλους τους κινδύνους των μισθωμένων ενσώματων ακινητοποιήσεων χαρακτηρίζονται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις κεφαλαιοποιούνται κατά την έναρξη της μίσθωσης στη χαμηλότερη αξία που προκύπτει μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου στοιχείου και της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων, καθένα εκ των οποίων προσδιορίζεται από την έναρξη της εκμίσθωσης. Κάθε καταβολή μισθώματος αναλύεται στο τμήμα εκείνο που μειώνει την υποχρέωση και στο τμήμα που αφορά την χρηματοοικονομική δαπάνη, ώστε να επιτυγχάνεται ένα σταθερό επιτόκιο καθ' όλη την διάρκεια της υπολειπόμενης χρηματοδοτικής υποχρέωσης. Οι υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις καταχωρούνται στο παθητικό χωρίς να περιλαμβάνουν χρηματοοικονομικές δαπάνες. Το μέρος της χρηματοοικονομικής δαπάνης που αναφέρεται στο επιτόκιο χρεώνεται στα αποτελέσματα χρήσης καθ' όλη τη διάρκεια εκμίσθωσης, ώστε να επιτυγχάνεται ένα σταθερό περιοδικό ποσοστό επιτοκίου για το υπόλοιπο της υποχρέωσης σε κάθε περίοδο. Οι ενσώματες ακινητοποιήσεις που αποκτήθηκαν με σύναψη χρηματοδοτικών μισθώσεων αποσβένονται σύμφωνα με την μικρότερη περίοδο μεταξύ της ωφέλιμης διάρκειας ζωής των παγίων ή των όρων της εκμίσθωσης.

Οι μισθώσεις ταξινομούνται σε χρηματοδοτικές ή λειτουργικές κατά την ημερομηνία σύναψης της μίσθωσης.

(β) Όταν εταιρεία του Ομίλου είναι ο εκμισθωτής

Μισθώσεις στις οποίες μια εταιρεία του Ομίλου δεν μεταβιβάζει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις ωφέλειες του μισθωμένου στοιχείου, χαρακτηρίζονται ως λειτουργικές μισθώσεις. Τα αρχικά άμεσα κόστη που πραγματοποιούνται κατά τη διαπραγμάτευση μιας λειτουργικής μίσθωσης προστίθενται στη λογιστική αξία του μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου και αναγνωρίζονται κατά τη διάρκεια της μίσθωσης στην ίδια βάση με τα μισθώματα.

Τα ενδεχόμενα μισθώματα αναγνωρίζονται ως έσοδο την περίοδο κατά την οποία αποκτώνται.

3.26 Διανομή μερισμάτων

Η διανομή μερισμάτων στους μετόχους της μητρικής Εταιρείας αναγνωρίζεται ως υποχρέωση όταν η διανομή εγκρίνεται από την Γενική Συνέλευση των μετόχων.

4 Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

4.1 Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Ο Όμιλος εκτίθεται σε διάφορους χρηματοοικονομικούς κινδύνους όπως, ενδεικτικά, κινδύνους αγοράς (μεταβολές στις τιμές εμπορευμάτων, πρώτων υλών, όπως κολοφώνιο, πευκορητίνη και τερεφθαλικό ανυδρίτη, συναλλαγματικό κίνδυνο, κίνδυνο επιτοκίων, κλπ.), πιστωτικό κίνδυνο και κίνδυνο ρευστότητας. Οι χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι σχετίζονται με τα παρακάτω χρηματοοικονομικά μέσα: εμπορικές απαιτήσεις, ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις και δανεισμός. Οι λογιστικές αρχές σχετικά με τα παραπάνω χρηματοοικονομικά μέσα περιγράφονται στη σημείωση 3.

Η διαχείριση κινδύνων παρακολουθείται από την διοίκηση της Εταιρείας και διαμορφώνεται στα πλαίσια, οδηγιών, κατευθύνσεων και κανόνων εγκεκριμένων από το Διοικητικό Συμβούλιο που αφορούν τον κίνδυνο επιτοκίου, τον πιστωτικό κίνδυνο, τη χρήση παραγώγων και μη-παραγώγων χρηματοοικονομικών εργαλείων, καθώς και τη βραχυπρόθεσμη επένδυση των διαθεσίμων.

(α) Κίνδυνος αγοράς

i) Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος του Ομίλου κρίνεται σχετικά περιορισμένος διότι, στις περισσότερες περιπτώσεις, όπου υπάρχουν απαιτήσεις από συμβάσεις σε ξένο νόμισμα, υπάρχουν αντίστοιχες υποχρεώσεις στο ίδιο νόμισμα. Οι συμβάσεις σε ξένο νόμισμα είναι σχεδόν στο σύνολό τους σε Δολάρια ΗΠΑ (USD) και Λίρα Αγγλίας (GBP), όπως και οι αντίστοιχες υποχρεώσεις.

Όσον αφορά την διατήρηση διαθεσίμων σε ξένο νόμισμα, πολιτική του Ομίλου είναι η διατήρηση του ελάχιστου απαραίτητου ποσού για την κάλυψη των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων στο νόμισμα αυτό.

ii) Κίνδυνος τιμών

Ο Όμιλος εκτίθεται σε κίνδυνο από τη μεταβολή στις τιμές των πρώτων υλών και εμπορευμάτων. Οι υπηρεσίες του Ομίλου παρακολουθούν στενά τις τάσεις στις επιμέρους αγορές όπου αναπτύσσεται επιχειρηματική δραστηριότητα και σχεδιάζουν ενέργειες για την άμεση και αποτελεσματική προσαρμογή στα νέα δεδομένα των επιμέρους αγορών. Ο Όμιλος επίσης, περιορίζει την έκθεση του, μη συγκεντρώνοντας μεγάλες ποσότητες αποθεμάτων εφόσον στις περισσότερες περιπτώσεις παράλληλα με τα συμφωνητικά αγοράς προϊόντων έχει κλείσει και συμφωνητικά πώλησης.

Ο Όμιλος εκτίθεται επίσης και σε περιορισμένο κίνδυνο διακύμανσης της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων που μπορεί να επηρεάσουν τις οικονομικές καταστάσεις.

iii) Κίνδυνος ταμειακών ροών και κίνδυνος μεταβολών εύλογης αξίας λόγω μεταβολής των επιτοκίων

Ο Όμιλος έχει στο ενεργητικό του σημαντικά έντοκα στοιχεία που περιλαμβάνουν καταθέσεις όψεως και βραχυπρόθεσμες τραπεζικές καταθέσεις. Η έκθεση του Ομίλου στον κίνδυνο από διακυμάνσεις στα επιτόκια προέρχεται από τραπεζικά δάνεια με κυμαινόμενα επιτόκια. Τραπεζικά δάνεια με σταθερό επιτόκιο εκθέτουν τον Όμιλο σε κίνδυνο μεταβολής της εύλογης αξίας. Ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε διακυμάνσεις των επιτοκίων που επικρατούν στην αγορά και τα οποία επηρεάζουν τη χρηματοοικονομική του θέση καθώς και τις ταμειακές του ροές. Το κόστος δανεισμού δύναται να αυξομειώνεται ως αποτέλεσμα των επιτοκιακών μεταβολών. Διευκρινίζεται ότι τα τελευταία χρόνια η διακύμανση των επιτοκίων οφείλεται κυρίως στην αύξηση του περιθωρίου δανεισμού, λόγω της έλλειψης ρευστότητας στην ελληνική τραπεζική αγορά και του εκτιμώμενου κινδύνου ελληνικών εταιρειών και λιγότερο στην αύξηση των επιτοκίων βάσης (π.χ. Euribor).

Αναφορικά με τις μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις, η Διοίκηση του Ομίλου παρακολουθεί συστηματικά και σε συνεχή βάση τις διακυμάνσεις των επιτοκίων και αξιολογεί την ανάγκη λήψης σχετικών θέσεων για την αντιστάθμιση των κινδύνων, όταν και εφόσον αυτοί κρίνονται σημαντικοί.

Το μεγαλύτερο μέρος των δανείων του Ομίλου είναι σε κυμαινόμενα επιτόκια. Επίσης όλα τα δάνεια του Ομίλου είναι σε Ευρώ. Ως εκ τούτου, ο κίνδυνος επιτοκίου προέρχεται από μεταβολές των επιτοκίων του Ευρώ.

Ο Όμιλος παρακολουθεί διαρκώς τις τάσεις των επιτοκίων καθώς και τη διάρκεια και τη φύση των χρηματοδοτικών αναγκών των θυγατρικών εταιρειών. Οι αποφάσεις για τη διάρκεια των δανείων αλλά και τη σχέση μεταξύ κυμαινόμενου και σταθερού επιτοκίου λαμβάνονται σε μεμονωμένη βάση.

(β) Πιστωτικός κίνδυνος

Ο Όμιλος έχει αναπτύξει πολιτικές, έτσι ώστε να διασφαλίσει ότι οι συναλλαγές πραγματοποιούνται με πελάτες με επαρκή πιστοληπτική ικανότητα. Λόγω των συνθηκών που επικρατούν στην αγορά, η έγκριση των πιστωτικών ορίων είναι αποτέλεσμα μιας πιο αυστηρής διαδικασίας που εμπλέκει όλα τα επίπεδα της ανώτερης διοίκησης. Ο Όμιλος παρακολουθεί επισταμένα τα υπόλοιπα των χρεωστών του και σε απαιτήσεις όπου εντοπίζεται πιστωτικός κίνδυνος, γίνεται αξιολόγηση σύμφωνα με τις καθιερωμένες πολιτικές και διαδικασίες και γίνεται η κατάλληλη πρόβλεψη για απομείωση.

Δυνητικός πιστωτικός κίνδυνος υπάρχει και στα διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα και στις επενδύσεις. Στις περιπτώσεις αυτές, ο κίνδυνος μπορεί να προκύψει από αδυναμία του αντισυμβαλλόμενου να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του προς τον Όμιλο. Για τη διαχείριση αυτού του πιστωτικού κινδύνου, ο Όμιλος, στο πλαίσιο εγκεκριμένων πολιτικών από το Διοικητικό Συμβούλιο, θέτει όρια στο βαθμό έκθεσης σε κάθε μεμονωμένο χρηματοοικονομικό ίδρυμα.

(γ) Κίνδυνος ρευστότητας

Δεδομένης της τρέχουσας κρίσης του Ελληνικού Δημοσίου και του ελληνικού χρηματοπιστωτικού τομέα, ο κίνδυνος ρευστότητας είναι μεγαλύτερος και η διαχείριση των χρηματοροών έχει γίνει πιο επιτακτική. Για τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας, ο Όμιλος προϋπολογίζει και παρακολουθεί τακτικά τις χρηματοροές του και μεριμνά για την ύπαρξη ρευστών διαθεσίμων, συμπεριλαμβανομένων και των δυνατοτήτων για ενδοεταιρικό δανεισμό καθώς και μη χρησιμοποιούμενων τραπεζικών πιστωτικών ορίων για την κάλυψη των αναγκών του (π.χ. ανάγκες σε χρηματοδότηση, εγγυητικές επιστολές κλπ.). Επίσης πρέπει να επισημανθεί ότι παρόλη την τρέχουσα οικονομική κατάσταση στην Ελλάδα, τα πιστωτικά όρια που σχετίζονται με τις τραπεζικές υπεραναλήψεις του Ομίλου έχουν παραμείνει σταθερά από πλευράς τραπεζών.

Η ρευστότητα του Ομίλου παρακολουθείται από τη Διοίκηση σε τακτά χρονικά διαστήματα. Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται η ανάλυση με τις λήξεις των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρείας την 31 Δεκεμβρίου 2018 και 2017 αντίστοιχα:

ΟΜΙΛΟΣ	ΛΗΚΤΟΤΗΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ				
	31/12/2018	Εντός 1 έτους	Μεταξύ 2 και 5 ετών	Άνω των 5 ετών	Σύνολο
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	10.555.774	-	-	-	10.555.774
Δάνεια	11.406.029	8.616.707	-	-	20.022.736

ΟΜΙΛΟΣ	ΛΗΚΤΟΤΗΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ				
	31/12/2017	Εντός 1 έτους	Μεταξύ 2 και 5 ετών	Άνω των 5 ετών	Σύνολο
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	11.247.903	-	-	-	11.247.903
Δάνεια	3.854.571	12.466.998	588.000	-	16.909.569

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΛΗΚΤΟΤΗΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ				
	31/12/2018	Εντός 1 έτους	Μεταξύ 2 και 5 ετών	Άνω των 5 ετών	Σύνολο
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις		1.622	-	-	1.622
Δάνεια		-	-	-	-

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΛΗΚΤΟΤΗΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ				
	31/12/2017	Εντός 1 έτους	Μεταξύ 2 και 5 ετών	Άνω των 5 ετών	Σύνολο
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις		-	-	-	-
Δάνεια		-	-	-	-

Τα παραπάνω ποσά δανείων απεικονίζονται στις συμβατικές, μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές και ως εκ τούτου δεν συμφωνούν με τα αντίστοιχα ποσά που απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις αναφορικά με τα κονδύλια «Δάνεια».

Στην ανάλυση Προμηθευτών και λοιπών υποχρεώσεων δεν συμπεριλαμβάνονται τα ποσά από «Προκαταβολές πελατών» και από «Ασφαλιστικούς οργανισμούς και λοιπούς φόρους / τέλη».

4.2 Διαχείριση Κεφαλαίων

Η διαχείριση των κεφαλαίων στοχεύει στη διασφάλιση της συνεχιζόμενης δραστηριότητας των εταιρειών του Ομίλου και την επίτευξη των αναπτυξιακών του σχεδίων σε συνδυασμό με την πιστοληπτική του ικανότητα.

Τα κεφάλαια του Ομίλου κρίνονται ικανοποιητικά με βάση το συντελεστή μόχλευσης. Ο εν λόγω συντελεστής υπολογίζεται διαιρώντας τον καθαρό δανεισμό με τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια. Ο καθαρός δανεισμός υπολογίζεται ως το «Σύνολο δανεισμού» (συμπεριλαμβανομένου «βραχυπρόθεσμου και μακροπρόθεσμου δανεισμού» όπως εμφανίζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης) μείον «Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα». Τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια υπολογίζονται ως «Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων» όπως εμφανίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης συν τον καθαρό δανεισμό.

Ο καθαρός δανεισμός του Ομίλου και της Εταιρείας στις 31 Δεκεμβρίου 2018 και 2017 παρουσιάζεται αναλυτικά στον ακόλουθο πίνακα:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Βραχυπρόθεσμος τραπεζικός δανεισμός (σημείωση 6.12)	11.406.029	3.854.571	-	-
Μακροπρόθεσμος τραπεζικός δανεισμός (σημείωση 6.12)	8.616.708	13.054.998	-	-
Σύνολο δανείων	20.022.737	16.909.569	-	-
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	(12.620.375)	(9.507.443)	(25.729)	(606)
Καθαρές δανειακές υποχρεώσεις	7.402.362	7.402.126	(25.729)	(606)
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	28.834.017	26.920.574	29.297.555	19.800.405
Συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια	36.236.379	34.322.700	29.271.826	19.799.799
Συντελεστής μόχλευσης	20,43%	21,57%	(0,09%)	0,00%

4.3 Προσδιορισμός των εύλογων αξιών

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που αποτιμώνται σε εύλογη αξία κατατάσσονται στα παρακάτω επίπεδα, ανάλογα με τον τρόπο προσδιορισμού της εύλογης αξίας τους:

- **Επίπεδο 1:** για στοιχεία που είναι διαπραγματεύσιμα σε ενεργό αγορά και των οποίων η εύλογη αξία προσδιορίζεται από τις τιμές αγοράς (μη προσαρμοσμένες) ομοίων στοιχείων.
- **Επίπεδο 2:** για στοιχεία των οποίων η εύλογη αξία προσδιορίζεται από παράγοντες που σχετίζονται με δεδομένα της αγοράς, είτε άμεσα (τιμές) είτε έμμεσα (παράγωγα τιμών).
- **Επίπεδο 3:** για στοιχεία των οποίων η εύλογη αξία δεν προσδιορίζεται με παρατηρήσεις από την αγορά, παρά βασίζεται κυρίως σε εσωτερικές εκτιμήσεις.

Στους ακόλουθους πίνακες παρουσιάζονται τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού του Ομίλου και της Εταιρείας που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων την 31 Δεκεμβρίου 2018 και 31 Δεκεμβρίου 2017 αντίστοιχα.

31/12/2018	Κατηγοριοποίηση	
	Επίπεδο 1 ΟΜΙΛΟΣ	Επίπεδο 1 ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού		
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	25.200	-

31/12/2017	Κατηγοριοποίηση	
	Επίπεδο 1 ΟΜΙΛΟΣ	Επίπεδο 1 ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού		
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	-

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές (π.χ. παράγωγα, μετοχές, ομόλογα, αμοιβαία κεφάλαια), προσδιορίζεται με βάση τις δημοσιευόμενες τιμές που ισχύουν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. «Ενεργός» χρηματαγορά υπάρχει όταν υπάρχουν άμεσα διαθέσιμες και αναθεωρούμενες σε τακτά διαστήματα τιμές, που δημοσιεύονται από χρηματιστήριο, χρηματιστή, κλάδο, οργανισμό αξιολόγησης ή οργανισμό εποπτείας. Αυτά τα χρηματοοικονομικά εργαλεία περιλαμβάνονται στο επίπεδο 1.

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 αυτό το επίπεδο περιλαμβάνει την επένδυση του Ομίλου στην «ΚΕΚΡΟΨ Α.Ε.». Οι μετοχές αυτές διαπραγματεύονται σε ενεργή αγορά και έχουν ταξινομηθεί ως χρηματοοικονομικό στοιχείο σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017, ο Όμιλος δεν κατείχε χρηματοοικονομικά στοιχεία.

5 Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις

Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις της διοίκησης επανεξετάζονται διαρκώς και βασίζονται σε ιστορικά δεδομένα και προσδοκίες για μελλοντικά γεγονότα, που κρίνονται εύλογες σύμφωνα με τα ισχύοντα.

Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις καθώς και οι σημειώσεις και αναφορές που τις συνοδεύουν ενδέχεται να εμπεριέχουν ορισμένες υποθέσεις και υπολογισμούς που αναφέρονται σε μελλοντικά γεγονότα σε σχέση με τις εργασίες, την ανάπτυξη και τις οικονομικές επιδόσεις της Εταιρείας και του Ομίλου. Παρά το γεγονός ότι αυτές οι υποθέσεις και υπολογισμοί βασίζονται στην καλύτερη δυνατή γνώση της Διοίκησης της Εταιρείας και του Ομίλου σε σχέση με τις τρέχουσες συνθήκες και ενέργειες, τα πραγματικά αποτελέσματα μπορεί τελικά να διαφέρουν από αυτούς τους υπολογισμούς και τις υποθέσεις που έχουν ληφθεί υπόψη κατά τη σύνταξη των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας και του Ομίλου.

Οι βασικές εκτιμήσεις και αξιολογικές κρίσεις οι οποίες αναφέρονται σε δεδομένα η εξέλιξη των οποίων θα μπορούσε να επηρεάσει τα κονδύλια των οικονομικών καταστάσεων κατά τους επόμενους δώδεκα μήνες έχουν ως ακολούθως:

5.1 Φόρος εισοδήματος

Απαιτείται κρίση για τον προσδιορισμό της πρόβλεψης για φόρο εισοδήματος. Υπάρχουν πολλές συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους ο τελικός προσδιορισμός του φόρου είναι αβέβαιος. Εάν το τελικό αποτέλεσμα του φορολογικού ελέγχου είναι διαφορετικό από το αρχικώς αναγνωρισθέν, η διαφορά θα επηρεάσει τον φόρο εισοδήματος και την πρόβλεψη για αναβαλλόμενη φορολογία της περιόδου. Η αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων εξαρτάται από την εκτίμηση επαρκών μελλοντικών φορολογικών κερδών. Η εκτίμηση των αναμενόμενων μελλοντικών φορολογητέων κερδών απαιτεί την άσκηση κρίσης και την υιοθέτηση παραδοχών σχετικών με τις τάσεις και τους βασικούς παράγοντες δημιουργίας κερδοφορίας.

Η Εταιρεία και ο Όμιλος θεωρούν ότι αυτή είναι μια σημαντική λογιστική εκτίμηση λόγω των τρεχουσών συνθηκών της Ελληνικής οικονομίας και αγοράς.

5.2 Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις επί φορολογικών ζημιών

Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αναγνωρίζεται για όλες τις αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημίες στον βαθμό που είναι πιθανό ότι θα υπάρξουν επαρκή φορολογικά κέρδη που θα συμψηφιστούν με αυτές τις φορολογικές ζημίες. Για τον καθορισμό του ύψους της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που μπορεί να αναγνωριστεί απαιτούνται σημαντικές κρίσεις και εκτιμήσεις από την Διοίκηση του Ομίλου, οι οποίες βασίζονται στα μελλοντικά φορολογικά κέρδη σε συνδυασμό με τις μελλοντικές φορολογικές στρατηγικές που θα ακολουθηθούν.

5.3 Εκτίμηση της ωφέλιμης ζωής και υπολειμματικής αξίας περιουσιακών στοιχείων

Η Διοίκηση του Ομίλου επανεξετάζει τις ωφέλιμες ζωές των ενσώματων και ασώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων τα οποία αναγνωρίζονται μέσω απόκτησης. Οι εκτιμήσεις αυτών επανεξετάζονται τουλάχιστον σε ετήσια βάση λαμβάνοντας υπόψη τα δεδομένα και τις εκάστοτε συνθήκες αγοράς. Σε περίπτωση αναθεώρησης της ωφέλιμης ζωής, αναπροσαρμόζονται οι δαπάνες απόσβεσης τόσο για την τρέχουσα όσο και για τις μελλοντικές περιόδους.

5.4 Απομείωση ενσώματων παγίων και επενδυτικών ακινήτων

Τα ενσώματα πάγια και οι επενδύσεις σε ακίνητα καταχωρούνται αρχικά στο κόστος και εν συνεχεία αποσβένονται σύμφωνα με την ωφέλιμη ζωή τους. Ο Όμιλος εξετάζει σε κάθε περίοδο αναφοράς αν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης της αξίας των ενσώματων παγίων και των επενδυτικών ακινήτων. Ο έλεγχος απομείωσης πραγματοποιείται βάσει στοιχείων της αγοράς και των εκτιμήσεων της διοίκησης για τις μελλοντικές λειτουργικές και οικονομικές συνθήκες. Κατά τη διαδικασία ελέγχου απομείωσης η Διοίκηση συνεργάζεται με ανεξάρτητους εκτιμητές.

5.5 Διάκριση μεταξύ επενδύσεων σε ακίνητα και ιδιοχρησιμοποιούμενων παγίων

Ο Όμιλος καθορίζει κατά πόσο ένα ακίνητο χαρακτηρίζεται ως επένδυση σε ακίνητα. Για τη διαμόρφωση της σχετικής κρίσης, ο Όμιλος θεωρεί κατά πόσον ένα ακίνητο δημιουργεί ταμειακές ροές, κατά κύριο λόγο ανεξάρτητα από τα υπόλοιπα πάγια που ανήκουν στον Όμιλο. Ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα δημιουργούν ταμειακές ροές που αποδίδονται όχι μόνο στα ακίνητα, αλλά επίσης και σε άλλα στοιχεία του ενεργητικού που χρησιμοποιούνται είτε στην παραγωγική διαδικασία, είτε στην διαδικασία προμηθειών.

5.6 Έλεγχος απομείωσης θυγατρικών και συγγενών

Η μητρική Εταιρεία εξετάζει για απομείωση την αξία των επενδύσεών της σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες, συγκρίνοντας το ανακτήσιμο ποσό της κάθε επένδυσης (την υψηλότερη αξία μεταξύ της αξίας λόγω χρήσης και της εύλογης αξίας μείον τα κόστη της πώλησης) με τη λογιστική της αξία. Η Διοίκηση προβαίνει σε εκτιμήσεις για τον καθορισμό του ανακτήσιμου ποσού ακολουθώντας μεθοδολογία παρόμοια με αυτή που εφαρμόζει κατά τον έλεγχο απομείωσης της υπεραξίας, προκειμένου να προσδιορίσει την παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμιακών ροών της θυγατρικής ή της συγγενούς εταιρείας.

5.7 Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις

Η πρόβλεψη επισφαλών πελατών περιλαμβάνει τη διενέργεια συγκεκριμένης πρόβλεψης για όσους πελάτες έχουν χαρακτηριστεί επισφαλείς ή αναμένεται να καθυστερήσει η εξόφληση των σχετικών απαιτήσεων, αλλά και τη διενέργεια πρόβλεψης με βάση την ενηλικίωση των ανοικτών υπολοίπων πελατών.

5.8 Πρόβλεψη για αποζημίωση του προσωπικού

Οι υποχρεώσεις για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία υπολογίζονται στην προεξοφλημένη παρούσα αξία των μελλοντικών παροχών αποζημιώσεων των υπαλλήλων που θα έχουν καταστεί δεδουλευμένες στο τέλος της χρήσης, με βάση την υπόθεση ότι οι παροχές αυτές καθίστανται δεδουλευμένες από τους υπαλλήλους ισομερώς κατά τη διάρκεια της εργασιακής τους περιόδου. Οι υποχρεώσεις για τις παροχές αυτές υπολογίζονται στη βάση χρηματοοικονομικών και αναλογιστικών υποθέσεων που απαιτούν από τη Διοίκηση να κάνει παραδοχές σχετικά με τα επιτόκια προεξόφλησης, τα ποσοστά αυξήσεων των μισθών, τα ποσοστά θνησιμότητας και ανικανότητας, τις ηλικίες συνταξιοδότησης και λοιπούς παράγοντες. Λόγω του μακροπρόθεσμου χαρακτήρα των εν λόγω προβλέψεων, αυτές οι υποθέσεις υπόκεινται σε σημαντικό βαθμό αβεβαιότητας.

5.9 Ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Η ύπαρξη ενδεχόμενων υποχρεώσεων απαιτεί από τη Διοίκηση τη συνεχή διενέργεια παραδοχών και αξιολογικών κρίσεων αναφορικά με την πιθανότητα μελλοντικά γεγονότα να συμβούν ή να μη συμβούν καθώς και της επίδρασης που τα γεγονότα αυτά μπορεί να έχουν στη δραστηριότητα του Ομίλου.

6 Αναλύσεις κονδυλίων των οικονομικών καταστάσεων

6.1 Ενσώματες ακινητοποιήσεις

Οι μεταβολές στη λογιστική αξία των ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων έχουν ως εξής:

ΟΜΙΛΟΣ	Οικόπεδα & Κτίρια	Μηχανήματα	Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα & Σκεύη	Ακινήτ. υπό εκτέλεση	Σύνολο
Αξία κτήσης την 01/01/2017	14.322.168	9.670.181	439.834	1.552.180	232.527	26.216.890
Προσθήκες	47.137	240.801	190.075	193.270	692.052	1.363.336
Πωλήσεις	(489)	(14.100)	(84.022)	-	-	(98.611)
Ανακατανομές	196.325	68.169	-	1.091	(265.585)	-
Αξία κτήσης την 31/12/2017	14.565.142	9.965.051	545.887	1.746.541	658.995	27.481.615
Προσθήκες	492.852	1.003.619	10.500	208.361	73.915	1.789.247
Πωλήσεις	-	(14.345)	(35.195)	-	-	(49.540)
Ανακατανομές	9.474	318.969	-	5.269	(333.712)	-
Μεταφορές	-	239.801	-	-	(239.801)	-
Λοιπές Κινήσεις'	(14.297)	(302.086)	-	(30.922)	-	(347.305)
Αξία κτήσης την 31/12/2018	15.053.171	11.211.009	521.192	1.929.248	159.397	28.874.017
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 01/01/2017	(1.769.298)	(1.723.087)	(205.904)	(1.140.024)	-	(4.838.313)
Αποσβέσεις Χρήσης	(377.930)	(380.485)	(76.868)	(121.174)	-	(956.457)
Αποσβέσεις Πωληθέντων	489	4.285	57.775	-	-	62.550
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 31/12/2017	(2.146.739)	(2.099.287)	(224.997)	(1.261.198)	-	(5.732.220)
Αποσβέσεις Χρήσης	(383.665)	(440.137)	(68.071)	(197.012)	-	(1.088.885)
Αποσβέσεις Πωληθέντων	-	5.112	17.389	-	-	22.501
Λοιπές Κινήσεις	14.297	301.339	-	28.627	-	344.263
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 31/12/2018	(2.516.107)	(2.232.972)	(275.679)	(1.429.583)	-	(6.454.341)
Λογιστική αξία την 31/12/2017	12.418.403	7.865.764	320.890	485.343	658.995	21.749.394
Λογιστική αξία την 31/12/2018	12.537.064	8.978.036	245.514	499.665	159.397	22.419.676

Η μητρική Εταιρεία δεν κατέχει ενσώματες ακινητοποιήσεις κατά τις χρήσεις που έληξαν 31 Δεκεμβρίου 2018 και 31 Δεκεμβρίου 2017.

Οι αποσβέσεις των ενσώματων παγίων αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα της χρήσης (σημείωση 6.18).

Επί των ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας υπάρχουν βάρη προς εξασφάλιση δανεισμού ή άλλων υποχρεώσεων (σημείωση 7.3) ύψους ευρώ 4.200.000.

Τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα του Ομίλου αποτιμήθηκαν σε εύλογη αξία κατά την ημερομηνία μετάβασης στα ΔΠΧΑ με βάση μελέτη αναγνωρισμένου ανεξάρτητου εκτιμητή ακινήτων. Η εύλογη αξία που προέκυψε από την αποτίμηση, θεωρήθηκε ως κόστος κτήσης.

6.2 Ασώματες ακινητοποιήσεις

Τα άυλα περιουσιακά του Ομίλου αφορούν κυρίως σε άδειες χρήσης λογισμικού και λογισμικά προγράμματα. Οι μεταβολές στη λογιστική αξία των άυλων περιουσιακών στοιχείων για τις παρουσιαζόμενες χρήσεις έχει ως εξής:

ΟΜΙΛΟΣ	Λογισμικό
Αξία κτήσης την 01/01/2017	77.608
Προσθήκες	30.335
Αξία κτήσης την 31/12/2017	107.943
Προσθήκες	3.820
Διαγραφές	(4.250)
Αξία κτήσης την 31/12/2018	107.513
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 01/01/2017	(76.175)
Αποσβέσεις Χρήσης	(5.915)
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 31/12/2017	(82.089)
Αποσβέσεις Χρήσης	(6.247)
Αποσβέσεις Διαγραφέντων	4.200
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 31/12/2018	(84.136)
Λογιστική αξία την 31/12/2017	25.854
Λογιστική αξία την 31/12/2018	23.377

Η μητρική Εταιρεία δεν κατέχει ασώματες ακινητοποιήσεις κατά τις χρήσεις που έληξαν 31 Δεκεμβρίου 2018 και 31 Δεκεμβρίου 2017.

Οι αποσβέσεις των άυλων παγίων αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα της χρήσης (σημείωση 6.18).

Δεν υπάρχουν:

(α) οποιοδήποτε είδους δεσμεύεις, επί των άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων της Εταιρείας και του Ομίλου,

(β) άυλα περιουσιακά στοιχεία των οποίων ο τίτλος κυριότητας να τελεί υπό όρους, και

(γ) δεσμεύσεις, οι οποίες να έχουν αναληφθεί από τις εταιρείες του Ομίλου, για την απόκτηση άυλων περιουσιακών στοιχείων.

6.3 Επενδύσεις σε ακίνητα

Οι μεταβολές στη λογιστική αξία των επενδύσεων σε ακίνητα έχουν ως εξής:

ΟΜΙΛΟΣ	Οικόπεδα	Κτίρια	Σύνολο
Αξία κτήσης την 1/1/2017	548.628	147.927	696.555
Προσθήκες	713.565	294.254	1.007.819
Πωλήσεις	(128.000)	-	(128.000)
Αξία κτήσης την 31/12/2017	1.134.192	442.182	1.576.374
Αξία κτήσης την 31/12/2018	1.134.192	442.182	1.576.374
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 01/01/2017	-	(2.041)	(2.041)
Αποσβέσεις Χρήσης	-	(5.604)	(5.604)
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 31/12/2017	-	(7.645)	(7.645)
Αποσβέσεις Χρήσης	-	(5.923)	(5.923)
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 31/12/2018	-	(13.569)	(13.569)
Λογιστική αξία την 31/12/2017	1.134.192	434.536	1.568.728
Λογιστική αξία την 31/12/2018	1.134.192	428.613	1.562.805

Η μητρική Εταιρεία δεν κατέχει επενδυτικά ακίνητα κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018.

Τα επενδυτικά οικόπεδα δεν αποσβένονται.

Εκτιμήσεις της εύλογης αξίας των επενδυτικών ακινήτων πραγματοποιούνται σε περιοδική βάση από ανεξάρτητους εκτιμητές.

Η ανακτήσιμη αξία των οικοπέδων και κτιρίων, η οποία εκτιμάται ότι προσεγγίζει την αξία χρήσης, προσδιορίστηκε με βάση την εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης. Για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας χρησιμοποιήθηκε η συγκριτική μέθοδος, χρησιμοποιώντας αξιόπιστα στοιχεία της αγοράς, τα οποία προσαρμόστηκαν στις συνθήκες των εν λόγω οικοπέδων. Η εύλογη αξία των οικοπέδων έχει βασιστεί σε στοιχεία του επιπέδου 2 της ιεραρχίας εύλογης αξίας. Ο υπολογισμός της εύλογης αξίας των οικοπέδων βασίστηκε στις τιμές πώλησης συγκρίσιμων οικοπέδων.

6.4 Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις

Οι εταιρείες του Ομίλου που ενοποιούνται με τη μέθοδο της Πλήρους Ενοποίησης είναι οι εξής:

A/A	Εταιρεία	Έδρα	%2018	%2017	Ανέλεγκτες Φορολογικά Χρήσεις
1	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΡΗΤΙΝΩΝ ΜΕΓΑΡΩΝ – ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΦΑΝΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΕΛΛΑΔΑ	98%	90%	-
2	TCK ABEE ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	ΕΛΛΑΔΑ	59%	54%	-
3	ΑΦΟΙ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΙ ΑΒΕ	ΕΛΛΑΔΑ	98%	90%	-
4	MEGARA INVESTMENTS AE	ΕΛΛΑΔΑ	98%	90%	-
5	AKFA ABEE	ΕΛΛΑΔΑ	49%	45%	-

Στις 08/01/2018 μεταβλήθηκε η μετοχική σύνθεση της εταιρείας ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΡΗΤΙΝΩΝ ΜΕΓΑΡΩΝ – ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΦΑΝΗΣ ΑΕ ως εξής :

Από 90% που είχε η εταιρεία «ΦΑΝΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ» και 10% οι μη ελέγχουσες συμμετοχές μεταβλήθηκε σε 97,69% και 2,31% αντίστοιχα.

Θυγατρικές εταιρείες με σημαντικό ποσοστό μη ελεγχουσών συμμετοχών

Οι παρακάτω πίνακες συνοψίζουν τις οικονομικές πληροφορίες των θυγατρικών, στις οποίες οι μη ελέγχουσες συμμετοχές κατέχουν σημαντικό ποσοστό.

Συνοπτικά στοιχεία Κατάστασης Οικονομικής Θέσης

	ΤΚΚ ΑΒΕΕ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ		ΑΚΦΑ ΑΒΕΕ	
	41% 31/12/2018	54% 31/12/2017	45% 31/12/2018	45% 31/12/2017
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό	991.753	1.016.188	6.602.744	6.760.951
Κυκλοφορούν ενεργητικό	2.956.974	2.572.146	7.970.175	8.198.148
Σύνολο ενεργητικού	3.948.727	3.588.334	14.572.919	14.959.099
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	193.271	185.534	16.385	3.214
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	1.535.153	1.230.852	7.321.527	7.680.682
Σύνολο υποχρεώσεων	1.728.424	1.416.386	7.337.912	7.683.896
Ίδια κεφάλαια	2.220.303	2.171.947	7.235.006	7.275.203

Συνοπτικά στοιχεία Κατάστασης Συνολικών Εσόδων

	ΤΚΚ ΑΒΕΕ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ		ΑΚΦΑ ΑΒΕΕ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Πωλήσεις	10.305.015	9.627.935	17.105.801	16.051.949
Καθαρά κέρδη / (ζημιές) χρήσης	778.482	863.761	(38.760)	(8.001)
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) χρήσης (καθαρά, μετά από φόρους)	1.263	-	-	-
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) χρήσης	779.745	863.761	(40.196)	(8.001)
Κέρδη / (ζημιές) χρήσης αποδιδόμενα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	322.183	397.330	(21.318)	(4.400)
Μερίσματα αποδιδόμενα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	301.290	391.002	-	-

Συνοπτικά στοιχεία Κατάστασης Ταμειακών Ροών

	ΤΚΚ ΑΒΕΕ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ		ΑΚΦΑ ΑΒΕΕ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Σύνολο εισροών / (εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες	688.333	1.028.511	384.515	(1.755.220)
Σύνολο εκροών από επενδυτικές δραστηριότητες	(9.101)	(11.040)	(146.505)	(153.598)
Σύνολο εισροών από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	(717.976)	(1.070.005)	(21.936)	-
Καθαρή αύξηση/(μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα χρήσης	(38.744)	(52.534)	216.074	(1.908.818)

6.5 Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις

Τα κονδύλια «Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις» και «Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις» της κατάστασης οικονομικής θέσης για τις παρουσιαζόμενες χρήσεις αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Πελάτες	8.699.465	7.484.242	-	-
Πελάτες - Συνδεδεμένα μέρη	69.591	112.653	-	-
Απαιτήσεις από εταιρείες Factoring	2.669.709	2.316.423	-	-
Λοιπές Απαιτήσεις	1.786	-	1.082	-
Προκαταβολές	84.872	505.807	-	-
Απαιτήσεις από Ελληνικό Δημόσιο	1.981	2.322	-	-
Προπληρωμές εξόδων	87.730	460.797	-	-
Προκαταβολές Προμηθευτών	92.388	-	-	-
Ελληνικό Δημόσιο: Χρεωστικό ΦΠΑ & λοιπά	1.012.741	543.763	-	-
Έξοδα επόμενης χρήσης	21.548	-	-	-
Εσοδα χρήσεως Δεδουλευμένα	6.753	2.850	-	-
Δεδουλευμένα έσοδα από τόκους	-	1.400	-	-
Δάνεια προσωπικού	13.848	7.045	-	-
Λοιπές προκαταβολές	8.211	45.416	-	-
Εγγυήσεις	78.679	108.557	-	356
Χρεώστες διάφοροι	96.521	81.912	-	-
Λοιπές απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη (σημείωση 7.6)	-	10.427	-	-
Λοιπές απαιτήσεις	473	1.704	-	-
Επιταγές εισπρακτέες	3.472.768	4.169.828	-	-
Γραμμάτια Εισπρακτέα στο χαρτοφυλάκιο	84.599	68.015	-	-
Απομείωση λοιπών απαιτήσεων	(340.729)	(373.606)	-	-
Απομείωση πελατών	(171.730)	(171.932)	-	-
Σύνολο απαιτήσεων	15.991.203	15.377.622	1.082	356
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό	78.679	108.557	-	356
Κυκλοφορούν ενεργητικό	15.912.525	15.269.065	1.082	-

Για τις χρήσεις που έληξαν την 31^η Δεκεμβρίου 2018 και 31^η Δεκεμβρίου 2017, τόσο ο Όμιλος όσο και η Εταιρεία, δεν είχαν εκχωρημένες απαιτήσεις με αναγωγή σε εταιρείες πρακτόρευσης.

Ποσό ύψους ευρώ 2.669.709 για τον Όμιλο (2017: ευρώ 2.316.423 αντίστοιχα) αφορούν εκχωρημένες απαιτήσεις χωρίς αναγωγή σε εταιρείες πρακτόρευσης μειωμένες με τα αντίστοιχα ποσά χρηματοδότησης τους.

Οι απαιτήσεις από πελάτες δεν συνιστούν τοκοφόρους λογαριασμούς.

Το σύνολο των ανωτέρω απαιτήσεων θεωρείται πως είναι βραχυπρόθεσμης λήξης. Η εύλογη αξία αυτών των βραχυπρόθεσμων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων δεν καθορίζεται ανεξάρτητα καθώς η λογιστική αξία θεωρείται πως προσεγγίζει την εύλογη αξία τους.

Οι απομειώσεις για επισφαλείς απαιτήσεις αναγνωρίζονται στην βάση της υπάρξεως αντικειμενικής ένδειξης ότι ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν θα εισπράξουν όλα τα ποσά που προβλέπονται. Ενδείξεις μη εισπραξιμότητας συνιστούν οι σημαντικές χρηματοοικονομικές δυσκολίες των χρεωστών και η καθυστέρηση της είσπραξης των απαιτήσεων, πέραν του ορίου πίστωσης. Το ποσό της πρόβλεψης είναι η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας των απαιτήσεων και των εκτιμώμενων χρηματοροών που θα εισπραχθούν. Η λογιστική αξία των απαιτήσεων μειώνεται μέσω αντίθετου λογαριασμού, με αναγνώριση της μείωσης στα αποτελέσματα.

Η μεταβολή στην πρόβλεψη απομείωσης των Πελατών παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Υπόλοιπο έναρξης	171.932	160.656	-	-
Πρόβλεψη απομείωσης πελατών	10.409	11.276	-	-
Μη χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις που αναστράφηκαν	(10.609)	-	-	-
Υπόλοιπο λήξης	171.732	171.932	-	-

Για όλες τις εμπορικές απαιτήσεις, έχει πραγματοποιηθεί πιθανή απομείωση με βάση σχετικές ενδείξεις. Ορισμένες απαιτήσεις έχουν υποστεί απομείωση. Οι απομειωμένες απαιτήσεις αφορούν κυρίως χρεώστες που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες και υπάρχει ένδειξη ότι τα οφειλόμενα ποσά δεν θα εξοφληθούν.

Η ανάλυση της ενηλικίωσης των απαιτήσεων καθώς και η ανάλυση της πρόβλεψης για απομείωση με βάση τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές επί των εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων έχει ως εξής:

Κατηγορία Α (Μεγάλες Εταιρείες)			
Πόσα σε Ευρώ	31/12/2017		
Ημέρες		Ποσοστό Απωλειών	Ποσό Απωλειών
0-90	4.913.738	0,00%	-
90-180	563.429	0,10%	(563)
180-360	49.777	0,20%	(100)
360-540	5.058	10,00%	(506)
540-720	21.053	15,00%	(3.158)
>720	1.142	20,00%	(228)
Σύνολο Κατηγορίας Α	5.554.197		(4.555)

Κατηγορία Β (Μικρές Εταιρείες)			
Πόσα σε Ευρώ	31/12/2017		
Ημέρες		Ποσοστό Απωλειών	Ποσό Απωλειών
0-90	189.530	0,00%	-
90-180	36.981	0,10%	(37)
180-360	1.277	0,20%	(3)
360-540	97	10,00%	(10)
540-720	123	15,00%	(18)
>720	584	20,00%	(117)
Σύνολο Κατηγορίας Β	228.593		(184)

Κατηγορία Γ (Συνεταιρισμοί)			
Πόσα σε Ευρώ	31/12/2017		
Ημέρες		Ποσοστό Απωλειών	Ποσό Απωλειών
0-90	-	0,00%	-
90-180	4.783	0,10%	(5)
180-360	30	0,20%	(0)
360-540	-	10,00%	-
540-720	-	15,00%	-
>720	-	20,00%	-
Σύνολο Κατηγορίας Γ	4.813		(5)

Κατηγορία Δ (ΝΠΔΔ)			
Πόσα σε Ευρώ	31/12/2017		
Ημέρες		Ποσοστό Απωλειών	Ποσό Απωλειών
0-90	-	0,00%	-
90-180	-	0,10%	-
180-360	25.790	0,20%	(52)
360-540	-	10,00%	-
540-720	-	15,00%	-
>720	-	20,00%	-
Σύνολο Κατηγορίας Δ	25.790		(52)

Κατηγορία Ε (Φυσικά πρόσωπα)				
Πόσα σε Ευρώ		31/12/2017		
Ημέρες		Ποσοστό Απωλειών	Ποσό Απωλειών	
0-90	72.977	0,00%	-	
90-180	3.694	0,10%	(4)	
180-360	1.297	0,20%	(3)	
360-540	-	10,00%	-	
540-720	657	15,00%	(99)	
>720	1.701	20,00%	(340)	
Σύνολο Κατηγορίας Ε	80.326		(445)	

Γενικό Σύνολο	5.888.905		(5.241)	

Επίδραση στην πρόβλεψη
απωλειών: (5.241)

Αναβαλλόμενη φορολογία
με 25% : 1.310

Επίδραση στο υπόλοιπο
κερδών εις νέο της
1/1/2018 από την αλλαγή
λογιστικής πολιτικής : (3.931)

Κατηγορία Α (Μεγάλες Εταιρείες)				
Πόσα σε Ευρώ		31/12/2018		
Ημέρες		Ποσοστό Απωλειών	Ποσό Απωλειών	
0-90	5.052.373	0,00%	-	
90-180	754.943	0,10%	(755)	
180-360	76.984	0,20%	(154)	
360-540	-	10,00%	-	
540-720	5.060	15,00%	(759)	
>720	14.389	20,00%	(2.878)	
Σύνολο Κατηγορίας Α	5.903.749		(4.546)	

Κατηγορία Β (Μικρές Εταιρείες)				
Πόσα σε Ευρώ		31/12/2018		
Ημέρες		Ποσοστό Απωλειών	Ποσό Απωλειών	
0-90	129.959	0,00%	-	
90-180	61.390	0,10%	(61)	
180-360	54	0,20%	(0)	
360-540	16	10,00%	(2)	
540-720	-	15,00%	-	
>720	249	20,00%	(50)	
Σύνολο Κατηγορίας Β	191.667		(113)	

Κατηγορία Γ (Συνεταιρισμοί)				
Πόσα σε Ευρώ		31/12/2018		
Ημέρες		Ποσοστό Απωλειών	Ποσό Απωλειών	
0-90	-	0,00%	-	
90-180	5.593	0,10%	(6)	
180-360	1.190	0,20%	(2)	
360-540	1.907	10,00%	(191)	
540-720	-	15,00%	-	
>720	-	20,00%	-	
Σύνολο Κατηγορίας Γ	8.690		(199)	

Κατηγορία Δ (ΝΠΔΔ)			
Πόσα σε Ευρώ		31/12/2018	
Ημέρες		Ποσοστό Απωλειών	Ποσό Απωλειών
0-90	-	0,00%	-
90-180	-	0,10%	-
180-360	-	0,20%	-
360-540	-	10,00%	-
540-720	-	15,00%	-
>720	-	20,00%	-
Σύνολο Κατηγορίας Δ	-		-

Κατηγορία Ε (Φυσικά πρόσωπα)			
Πόσα σε Ευρώ		31/12/2018	
Ημέρες		Ποσοστό Απωλειών	Ποσό Απωλειών
0-90	85.235	0,00%	-
90-180	3.912	0,10%	(4)
180-360	372	0,20%	(1)
360-540	1.829	10,00%	(183)
540-720	800	15,00%	(120)
>720	9	20,00%	(2)
Σύνολο Κατηγορίας Ε	92.157		(309)

Γενικό Σύνολο	6.187.573		(5.166)

Επίδραση στην πρόβλεψη απωλειών:	(5.166)
Αναβαλλόμενη φορολογία με 25% :	1.292
Πρόβλεψη απωλειών εις αποτελέσματα περιόδου 01/01-31/12/2018	(3.875)

Η μεταβολή στην πρόβλεψη απομείωσης των Λοιπών απαιτήσεων παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Υπόλοιπο έναρξης	373.606	373.606		
Μη χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις που αναστράφηκαν	(32.879)	-	-	-
Υπόλοιπο λήξης	340.727	373.606	-	-

Η ανάλυση ενηλικίωσης των υπολοίπων Πελατών στις 31 Δεκεμβρίου 2018 και 31 Δεκεμβρίου 2017 έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Δεν είναι σε καθυστέρηση και δεν είναι απομειωμένα	11.003.107	9.515.094	-	-
Είναι σε καθυστέρηση και δεν είναι απομειωμένα:				
Ημέρες				
60-90	48.114	43.024	-	-
90-180	87.700	35.205	-	-
180-365	118.502	47.101	-	-
>365	9.611	100.962	-	-
	263.927	226.291	-	-
Είναι σε καθυστέρηση και είναι απομειωμένα	171.732	171.932	-	-
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(171.732)	(171.932)	-	-
	-	-	-	-
Σύνολο απαιτήσεων	11.267.034	9.741.386	-	-

Δεν υπάρχει συγκέντρωση του πιστωτικού κινδύνου σε σχέση με τις απαιτήσεις από πελάτες, καθώς ο Όμιλος έχει μεγάλο αριθμό πελατών. Ο Όμιλος έχει αναπτύξει πολιτικές, έτσι ώστε να διασφαλίσει ότι οι συμφωνίες πώλησης πραγματοποιούνται σε πελάτες με επαρκή πιστοληπτική ικανότητα. Η πιστωτική πολιτική της Εταιρείας καθορίζεται από τους όρους είσπραξης που αναφέρονται κατά περίπτωση σε κάθε σύμβαση με πελάτη.

Τα ποσά των σχηματισθέντων στη χρήση προβλέψεων για απομείωση των εμπορικών απαιτήσεων αναγνωρίζονται στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος (σημείωση 6.18).

Οι απαιτήσεις αναλύονται στα εξής νομίσματα:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Ευρώ (EUR)	15.133.565	15.002.596	1.082	356
Δολλάριο (USD)	857.638	375.025	-	-
Σύνολο	15.991.204	15.377.622	1.082	356

6.6 Αποθέματα

Το κονδύλι «Αποθέματα» της κατάστασης οικονομικής θέσης για τις παρουσιαζόμενες χρήσεις αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Εμπορεύματα	1.099.252	1.131.524	-	-
Έτοιμα & ημιτελή προϊόντα	2.391.213	1.934.211	-	-
Πρώτες & βοηθητικές ύλες	5.848.718	5.733.640	-	-
Είδη συσκευασίας	1.901	-	-	-
Συνολική ρευστοποιήσιμη αξία	9.341.084	8.799.375	-	-
Μείον: Πρόβλεψη υποτίμησης	-	-	-	-
Συνολική καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία	9.341.084	8.799.375	-	-

Το ποσό των αποθεμάτων που αναγνωρίστηκε ως έξοδο κατά τη διάρκεια της χρήσης και περιλαμβάνεται στο κόστος πωληθέντων της κατάστασης συνολικού εισοδήματος (σημείωση 6.18), ανέρχεται για τον Όμιλο σε ποσό ευρώ 58.098.028 έναντι ποσού ευρώ 53.621.034 κατά την προηγούμενη διαχειριστική χρήση.

Κατά τις παρουσιαζόμενες χρήσεις δεν χρειάστηκε να σχηματιστεί οποιαδήποτε πρόβλεψη υποτίμησης της αξίας των αποθεμάτων. Επιπλέον, δεν υφίστανται αποθέματα τα οποία να έχουν ενεχυριαστεί για την εξασφάλιση απαιτήσεων.

6.7 Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Το κονδύλι «Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων» της κατάστασης οικονομικής θέσης αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Εισηγμένοι τίτλοι				
Μετοχές - Ελλάδα	25.200	-	-	-
Σύνολο	25.200	-	-	-

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 τα χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων περιλάμβαναν επενδύσεις σε μετοχές της εταιρείας «ΚΕΚΡΟΨ Α.Ε». Η συγκεκριμένη εταιρεία είναι εισηγμένη στο χρηματιστήριο αξιών Αθηνών. Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017 η Εταιρεία δεν κατείχε χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.

Οι μεταβολές στην εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων περιλαμβάνονται στην γραμμή «Λοιπά κέρδη / (ζημίες) – καθαρά» στην κατάσταση συνολικών εσόδων (σημείωση 6.20).

6.8 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Το κονδύλι «Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα» της κατάστασης οικονομικής θέσης αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Ταμείο	157.999	157.629	424	218
Καταθέσεις όψεως	12.462.376	9.349.814	25.305	388
Σύνολο	12.620.375	9.507.443	25.729	606

Ο ακόλουθος πίνακας απεικονίζει τα ποσοστά καταθέσεων ανά κλάση πιστοληπτικής αξιολόγησης με βάση το σύστημα αξιολόγησης του χρηματοοικονομικού οίκου Standard & Poor's την 31 Δεκεμβρίου 2018 και 2017:

Rating Χρηματοπιστωτικού Ιδρύματος (Standard & Poor's)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ ΟΨΕΩΣ			
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
B-	100%	-	100%	-
CCC+	-	100%	-	100%
Σύνολο	100%	100%	100%	100%

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αναλύονται στα εξής νομίσματα:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Ευρώ	12.107.563	9.379.222	25.729	606
Δολάριο ΗΠΑ (USD)	484.233	99.408	-	-
Λίρα Αγγλίας (GBP)	28.576	28.811	-	-
Ρούβλα Ρωσίας (RUB)	3	3	-	-
Σύνολο	12.620.375	9.507.443	25.729	606

Τα πιο πάνω αποτελούν τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα για σκοπούς της Κατάστασης Ταμειακών Ροών.

Η μέγιστη έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο ταυτίζεται με τα λογιστικά υπόλοιπα.

6.9 Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας αποτελείται από 860.360 κοινές μετοχές ονομαστικής αξίας € 3 η κάθε μία. Όλες οι εκδοθείσες μετοχές έχουν εξοφληθεί πλήρως, παρέχουν τα ίδια δικαιώματα στην λήψη μερισμάτων και στην αποπληρωμή κεφαλαίου και αντιπροσωπεύουν μία ψήφο στην Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας.

31/12/2018	Αριθμός μετοχών	Ονομαστική αξία
Αριθμός μετοχών που έχουν εγκριθεί		
Κοινές ονομαστικές	863.360	3 €
31/12/2017	Αριθμός μετοχών	Ονομαστική αξία
Αριθμός μετοχών που έχουν εγκριθεί		
Κοινές ονομαστικές	860.360	3 €

6.10 Λοιπά αποθεματικά

Η μεταβολή των λοιπών αποθεματικών παρατίθεται στον πίνακα που ακολουθεί:

ΟΜΙΛΟΣ	Τακτικό αποθεματικό	Αφορολόγητα αποθεματικά ειδικών διατάξεων	Αποθεματικό αφορολόγητων εισόδων	Λοιπά	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2017	1.063.534	179.403	181.568	3.289	1.427.793
Επίδραση από αναδιάρθρωση Ομίλου	(142.532)	-	-	-	(142.531)
31 Δεκεμβρίου 2017	921.002	179.403	181.568	3.289	1.285.262
1 Ιανουαρίου 2018	921.002	179.403	181.568	3.289	1.285.262
Μεταφορά από τα αποτελέσματα	144.581	-	-	-	144.581
31 Δεκεμβρίου 2018	1.065.583	179.403	181.568	3.289	1.429.843

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Διαφορά υπέρ το άρτιο	Σύνολο
7η Ιουνίου 2017	17.242.934	17.242.934
31 Δεκεμβρίου 2017	17.242.934	17.242.934
31 Δεκεμβρίου 2018	17.242.934	17.242.934

(α) Τακτικό αποθεματικό

Από τις διατάξεις των άρθρων 44 και 45 των κωδ. Ν. 2190/1920 ρυθμίζεται ο σχηματισμός και η χρησιμοποίηση του τακτικού αποθεματικού ως εξής: Το 5% τουλάχιστον των πραγματικών (λογιστικών) καθαρών κερδών κάθε χρήσεως κρατείται υποχρεωτικά, για σχηματισμό τακτικού αποθεματικού, μέχρις ότου το συσσωρευμένο ποσό του τακτικού αποθεματικού γίνει τουλάχιστον ίσο με το 1/3 του ονομαστικού μετοχικού κεφαλαίου. Το τακτικό αποθεματικό μπορεί να χρησιμοποιηθεί για κάλυψη ζημιών μετά από απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, και ως εκ τούτου δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για οποιοδήποτε άλλο λόγο.

(β) Αφορολόγητα αποθεματικά

Το μεγαλύτερο μέρος των ανωτέρων αφορολόγητων αποθεματικών αφορά μερίσματα θυγατρικών κι έχει σχηματιστεί σύμφωνα με τις ισχύουσες φορολογικές διατάξεις. Τα ανωτέρω αποθεματικά μπορούν να κεφαλαιοποιηθούν και να διανεμηθούν (αφού ληφθούν υπόψη οι περιορισμοί που μπορεί να ισχύουν κάθε φορά) με απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων.

6.11 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

Το κονδύλι «Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις» αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Προμηθευτές	1.660.658	2.780.757	-	-
Προκαταβολές πελατών	219.245	101.866	-	-
Ποσά οφειλόμενα σε συνδεδεμένα μέρη	7.340.744	6.458.931	-	-
Μερίσματα πληρωτέα	273.020	20.380	-	-
Επιταγές πληρωτέες	-	9.052	-	-
Δεδουλευμένα έξοδα	137.881	104.617	-	-
Δεδουλευμένοι τόκοι	25.043	29.733	-	-
Ασφαλιστικοί οργανισμοί και λοιποί φόροι/ τέλη	278.535	282.916	-	-
Λοιπές υποχρεώσεις	1.118.428	1.864.818	1.622	8.956
Σύνολο	11.053.554	11.653.071	1.622	8.956

Το σύνολο των ανωτέρω υποχρεώσεων θεωρείται πως είναι βραχυπρόθεσμης λήξης. Η εύλογη αξία αυτών των βραχυπρόθεσμων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων θεωρείται πως προσεγγίζει την λογιστική αξία τους.

Οι υποχρεώσεις προς προμηθευτές δεν αποτελούν τοκοφόρους λογαριασμούς και συνήθως διακανονίζονται σε διάστημα 30 έως 90 ημερών για τον Όμιλο. Η πίστωση που παρέχεται στις εταιρείες του Ομίλου καθορίζεται από τους όρους πληρωμής που αναφέρονται κατά περίπτωση σε κάθε σύμβαση με προμηθευτή.

Οι προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις αναλύονται στα εξής νομίσματα:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Ευρώ (EUR)	10.841.869	11.600.564	1.622	8.956
Δολλάριο (USD)	198.825	52.507	-	-
Λίρα Αγγλίας (GBP)	12.739	-	-	-
Λοιπά	121	-	-	-
Σύνολο	11.053.554	11.653.071	1.622	8.956

6.12 Δανεισμός

Ο δανεισμός του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύεται ως εξής:

Μακροχρόνιες δανειακές υποχρεώσεις

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Τραπεζικός δανεισμός	5.290.612	10.816.698	-	-
Ομολογιακό δάνειο	3.326.095	2.238.300	-	-
Σύνολο μακροπρόθεσμων δανείων	8.616.708	13.054.998	-	-

Βραχυχρόνιες δανειακές υποχρεώσεις

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Τραπεζικές υπεραναλήψεις	1.003.599	1.520.529	-	-
Τραπεζικός δανεισμός	9.987.084	1.922.205	-	-
Ομολογιακό δάνειο	415.346	411.837	-	-
Σύνολο βραχυπρόθεσμων δανείων	11.406.029	3.854.571	-	-
Σύνολο δανείων	20.022.737	16.909.569	-	-

Στο ομολογιακό δάνειο περιλαμβάνονται αναπόσβεστα αναβαλλόμενα κόστη δανεισμού ποσού ευρώ 9.537 (2017: ευρώ 13.700) τα οποία αποσβένονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων βάση της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου, η οποία δεν διαφέρει σημαντικά από τη σταθερή μέθοδο.

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Υπόλοιπο έναρξης	17.862	22.374	-	-
Λοιπά	-	-	-	-
Απόσβεση αναβαλλόμενου χρηματοοικονομικού κόστους	(4.163)	(4.512)	-	-
Υπόλοιπο λήξης	13.700	17.862	-	-
Βραχυπρόθεσμο μέρος	(4.163)	(4.163)	-	-
Μακροπρόθεσμο μέρος	9.537	13.700	-	-

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018 τόσο ο Όμιλος όσο και η Εταιρεία δεν είχαν εκχωρημένες απαιτήσεις με αναγωγή σε εταιρείες πρακτόρευσης.

Η έκθεση σε μεταβολές των επιτοκίων και οι ημερομηνίες ανατιμολόγησης των δανείων περιγράφονται στον πίνακα που ακολουθεί:

ΟΜΙΛΟΣ	Σταθερού	Κυμαινόμενου επιτοκίου		Σύνολο
		έως 3 μήνες	3-6 μήνες	
31/12/2018				
Σύνολο δανείων	-	20.012.724	10.013	20.022.737
Σύνολο	-	20.012.724	10.013	20.022.737
31/12/2017				
Σύνολο δανείων	-	16.889.041	20.529	16.909.569
Σύνολο	-	16.889.041	20.529	16.909.569

Η Εταιρεία τόσο κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2018 και τη 31^η Δεκεμβρίου 2017 δεν είχε δανειακές υποχρεώσεις.

Οι πληρωμές βάσει συμβάσεων που σχετίζονται με τα μακροπρόθεσμα δάνεια είναι οι εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Μεταξύ 1 και 2 ετών	3.702.607	7.990.998	-	-
Μεταξύ 2 και 5 ετών	4.914.100	4.476.000	-	-
Πάνω από 5 έτη	-	588.000	-	-
Σύνολο	8.616.707	13.054.998	-	-

Το σύνολο του δανεισμού του Ομίλου είναι σε ευρώ.

Η εύλογη αξία των δανείων υπολογίζεται προεξοφλώντας τις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές χρησιμοποιώντας επιτόκια προεξόφλησης που αντανακλούν τις τρέχουσες συνθήκες της τραπεζικής αγοράς.

Η λογιστική αξία των βραχυπρόθεσμων δανείων προσεγγίζει την εύλογη αξία, καθώς η επίδραση της προεξόφλησης είναι μη σημαντική.

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 δεν υπάρχουν μακροπρόθεσμα δάνεια σταθερού επιτοκίου.

6.13 Επιχορηγήσεις

Το κονδύλι «Επιχορηγήσεις» αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Υπόλοιπο έναρξης	51.442	129.987	-	-
Προσθήκες	-	-	-	-
Μεταφορά στα αποτελέσματα (Λοιπά έσοδα-έξοδα)	(2.236)	(78.545)	-	-
Υπόλοιπο λήξης	49.206	51.442	-	-

Οι κρατικές επιχορηγήσεις καταχωρούνται στην εύλογη αξία τους, όταν υπάρχει η βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και ο Όμιλος θα συμμορφωθεί με όλους τους σχετικούς όρους.

Από το σύνολο των ανωτέρω επιχορηγήσεων, ποσό ευρώ 49.206 (2017: ευρώ 51.442) αφορά στην αγορά ενσώματων ακινητοποιήσεων της θυγατρικής εταιρείας «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΡΗΤΙΝΩΝ ΜΕΓΑΡΩΝ – ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΦΑΝΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», έχουν καταχωρηθεί στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις και λογίζονται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων με τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης, σύμφωνα με τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής των αντίστοιχων επιχορηγούμενων παγίων.

6.14 Αναβαλλόμενη φορολογία

Η κίνηση των αναβαλλόμενων φόρων μετά από συμψηφισμούς, για τις παρουσιαζόμενες χρήσεις, έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Απαιτήση από αναβαλλόμενο φόρο εισοδήματος	2.186.864	2.353.032	7.351	8.385
Υποχρέωση από αναβαλλόμενο φόρο εισοδήματος	(286.159)	(286.288)	-	-
Καθαρή αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση (υποχρέωση)	1.900.705	2.066.744	7.351	8.385
Υπόλοιπο Έναρξης	2.066.744	1.924.141	8.385	0
(Χρέωση)/ Πίστωση αναγνωρισμένη στα αποτελέσματα	133.632	134.026	-	-
(Χρέωση)/ Πίστωση αναγνωρισμένη στα αποτελέσματα	(323.071)	-	-	-
Χρέωση / (πίστωση) στα ίδια κεφάλαια	26.029	8.576	(1.034)	8.385
(Χρέωση)/ Πίστωση αναγνωρισμένη στα λοιπά συνολικά έσοδα	(2.628)	-	-	-
Υπόλοιπο Τέλους	1.900.705	2.066.744	7.351	8.385

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν υπάρχει ένα νόμιμα κατοχυρωμένο δικαίωμα για συμψηφισμό των τρεχουσών φορολογικών απαιτήσεων με τις τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις και εφόσον οι αναβαλλόμενοι φόροι τελούν υπό το ίδιο φορολογικό καθεστώς. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται στο βαθμό όπου είναι πιθανό ότι θα υπάρχουν επαρκή μελλοντικά φορολογικά κέρδη, τα οποία να μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την τακτοποίηση των προσωρινών διαφορών.

Οι μεταβολές στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά την διάρκεια της χρήσης χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ο συμψηφισμός των υπολοίπων εντός της ίδιας φορολογικής αρχής είναι οι παρακάτω:

Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις

ΟΜΙΛΟΣ	Διαφορετικές φορολογικές αποσβέσεις	Λοιπά	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2017	2.157.135	12.397	2.169.532
Χρέωση / (πίστωση) στην κατάσταση αποτελεσμάτων	183.499	-	183.499
31 Δεκεμβρίου 2017	2.340.634	12.397	2.353.032

ΟΜΙΛΟΣ	Διαφορετικές φορολογικές αποσβέσεις	Λοιπά	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2018	2.340.634	12.397	2.353.032
Χρέωση / (πίστωση) στην κατάσταση αποτελεσμάτων	119.346	-	119.346
Χρέωση / (πίστωση) στην κατάσταση αποτελεσμάτων λόγω αλλαγής ΦΣ	(284.619)	(895)	(285.514)
31 Δεκεμβρίου 2018	2.175.361	11.503	2.186.864

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις

ΟΜΙΛΟΣ	Διαφορετικές φορολογικές αποσβέσεις	Απομείωση συμμετοχών	Προβλέψεις αποζημίωσης προσωπικού	Φορολογικές ζημιές	Προβλέψεις απαιτήσεων	Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου	Λοιπά	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2017	-	-	(34.655)	(196.126)	(6.463)	(4.699)	(3.447)	(245.391)
Χρέωση / (πίστωση) στην κατάσταση αποτελεσμάτων	38.857	-	10.541	(109.247)	3.270	-	7.106	(49.473)
Χρέωση / (πίστωση) στα ίδια κεφάλαια	-	-	-	-	-	-	8.576	8.576
Χρέωση / (πίστωση) στην κατάσταση συνολικών εσόδων	-	-	-	-	-	-	-	-
31 Δεκεμβρίου 2017	38.857	-	(24.115)	(305.372)	(3.193)	(4.699)	12.235	(286.288)

ΟΜΙΛΟΣ	Διαφορετικές φορολογικές αποσβέσεις	Απομείωση συμμετοχών	Προβλέψεις αποζημίωσης προσωπικού	Φορολογικές ζημιές	Προβλέψεις απαιτήσεων	Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου	Λοιπά	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2018	38.857	-	(24.115)	(305.372)	(3.193)	(4.699)	12.235	(286.288)
Χρέωση / (πίστωση) στην κατάσταση αποτελεσμάτων	32.194	-	837	(52.426)	411	544	32.726	14.286
Χρέωση / (πίστωση) στα ίδια κεφάλαια	-	-	-	-	-	26.029	-	26.029
Χρέωση / (πίστωση) στην κατάσταση συνολικών εσόδων	-	-	(2.628)	-	-	-	-	(2.628)
Χρέωση / (πίστωση) στην κατάσταση αποτελεσμάτων λόγω αλλαγής ΦΣ	-	(31.678)	(4.679)	-	(1.019)	-	(180)	(37.557)
31 Δεκεμβρίου 2018	71.051	(31.678)	(30.585)	(357.799)	(3.801)	21.873	44.781	(286.159)

6.15 Υποχρεώσεις συνταξιοδοτικών παροχών

Ο Όμιλος αναγνωρίζει ως υποχρέωση παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία, την παρούσα αξία της νομικής δεσμεύσης που έχει αναλάβει για την καταβολή εφάπαξ αποζημίωσης στο προσωπικό που αποχωρεί λόγω συνταξιοδότησης. Η σχετική υποχρέωση υπολογίστηκε κατόπιν αναλογιστικής μελέτης που έγινε από ανεξάρτητο αναλογιστή. Συγκεκριμένα, η σχετική μελέτη αφορούσε στην διερεύνηση και υπολογισμό των αναλογιστικών μεγεθών που απαιτούνται από τις προδιαγραφές που θέτουν τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ 19) και είναι υποχρεωτικό να καταχωρηθούν στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης και την Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος κάθε επιχείρησης. Τα δύο βασικότερα μεγέθη προς καταχώρηση είναι:

α) η Αναλογιστική Υποχρέωση (Actuarial Liability) κατά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού της επιχείρησης καθώς και

β) το κόστος υπηρεσίας του τρέχοντος έτους (actuarial cost of the current year) ή δαπάνη υπηρεσίας τρέχοντος έτους που καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων της επιχείρησης.

Οι εταιρείες του Ομίλου δεν έχουν ενεργοποιήσει, επίσημα ή ανεπίσημα, κανένα ειδικό πρόγραμμα παροχών προς τους εργαζόμενους, το οποίο να δεσμεύεται για παροχές σε περιπτώσεις αποχωρήσεων εργαζόμενων. Το μόνο πρόγραμμα που βρίσκεται εν ισχύ είναι η συμβατική υποχρέωση με βάση την ισχύουσα νομοθεσία (ν. 2112/1920, ν. 3198/1955 και ν. 4093/2012) για παροχή ενός εφάπαξ ποσού σε περίπτωση συνταξιοδότησης του προσωπικού.

Η σχετική υποχρέωση αναλύεται ως εξής:

Ισολογισμός χρήσης	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Παρούσα αξία της υποχρέωσης κατά το τέλος της χρήσης	146.504	137.955	-	-
Καθαρή Υποχρέωση προς καταχώρηση στον ισολογισμό κατά το τέλος της χρήσης	146.504	137.955	-	-

Η μεταβολή στην παρούσα αξία της υποχρέωσης αναλύεται ως εξής:

Μεταβολές στην υποχρέωση ισολογισμού	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Καθαρή Υποχρέωση προς καταχώρηση στον ισολογισμό κατά την αρχή της χρήσης	137.954	119.505	-	-
Εισφορές πληρωθείσες Εργοδότη	(53.366)	-	-	-
Δαπάνη προς καταχώρηση στην κατάσταση αποτελεσμάτων	74.678	18.449	-	-
Εισφορές Εργαζομένων	(2.252)	-	-	-
Αναλογιστικά (κέρδη) / ζημιές	(10.511)	-	-	-
Καθαρή Υποχρέωση προς καταχώρηση στον ισολογισμό κατά το τέλος της χρήσης	146.504	137.955	-	-

Οι παραπάνω υποχρεώσεις είναι μακροπρόθεσμες και η πλειονότητα αυτών αναμένεται να πληρωθεί μετά από 12 μήνες.

Τα ποσά που έχουν καταχωρηθεί στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως είναι τα παρακάτω:

Κατάσταση Αποτελεσμάτων κατά το τέλος χρήσης	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	33.194	18.554	-	-
Δαπάνη τόκου	2.045	1.550	-	-
Κόστος Τερματικών Παροχών	41.099	-	-	-
Κόστος (αποτέλεσμα) Διακανονισμών	-	(1.655)	-	-
Κόστος ειδικών περιπτώσεων (π.χ Ενοποιήσεις, Διασπάσεις, Τερματισμοί, ...)	(1.304)	-	-	-
Δαπάνη προς καταχώρηση στην κατάσταση αποτελεσμάτων	75.034	18.450	-	-

Τα ποσά που έχουν καταχωρηθεί στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα/(ζημιές) είναι τα παρακάτω:

Λοιπά Συνολικά Έσοδα (OCI)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Ποσό που καταχωρείται στο OCI	(10.512)	-	-	-
Σωρευτικό Ποσό που καταχωρείται στο OCI	(10.512)	-	-	-

Κατά την αναλογιστική αποτίμηση (actuarial valuation) ελήφθησαν υπόψη όλες οι οικονομικές και δημογραφικές παράμετροι που σχετίζονται με τη συγκεκριμένη ομάδα εργαζομένων ατόμων. Οι κύριες οικονομικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τους ανωτέρω λογιστικούς σκοπούς είναι οι εξής:

Αναλογιστικές υποθέσεις - παραδοχές	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Προεξοφλητικό επιτόκιο	1,60%	1,50%	-	-
Ποσοστό ετήσιας αύξησης μισθών	3,75%	3,75%	-	-
Πληθωρισμός	1,75%	1,75%	-	-
Πίνακας θνησιμότητας	EVK 2000		-	-

(*) Το τεχνικό επιτόκιο προσδιορίστηκε με αναφορά στον δείκτη : Iboxx Corporate AA+ Index

Επιπλέον οι κύριες δημογραφικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν είναι οι εξής:

Θνησιμότητα: Έχει χρησιμοποιηθεί ο πίνακας θνησιμότητας EVK 2000 για άνδρες και γυναίκες

Προϋποθέσεις και όρια ηλικίας συνταξιοδότησης: Ως ηλικία κανονικής αποχώρησης θεωρήθηκε το 67^ο έτος, ανεξαρτήτου φύλου και το 62^ο έτος για όσους είναι ασφαλισμένοι για βαρέα και ανθυγιεινά . Όσα άτομα έχουν ήδη συμπληρώσει το παραπάνω ηλικιακό όριο αποχωρούν άμεσα το επόμενο ημερολογιακό έτος μετά την ημερομηνία αποτίμησης.

Δομή ασφαλισμένης ομάδας: Η Δομή της Ασφαλισμένης Ομάδας θεωρήθηκε ως κλειστή, γεγονός το οποίο σημαίνει ότι προϋποθέτει μηδενική είσοδο νέων ατόμων σε αυτή.

6.16 Προβλέψεις

Οι σχηματισμένες προβλέψεις του Ομίλου αναλύονται ως εξής:

ΟΜΙΛΟΣ	Προβλέψεις για διαφορές φορολογικού ελέγχου	Σύνολο
Υπόλοιπο την 1/1/2017	185.143	185.143
Πρόβλεψη αναγνωρισμένη στα αποτελέσματα	-	-
Μη χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις που αναστράφηκαν	(175.760)	(175.760)
Υπόλοιπο την 31/12/2017	9.383	9.383
Πρόβλεψη αναγνωρισμένη στα αποτελέσματα	-	-
Μη χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις που αναστράφηκαν	(9.383)	(9.383)
Υπόλοιπο την 31/12/2018		

Το ποσό του κονδυλίου στις 31/12/2017 αξίας €9.383 αφορά πρόβλεψη για την ανέλεγκτη χρήση 2012 της θυγατρικής Εταιρείας «ΑΦΟΙ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΙ ΑΒΕ». Οι εν λόγω πρόβλεψη αναστράφηκε στη χρήση 2018 λόγω του ότι έχει παρέλθει το δικαίωμα του Δημοσίου για την επιβολή φόρου.

6.17 Κύκλος εργασιών

Ο κύκλος εργασιών αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Πωλήσεις εμπορευμάτων	10.199.008	8.149.792	-	-
Πωλήσεις προϊόντων	62.110.674	58.131.543	-	-
Πωλήσεις λοιπών αποθεμάτων	1.385.132	2.831.813	-	-
Πωλήσεις υπηρεσιών	490.855	504.826	-	-
Λοιπά	1.625.471	1.420.157	-	-
Σύνολο	75.811.140	71.038.132	-	-

6.18 Έξοδα ανά κατηγορία

Στα έξοδα των λειτουργιών του Ομίλου και της Εταιρείας της ενοποιημένης και εταιρικής κατάστασης συνολικού εισοδήματος περιλαμβάνονται:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Παροχές σε εργαζομένους	3.019.920	2.765.508	-	-
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	2.469.515	2.707.668	3.000	1.503
Παροχές τρίτων	1.145.765	1.022.406	-	-
Ενοίκια	149.435	98.057	600	360
Ασφάλιστρα	253.054	267.393	-	-
Λοιποί φόροι - τέλη	122.118	106.865	1.022	13
Μεταφορικά και έξοδα ταξιδίων	2.314.933	2.270.939	-	-
Έξοδα προβολής και διαφήμισης	285.092	324.792	-	-
Αποσβέσεις ενσώματων και επενδυτικών περιουσιακών στοιχείων	1.094.808	962.061	-	-
Ιδιόχρηση	-	151.822	-	-
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων	6.247	5.765	-	-
Επισφάλειες απαιτήσεων	20.646	11.276	-	-
Έξοδα επισκευών και συντηρήσεων	811.582	657.769	-	-
Αναλώσεις αποθεμάτων	58.098.028	53.621.034	-	-
Καταστροφές / απαξιώσεις αποθεμάτων	6.180	4.862	-	-
Λοιπά έξοδα	311.641	180.259	501	576
Σύνολο	70.108.964	65.158.476	5.123	2.452

Κατανομή ανά λειτουργία:	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Κόστος πωληθέντων	63.530.884	58.581.262	-	-
Έξοδα διάθεσης	3.723.514	3.584.241	-	-
Έξοδα διοίκησης	2.445.317	2.265.379	5.123	2.452
Έξοδα έρευνας και ανάπτυξης	409.249	727.595	-	-
Σύνολο	70.108.964	65.158.476	5.123	2.452

Ανάλυση αποσβέσεων ανά λειτουργία:	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Κόστος πωληθέντων	805.744	717.273	-	-
Έξοδα διάθεσης	77.816	59.998	-	-
Έξοδα διοίκησης	205.564	179.811	-	-
Έξοδα έρευνας και ανάπτυξης	11.930	10.744	-	-
Σύνολο	1.101.054	967.826	-	-

Η αμοιβή των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, άνευ εξόδων, για τον τακτικό έλεγχο της χρήσης 2018 ανέρχεται σε ευρώ 35.900 για τον Όμιλο και σε ευρώ 1.300 για την Εταιρεία και για τον φορολογικό έλεγχο σε ευρώ 19.100 για τον Όμιλο και σε ευρώ 700 για την Εταιρεία.

6.19 Άλλα λειτουργικά έσοδα / (έξοδα) εκμετάλλευσης - καθαρά

Τα «Άλλα λειτουργικά έσοδα / (έξοδα) εκμετάλλευσης - καθαρά» της κατάστασης συνολικού εισοδήματος αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Έσοδα από ενοίκια	710	4.470	-	-
Έσοδα επιχορηγήσεων - επιδοτήσεων	536.953	327.728	-	-
Έσοδο από αχρησιμοποίητες προβλέψεις	18.715	54.350	-	-
Λοιπά έσοδα / (έξοδα)	7.034	141.857	-	-
Σύνολο	563.412	528.405	-	-

6.20 Λοιπά κέρδη / (ζημιές) - καθαρά

Το κονδύλι «Λοιπά κέρδη / (ζημιές) - καθαρά» της κατάστασης συνολικού εισοδήματος αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Κέρδη / (ζημιές) από την πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	(100.857)	61.901	-	-
Κέρδη / (ζημιές) από την πώληση ενσώματων παγίων στοιχείων	491	5.138	-	-
Έσοδα από αχρησιμοποίητες προβλέψεις	24.770	-	-	-
Διαγραφές απαιτήσεων	(134)	(62)	-	-
Διαγραφές υποχρεώσεων	3.058	2.915	-	-
Κέρδη / (ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές	(155.390)	(16.630)	-	-
Λοιπά	(102.527)	(48.605)	(164)	-
Σύνολο	(330.590)	4.658	(164)	-

6.21 Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα

Τα Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα της κατάστασης συνολικού εισοδήματος αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Τόκοι τραπεζικών δανείων	634.802	647.049	38	45
Τόκοι ομολογιακών δανείων	105.317	143.342	-	-
Εγγυητικές	31.354	21.402	-	-
Λοιπά	-	133.218	-	-
Συμβάσεις Factoring	394.215	406.740	-	-
Τραπεζικά δάνεια	18.718	18.174	-	-
Λοιπά χρηματοοικονομικά έξοδα	102.540	27.745	-	-
Σύνολο	1.286.946	1.397.670	38	45

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Πιστωτικοί τόκοι	2.908	4.567	-	-
Έσοδα τόκων από δάνεια σε συνδεδεμένα μέρη	61	646	-	-
Σύνολο	2.969	5.212	-	-

Χρηματοοικονομικά έξοδα / (έσοδα) - καθαρά	(1.283.977)	(1.392.458)	(38)	(45)

6.22 Δαπάνες προσωπικού

Τα έξοδα που αναγνωρίστηκαν για παροχές σε εργαζομένους αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Μικτές αποδοχές	2.311.048	2.138.167	-	-
Εργοδοτικές εισφορές	581.108	550.567	-	-
Λοιπές παροχές	48.586	58.325	-	-
Προβλέψεις για παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία (καθαρό ποσό)	74.677	18.450	-	-
Αποζημίωση απόλυσης προσωπικού	4.500	-	-	-
Σύνολο	3.019.920	2.765.508	-	-

Ο αριθμός του προσωπικού κατά τις παρουσιαζόμενες χρήσεις έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Εργαζόμενοι	134	131	-	-
Σύνολο	134	131	-	-

6.23 Φόρος εισοδήματος

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Φόρος περιόδου	1.572.804	1.592.313	1.157	583
Σύνολο τρέχοντος φόρου	1.572.804	1.592.313	1.157	583
Αναβαλλόμενος Φόρος				
αναβαλλόμενος φόρος από προσωρινές διαφορές	(171.090)	151.331	-	-
Σύνολο αναβαλλόμενου φόρου	(171.090)	151.331	-	-
Σύνολο φόρων	1.401.714	1.743.645	1.157	583

(α) Φόρος που αναγνωρίστηκε στα αποτελέσματα της χρήσης

Η συμφωνία μεταξύ των ποσών φόρου εισοδήματος, όπως απεικονίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης, με αυτών που προκύπτουν από την εφαρμογή των ισχυόντων συντελεστών φορολογίας εισοδήματος επί των αποτελεσμάτων προ φόρων, έχει ως ακολούθως:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Κέρδη προ φόρων	4.651.022	5.014.537	9.489.676	(2.497)
Φορολογικός συντελεστής	29%	29%	29%	29%
Αναμενόμενο έξοδο φόρου	1.348.796	1.454.216	2.752.006	(724)
Επίδραση από:				
Μη εκπιπώμενες δαπάνες	65.154	62.080	-	-
Δαπάνες στις οποίες δεν υπολογίστηκε αναβαλλόμενος φόρος	(50.534)	-	-	-
Φορολογικές ζημιές για τις οποίες δεν αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	(16.239)	1.694	-	-
Πρόσθετοι φόροι	6.800	3.908	1.000	1.308
Εισόδημα που δεν υπόκειται σε φόρο	37.437	-	(2.749.925)	-
Έξοδα που δεν εκπίπτουν για φορολογικούς σκοπούς	90.891	87.009	-	-
Χρήση φορολογικών ζημιών προηγούμενων χρήσεων	(2.103)	31.682	(3.081)	-
Ζημία χρήσης	(10.091)	9.090	-	-
Διαφορές για τις οποίες δεν αναγνωρίζεται αναβαλλόμενη	98.232	93.967	-	-
Επίδραση αλλαγής φορολογικού συντελεστή	(166.630)	-	1.157	-
Λοιπά	(1)	-	-	-
Σύνολο που αναγνωρίστηκε στα αποτελέσματα	1.401.714	1.743.646	1.157	584

Σύμφωνα με την ελληνική φορολογική νομοθεσία, ο φορολογικός συντελεστής ανερχόταν σε 29% για τη χρήση 2018 και 2017. Με άρθρο 23 του Ν. 4579/2018 οι συντελεστές του φόρου εισοδήματος μειώνονται σταδιακά σε είκοσι οκτώ τοις εκατό (28%) για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2019, σε είκοσι επτά τοις εκατό (27%) για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2020, σε είκοσι έξι τοις εκατό (26%) για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2021 και σε είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2022 και έπειτα.

Η φορολογητέα βάση έχει προσαυξηθεί με τις μη εκπιπόμενες δαπάνες και τις καταλογισθείσες λογιστικές διαφορές φορολογικού ελέγχου.

(β) Φόρος που αναγνωρίστηκε στα λοιπά συνολικά εισοδήματα

Ο φόρος που αναγνωρίστηκε στα λοιπά συνολικά εισοδήματα χρήσης διαμορφώθηκε ως εξής:

ΟΜΙΛΟΣ 31/12/2018	Προ φόρων	Φόρος (Χρέωση) / Πίστωση	Μετά από φόρους
Αναλογιστικά κέρδη / (ζημιές) από υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	(10.512)	2.628	(7.884)
Σύνολο	(10.512)	2.628	(7.884)

ΟΜΙΛΟΣ 31/12/2017	Προ φόρων	Φόρος (Χρέωση) / Πίστωση	Μετά από φόρους
Αναλογιστικά κέρδη / (ζημιές) από υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	-	-	-
Σύνολο	-	-	-

Για τις παρουσιαζόμενες χρήσεις που έληξαν 31.12.2018 και 31.12.2017 αντίστοιχα, η Εταιρεία δεν αναγνώρισε φόρο στα λοιπά συνολικά εισοδήματα.

Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης:

Για τη χρήση 2011 και εντεύθεν, οι Ελληνικές Ανώνυμες Εταιρίες και οι Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης που οι ετήσιες οικονομικές τους καταστάσεις ελέγχονται υποχρεωτικά από τους νόμιμους ελεγκτές, υποχρεούνται να λαμβάνουν «Ετήσιο Πιστοποιητικό» που προβλέπεται στην παρ. 5 του άρθρου 82 του Ν.2238/1994, το οποίο εκδίδεται μετά από φορολογικό έλεγχο που διενεργείται από τον ίδιο Νόμιμο Ελεγκτή ή ελεγκτικό γραφείο που ελέγχει τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις.

Κατόπιν ολοκλήρωσης του φορολογικού ελέγχου, ο Νόμιμος Ελεγκτής ή ελεγκτικό γραφείο εκδίδει στην εταιρεία «Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης» και στη συνέχεια ο Νόμιμος Ελεγκτής ή ελεγκτικό γραφείο την υποβάλλει ηλεκτρονικά στο Υπουργείο Οικονομικών το αργότερο εντός δέκα ημερών από την καταληκτική ημερομηνία έγκρισης των οικονομικών καταστάσεων της εταιρείας από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

Για τις χρήσεις 2011, 2012 και 2013 οι θυγατρικές εταιρείες «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΡΗΤΙΝΩΝ ΜΕΓΑΡΩΝ – ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΦΑΝΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και «ΤΣΚ ΑΒΕΕ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ» έχουν ελεγχθεί για τις φορολογικές τους υποχρεώσεις από τον τακτικό Ορκωτό Ελεγκτή Λογιστή σύμφωνα με το άρθρο 82 του Ν.2238/1994 και έχουν λάβει τα σχετικά πιστοποιητικά φορολογικής συμμόρφωσης χωρίς να προκύψουν ουσιαστικές διαφορές όσον αφορά το έξοδο φόρου.

Για τις χρήσεις 2014, 2015, 2016 και 2017 όλες οι θυγατρικές έχουν ελεγχθεί λαμβάνοντας πιστοποιητικό φορολογικής συμμόρφωσης με γνώμη χωρίς επιφύλαξη, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 65Α Ν.4174/2013.

Για τη χρήση 2018 ο φορολογικός έλεγχος της Εταιρείας και των θυγατρικών της βρίσκεται σε εξέλιξη από την εταιρεία «Mazars A.E.» και τα σχετικά φορολογικά πιστοποιητικά προβλέπεται να χορηγηθούν μετά τη δημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων χρήσεως 2018.

Κατά την ολοκλήρωση του ελέγχου, η Διοίκηση της Εταιρείας και του Ομίλου δεν αναμένει να προκύψουν σημαντικές υποχρεώσεις, πέρα από αυτές που έχουν ήδη καταχωρηθεί και απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις.

Ανέλεγκτες χρήσεις

Η σωρευτική πρόβλεψη για τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις για τον Όμιλο ανερχόταν σε ευρώ 9.383 για τη χρήση 2017. Το εν λόγω ποσό αναστράφηκε ολόκληρο στη χρήση 2018 (σημείωση 6.16).

Την 31^η Δεκεμβρίου 2018, οι θυγατρικές εταιρείες «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΡΗΤΙΝΩΝ ΜΕΓΑΡΩΝ – ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΦΑΝΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και «ΤΣΚ ΑΒΕΕ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ» δεν έχουν ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις (σημείωση 7.4.1.2).

7 Λοιπές γνωστοποιήσεις

7.1 Διανομή κερδών

7.1.1 Προτεινόμενη διανομή κερδών

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας προτείνει προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων, τη διανομή μερίσματος ποσού 435.996,80 ευρώ.

7.2 Εγγυήσεις

Ο Όμιλος έχει εκδώσει εγγυητικές επιστολές (καλής εκτέλεσης κλπ.) υπέρ τρίτων, ποσού ευρώ 11.000, ενώ έχει λάβει επιταγές και γραμμάτια σε εγγύηση για εξασφάλιση απαιτήσεων πελατών ποσού ευρώ 520 χιλιάδων περίπου. Τέλος, Ο Όμιλος έχει εκδώσει εγγυητικές επιστολές για εξασφάλιση υποχρεώσεων συνολικού ποσού ευρώ 1.496.164,40. Δεν αναμένονται επιβαρύνσεις από τις δοθείσες εγγυήσεις.

7.3 Υφιστάμενα εμπράγματα βάρη

Δεν υφίστανται εμπράγματα ή άλλα βάρη επί των ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου, πέραν αυτών που αναφέρονται επί των ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων ύψους ευρώ 4.200.000 της θυγατρικής εταιρείας «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΡΗΤΙΝΩΝ ΜΕΓΑΡΩΝ – ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΦΑΝΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (σημείωση 6.1).

7.4 Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις/απαιτήσεις

7.4.1 Ενδεχόμενες υποχρεώσεις

7.4.1.1 Επίδικες υποθέσεις

Δεν υπάρχουν επίδικες ή υπό διαιτησία διαφορές καθώς και αποφάσεις δικαστικών ή διαιτητικών οργάνων που να έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση ή λειτουργία των εταιρειών του Ομίλου.

7.4.1.2 Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις

Για τη χρήση 2011 και εντεύθεν, οι Ελληνικές Ανώνυμες Εταιρίες και οι Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης που οι ετήσιες οικονομικές τους καταστάσεις ελέγχονται υποχρεωτικά από τους νόμιμους ελεγκτές, υποχρεούνται να λαμβάνουν «Ετήσιο Πιστοποιητικό» που προβλέπεται στην παρ. 5 του άρθρου 82 του Ν.2238/1994, το οποίο εκδίδεται μετά από φορολογικό έλεγχο που διενεργείται από τον ίδιο Νόμιμο Ελεγκτή ή ελεγκτικό γραφείο που ελέγχει τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις.

Κατόπιν ολοκλήρωσης του φορολογικού ελέγχου, ο Νόμιμος Ελεγκτής ή ελεγκτικό γραφείο εκδίδει στην εταιρεία «Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης» και στη συνέχεια ο Νόμιμος Ελεγκτής ή ελεγκτικό γραφείο την υποβάλλει ηλεκτρονικά στο Υπουργείο Οικονομικών το αργότερο εντός δέκα ημερών από την καταληκτική ημερομηνία έγκρισης των οικονομικών καταστάσεων της εταιρείας από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

Κατ' εφαρμογή σχετικών φορολογικών διατάξεων: α) της παρ. 1 του άρθρου 84 του ν. 2238/1994 (ανέλεγκτες

υποθέσεις φορολογίας εισοδήματος), β) της παρ. 1 του άρθρου 57 του ν. 2859/2000 (ανέλεγκτες υποθέσεις Φ.Π.Α. και γ) της παρ. 5 του άρθρου 9 του ν. 2523/1997 (επιβολή προστίμων για υποθέσεις φορολογίας εισοδήματος), το δικαίωμα του Δημοσίου για την επιβολή του φόρου για τις χρήσεις μέχρι και το 2012 έχει παραγραφεί μέχρι την 31/12/2018, με την επιφύλαξη ειδικών ή εξαιρετικών διατάξεων που τυχόν προβλέπουν μεγαλύτερη προθεσμία παραγραφής και υπό τις προϋποθέσεις που αυτές ορίζουν.

Πέραν αυτών, κατά πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας και των διοικητικών δικαστηρίων, ελλείπει υφισταμένης στον Κώδικα Νόμων περί Τελών Χαρτοσήμου διατάξεως περί παραγραφής, η σχετική αξίωση του Δημοσίου για την επιβολή τελών χαρτοσήμου υπόκειται στην κατά το άρθρο 249 του Αστικού Κώδικα εικοσαετή παραγραφή.

Για τις χρήσεις που έληξαν μετά την 31^η Δεκεμβρίου 2012 και παραμένουν φορολογικά ανέλεγκτες, από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές ή και από τον Ορκωτό Ελεγκτή Λογιστή της Εταιρείας, η εκτίμησή του Ομίλου είναι ότι οι φόροι που ενδεχομένως προκύψουν δεν θα έχουν ουσιώδη επίδραση στις χρηματοοικονομικές/οικονομικές καταστάσεις.

Για τις χρήσεις 2011, 2012 και 2013 οι θυγατρικές εταιρείες «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΡΗΤΙΝΩΝ ΜΕΓΑΡΩΝ – ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΦΑΝΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και «ΤΣΚ ΑΒΕΕ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ» έχουν ελεγχθεί για τις φορολογικές τους υποχρεώσεις από τον τακτικό Ορκωτό Ελεγκτή Λογιστή σύμφωνα με το άρθρο 82 του Ν.2238/1994 και έχει λάβει τα σχετικά πιστοποιητικά φορολογικής συμμόρφωσης, χωρίς να προκύψουν ουσιαστικές διαφορές όσον αφορά το έξοδο φόρου.

Για τις χρήσεις 2014, 2015, 2016 και 2017 όλες οι θυγατρικές έχουν ελεγχθεί λαμβάνοντας πιστοποιητικό φορολογικής συμμόρφωσης με γνώμη χωρίς επιφύλαξη, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 65Α Ν.4174/2013.

Για τη χρήση 2018 ο φορολογικός έλεγχος της Εταιρείας και των θυγατρικών βρίσκεται σε εξέλιξη από την εταιρεία «Mazars A.E.» και τα σχετικά φορολογικά πιστοποιητικά προβλέπεται να χορηγηθούν μετά τη δημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων χρήσεως 2018. Κατά την ολοκλήρωση του ελέγχου, η Διοίκηση της Εταιρείας και του Ομίλου δεν αναμένει να προκύψουν σημαντικές υποχρεώσεις, πέρα από αυτές που έχουν ήδη καταχωρηθεί και απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις.

7.4.1.3 Λοιπές ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Ο Όμιλος έχει ενδεχόμενες υποχρεώσεις σε σχέση με τράπεζες, λοιπές εγγυήσεις και άλλα θέματα που προκύπτουν στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητάς της από τα οποία δεν αναμένεται να προκύψουν ουσιώδεις επιβαρύνσεις.

7.4.1.4 Ανειλημμένες υποχρεώσεις

Τα παρακάτω ποσά αφορούν σε δεσμεύσεις για λειτουργικές μισθώσεις κτιρίων και μεταφορικών μέσων από την τις θυγατρικές του Ομίλου, τα οποία μισθώνονται από τρίτους.

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Έως 1 έτος	156.068	192.873	-	-
Από 2 - 5 έτη	181.950	374.452	-	-
Περισσότερα από 5 έτη	216.000	145.881	-	-
Σύνολο	554.018	713.207	-	-

7.4.2 Ενδεχόμενες απαιτήσεις

Δεν υπάρχει καμία ενδεχόμενη απαίτηση που να πληροί τα κριτήρια για γνωστοποίηση που θέτουν τα ΔΠΧΑ.

7.5 Συναλλαγές και υπόλοιπα συνδεδεμένων μερών

7.5.1 Τελικοί Μέτοχοι

Ο Όμιλος ελέγχεται από τους κ.κ. Κωνσταντίνο Φάνη και Χρήστο Φάνη, οι οποίοι κατέχουν το 97,69% των μετοχών της Εταιρείας. Το υπόλοιπο 2,31% κατέχεται από τον κ. Ιωάννη Βαρελά.

7.5.2 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Οι συναλλαγές της μητρικής Εταιρείας με τα συνδεδεμένα μέρη, για τις παρουσιαζόμενες χρήσεις, έχουν ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Πωλήσεις αγαθών / υπηρεσιών				
Συγγενείς επιχειρήσεις		-	-	-
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	159.680	435.592	-	-
Σύνολο	159.680	435.592	-	-
Αγορές αγαθών / λήψεις υπηρεσιών				
Συγγενείς επιχειρήσεις		-	-	-
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	12.653.229	10.058.573	-	-
Σύνολο	12.653.229	10.058.573	-	-
Έξοδα ενοικίων				
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	-	-	-	373
Σύνολο	-	-	-	373

Οι υπηρεσίες από και προς συνδεδεμένα μέρη, καθώς και οι πωλήσεις και αγορές αγαθών, γίνονται σύμφωνα με τους τιμοκαταλόγους που ισχύουν για μη συνδεδεμένα μέρη.

7.5.3 Υπόλοιπα απαιτήσεων – υποχρεώσεων από και προς τα συνδεδεμένα μέρη

Τα υπόλοιπα των απαιτήσεων ή/και υποχρεώσεων από εμπορικές συναλλαγές μεταξύ της μητρικής εταιρείας του Ομίλου και των συνδεδεμένων με αυτήν μερών, τόσο κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018 όσο και κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017, έχουν ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Απαιτήσεις				
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	71.020	123.080	-	-
Σύνολο	71.020	123.080	-	-
Υποχρεώσεις				
Μέλη ΔΣ και διευθυντικά στελέχη	-	-	-	8.000
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	7.171.108	7.104.115	-	373
Σύνολο	7.171.108	7.104.115	-	8.373

Τα υπόλοιπα των λογαριασμών που εμφανίζονται στο τέλος της χρήσης δεν έχουν καλυφθεί με εγγυήσεις.

Δεν χρειάστηκε να σχηματιστεί οποιαδήποτε πρόβλεψη απομείωσης για επισφαλείς απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη.

7.5.4 Δάνεια σε συνδεδεμένα μέρη

Δεν υπάρχουν δάνεια μεταξύ των συνδεδεμένων μερών κατά τις παρουσιαζόμενες περιόδους.

7.5.5 Λοιπές συναλλαγές και υπόλοιπα συνδεδεμένων μερών

Δεν υφίστανται άλλες συναλλαγές και υπόλοιπα με συνδεδεμένα μέρη που να χρήζουν γνωστοποίησης στις παρούσες επεξηγηματικές σημειώσεις των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων.

7.6 Διαχείριση Κεφαλαίου

Στόχος της Διοίκησης του Ομίλου είναι η διατήρηση ισχυρής κεφαλαιακής δομής, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η απρόσκοπτη λειτουργία του στο μέλλον, να υποστηρίζεται η μελλοντική του ανάπτυξη και να υπάρχει εμπιστοσύνη εκ μέρους τόσο των επενδυτών όσο και των πιστωτών του.

Ο Όμιλος παρακολουθεί τα κεφάλαιά του με βάση το συντελεστή μόχλευσης, ο οποίος υπολογίζεται διαιρώντας τον καθαρό δανεισμό με τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια. Ο καθαρός δανεισμός υπολογίζεται ως ο συνολικός δανεισμός, μακροπρόθεσμος και βραχυπρόθεσμος, πλέον των υποχρεώσεων προς προμηθευτές και λοιπών υποχρεώσεων, μείον τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα. Τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια υπολογίζονται ως τα συνολικά ίδια κεφάλαια, όπως εμφανίζονται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης, πλέον του καθαρού δανεισμού. Οι συντελεστές μόχλευσης, κατά τις παρουσιαζόμενες χρήσεις, είχαν ως εξής :

Επιπλέον, από τις διατάξεις περί νομοθεσίας των Ανωνύμων Εταιρειών, Κ.Ν. 2190/1920, επιβάλλονται περιορισμοί σε σχέση με τα ίδια κεφάλαια που έχουν ως εξής:

- Η απόκτηση ιδίων μετοχών, με εξαίρεση την περίπτωση της απόκτησης με σκοπό την διανομή τους στους εργαζομένους, δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου και δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την μείωση των ιδίων κεφαλαίων σε ποσό κατώτερο από το ποσό του μετοχικού κεφαλαίου προσαυξημένου με τα αποθεματικά για τα οποία η διανομή τους απαγορεύεται από τον Νόμο.
- Σε περίπτωση που το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της Εταιρείας, γίνει κατώτερο από το ½ του μετοχικού κεφαλαίου το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να συγκαλέσει την Γενική Συνέλευση, μέσα σε προθεσμία έξι μηνών από την λήξη της χρήσης, που θα αποφασίσει την λύση της Εταιρείας ή την υιοθέτηση άλλου μέτρου.
- Όταν το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της Εταιρείας, καταστεί κατώτερο του 1/10 του μετοχικού κεφαλαίου και η Γενική Συνέλευση δεν λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα, η εταιρεία μπορεί να λυθεί με δικαστική απόφαση μετά από αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον.
- Ετησίως, αφαιρείται το 1/20 τουλάχιστον των καθαρών κερδών, προς σχηματισμό του Τακτικού αποθεματικού, το οποίο χρησιμοποιείται αποκλειστικά προς εξίσωση, προ πάσης διανομής μερίσματος, του τυχόν χρεωστικού υπολοίπου του λογαριασμού Αποτελέσματα εις Νέον. Ο σχηματισμός του αποθεματικού αυτού καθίσταται προαιρετικός, όταν το ύψος του φθάσει το 1/3 του μετοχικού κεφαλαίου.

Η καταβολή ετησίου μερίσματος στους μετόχους σε μετρητά, και σε ποσοστό 35% τουλάχιστον των καθαρών κερδών, μετά την αφαίρεση του τακτικού αποθεματικού και του καθαρού αποτελέσματος από την επιμέτρηση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων στην εύλογη αξία τους, είναι υποχρεωτική.

Τούτο δεν έχει εφαρμογή, αν έτσι αποφασισθεί από την Γενική Συνέλευση των μετόχων με πλειοψηφία τουλάχιστον 65% του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Στην περίπτωση αυτή, το μη διανεμηθέν μέρος μέχρι τουλάχιστον ποσοστού 35% επί των κατά τα ανωτέρω καθαρών κερδών, εμφανίζεται σε ειδικό λογαριασμό Αποθεματικού προς κεφαλαιοποίηση, εντός τετραετίας με την έκδοση νέων μετοχών που παραδίδονται δωρεάν στους δικαιούχους μετόχους. Τέλος, με πλειοψηφία τουλάχιστον 70% του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, η Γενική Συνέλευση των μετόχων, μπορεί να αποφασίζει την μη διανομή μερίσματος.

Η Εταιρεία συμμορφώνεται πλήρως με τις σχετικές διατάξεις που επιβάλλονται από την νομοθεσία σε σχέση με τα ίδια κεφάλαια.

7.7 Μεταγενέστερα γεγονότα

Δεν υπάρχουν μεταγενέστερα της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2018 γεγονότα, που να αφορούν είτε τον Όμιλο, είτε την Εταιρεία και τα οποία να έχουν σημαντική επίδραση στις ετήσιες ενοποιημένες και εταιρικές οικονομικές καταστάσεις.

Μέγαρο Αττικής, 4^η Ιουνίου 2019

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ. και
Διευθύνων Σύμβουλος

Ο Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. και
Διευθύνων Σύμβουλος

Ο Οικονομικός Διευθυντής

Χρήστος Αν.
Φάνης
Α.Δ.Τ. ΑΒ 602777

Κωνσταντίνος Αν.
Φάνης
Α.Δ.Τ. ΑΜ 644163

Ιωάννης Κ.
Σακκέτος
ACCOUNTING AND TAX SOLUTIONS
Αρ. Αδ. Εταιρείας Νο. 2568
Αρ. Αδ. Ο.Ε.Ε. 98697 Α΄ τάξης

Βεβαιώνεται ότι οι ανωτέρω Οικονομικές Καταστάσεις, στις σελίδες 20 έως 81, είναι αυτές που αναφέρονται στην Έκθεση Ελέγχου που χορήγησα με ημερομηνία 5 Ιουνίου 2019.

MAZARS Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές
Επιχειρηματικοί Σύμβουλοι Α.Ε.
Λεωφ. Αμφιθέας 14, 175 64 Παλαιό Φάληρο
Α.Μ. ΣΟΕΛ: 154

Παλαιό Φάληρο, 5 Ιουνίου 2018
Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Βασίλειος Νιάρχος
Α.Μ. ΣΟΕΛ.:30521